

XXI. MEZINÁRODNÍ KOLOKVIUM O REGIONÁLNÍCH VĚDÁCH

Kurdějov, 13.–15. června 2018

SBORNÍK ANOTACÍ

Brno 2018

Masarykova univerzita
Ekonomicko-správní fakulta
Katedra regionální ekonomie a správy

21ST INTERNATIONAL COLLOQUIUM ON REGIONAL SCIENCES

Kurdějov, June 13 –15, 2018

ANNOTATION PROCEEDINGS

Brno 2018

Masaryk University
Faculty of Economics and Administration
Department of Regional Economics and Administration

OBSAH

POSTAVENÍ VISEGRÁDSKÝCH ZEMÍ V METROPOLITNÍM SYSTÉMU STŘEDNÍ EVROPY <i>Milan VITURKA</i>	11
EKONOMICKÁ ODOLNOST ČESKÝCH STARÝCH PRŮMYSLOVÝCH REGIONŮ <i>Jan ŽENKA - Ondřej SLACH</i>	12
STATE-OF-THE-ART ON CURRENT METHODS AND PRACTICES FOR EVALUATION THE POTENTIAL OF REGIONAL DEVELOPMENT <i>Lukáš MELECKÝ</i>	13
SPATIAL DATA ANALYSIS AS SELECTED APPROACH TO MEASURING OF THE EU DEVELOPMENT POTENTIAL <i>Eva POLEDNÍKOVÁ</i>	14
AN OVERVIEW AND EVALUATION OF METHODS FOR DERIVING COMPOSITE INDICES OF REGIONAL DEVELOPMENT IN SOCIO ECONOMIC ISSUES <i>Michaela STANIČKOVÁ</i>	15
NEPŘÍMÝ ODHAD VÝVOJE STRUKTURY PRODUKTIVITY V REGIONECH <i>Pavel ZDRAŽIL</i>	16
HODNOCENÍ KRAJŮ ČESKÉ REPUBLIKY POMOCÍ MODIFIKOVANÉHO INDEXU ROZVOJE LIDSKÝCH ZDROJŮ <i>Pavlna VOREKOVÁ - Jana KOUŘILOVÁ</i>	17
SOCIÁLNY KAPITÁL AKO DETERMINANT ĽUDSKÉHO ROZVOJA NA ÚROVNI OBCÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY <i>Lukáš VARECHA - Mária FÁZIKOVÁ</i>	18
MLADÍ LIDÉ A TRH PRÁCE: PŘÍPADOVÁ STUDIE REGIONŮ VE STÁTECH VISEGRÁDSKÉ SKUPINY <i>Miroslav KOPÁČEK - Lucie HORÁČKOVÁ</i>	19
ZMENY V ZAMESTNANOSTI PODĚLA ODVETVOVEJ ŠTRUKTÚRY REGIÓNOV SLOVENSKA <i>Dana ORSZÁGHOVÁ - Radomíra HORNÝÁK GREGÁŇOVÁ</i>	20
HODNOCENÍ LIDSKÉHO POTENCIÁLU, EKONOMICKÉ A INOVAČNÍ VÝKONNOSTI V KRAJÍCH ČR <i>Libuše MĚRTLOVÁ</i>	21
PROSTOROVÁ KONCENTRACE PODNIKATELSKÉHO VÝZKUMU A VÝVOJE <i>Vladimír ŽÍTEK - Viktorie KLÍMOVÁ</i>	22
SPOLUPRÁCE NA VÝZKUMNÝCH PROJEKTECH V ČESKÝCH REGIONECH <i>Martin KORÁBEČNÝ</i>	23

FACTORS INFLUENCING SPIN-OFF ACTIVITIES AT UNIVERSITIES: EMPIRICAL EVIDENCE FROM THE UNITED KINGDOM	24
<i>Samuel Amponsah ODEI - Jan STEJSKAL</i>	
ROLE UNIVERZIT V REGIONÁLNÍM ROZVOJI: ČR A JIŽNÍ MORAVA V KONTEXTU EU	25
<i>Pavel PTÁČEK</i>	
UNIVERZITY AKO DETERMINANT LOKALIZÁCIE VZDELANÉHO ĽUDSKÉHO KAPITÁLU	26
<i>Katarína MELICHOVÁ - Michal HRIVNÁK - Mária FÁZIKOVÁ</i>	
ANALÝZA VYBRANÝCH INOVAČNÍCH REGIONŮ V NIZOZEMSKU A HLAVNÍ FAKTORY JEJICH ÚSPĚCHU	27
<i>Soňa RASZKOVÁ</i>	
STARTUPS SUPPORT IN SLOVAK REPUBLIC	28
<i>Jarmila HUDÁKOVÁ</i>	
NEDOSTATEČNÝ TRANSFER TECHNOLOGIÍ JAKO BARIÉRA ZAVÁDĚNÍ INOVACÍ V REGIONU	29
<i>Lucie WINKLEROVÁ</i>	
PODNIKANIE ABSOLVENTOV VYSOKÝCH ŠKÔL: ŠTÚDIA TROCH VYSOKÝCH ŠKÔL V SR	30
<i>Štefan REHÁK - Katarína MELICHOVÁ</i>	
ČO OVPLYVŇUJE PODNIKATEĽSKÉ ZÁMERY MATURANTOV VO VIDIECKYCH REGIÓNOCH?	31
<i>Stanislav KOLOŠTA - Filip FLAŠKA</i>	
SPATIAL DIFFERENCES IN THE CONCENTRATION OF THE INVESTMENT INCENTIVES IN CZECHIA	32
<i>Petr HLAVÁČEK - Petr BUŘT</i>	
THE INTENSITY USAGE OF FOREIGN PRESENCE IN REGIONS IN THE CONTEXT OF INVESTMENT INCENTIVES	33
<i>Sylvie KOTÍKOVÁ</i>	
MONITORING AKTIVNÍHO PODNIKÁNÍ V OBCÍCH ČESKÉ REPUBLIKY	34
<i>Eva HAMPLOVÁ - Jaroslav KOVÁRNÍK</i>	
ROZMÍSTĚNÍ PRŮMYSLOVÝCH FIREM VE VENKOVSKÝCH OBLASTECH – PŘÍPADOVÁ STUDIE ČTYŘ MORAVSKÝCH MIKROREGIONŮ	35
<i>Lucie KOKEŠOVÁ - Simona ŠŤASTNÁ</i>	
DOPADY INICIATIVY PRŮMYSLU 4.0 NA NEZAMĚSTNANOST A VÝVOJ MEZD	36
<i>Martina HEDVIČÁKOVÁ</i>	
PODPORA INICIATIVY PRŮMYSL 4.0 V KONCEPČNÍCH A PROGRAMOVÝCH DOKUMENTECH ČR	37
<i>Marek JETMAR</i>	

REGIONAL DISPARITIES IN LABOUR PRODUCTIVITY OF SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES IN MANUFACTURING	38
<i>Martina NOVOTNÁ - Tomáš VOLEK - Jaroslav VRCHOTA</i>	
FINANCOVÁNÍ PODNIKATELSKÝCH SUBJEKTŮ POMOCÍ HYPOTEČNÍCH ÚVĚRŮ JAKO PODPORA ROZVOJE REGIONŮ	39
<i>Libuše SVOBODOVÁ</i>	
EFEKTY PRIESTOROVO NEUTRÁLNEJ POLITIKY NA NAJZAOSTALEJŠIE REGIÓNŮ	40
<i>Miroslav ŠIPIKAL - Kristína VRÁBLOVÁ - Alexandra LEŠKOVÁ</i>	
HODNOTENIU VPLYVU ŠTRUKTURÁLNYCH FONDŮ EÚ NA VYBRANÉ MAKROEKONOMICKÉ REGIONÁLNE UKAZOVATELE V BBK	41
<i>Radoslav KOŽIAK - Martina DAXNEROVÁ - Gabriel GIERTL</i>	
VÝZNAM RIADENIA, MONITOROVANIA A HODNOTENIA NÁRODNÝCH PROJEKTOV V RÁMCI OPERAČNÉHO PROGRAMU INFORMATIZÁCIA SPOLOČNOSTI	42
<i>Michal CIFRANIČ - Maroš VALACH</i>	
ZMENY VO VÝVOJI SADZIEB DPH A ICH VPLYV NA EKONOMICKÚ ÚROVEŇ EURÓPSKÝCH KRAJÍN	43
<i>Alena ANDREJOVSKÁ - Jozef GLOVA</i>	
ASSESSMENT OF THE ECONOMIC POTENTIAL OF SOUTH-WESTERN POLAND IN THE LIGHT OF TAX REVENUES	44
<i>Łukasz FURMAN - Witold FURMAN</i>	
IDENTIFIKOVANIE DOBRÝCH A ZLÝCH LOKALÍT V BRATISLAVE S VYUŽITÍM HEDONICKÉHO MODELU CIEN BYTOV	45
<i>Štefan REHÁK - Marek KÁČER - Martin ALEXÝ</i>	
THE INFLUENCE OF ROAD TRAFFIC NOISE ON APARTMENT PRICES – BIAŁYSTOK CASE STUDY	46
<i>Adam SENETRA - Marlena SIDOREK</i>	
PROSTOROVÁ NEURČITOST FUNKČNÍCH REGIONŮ: POROVNÁNÍ PRACOVNÍ DOJÍŽDKY V LETECH 1991-2011	47
<i>Petr TONEV - Marián HALÁS - Pavel KLAPKA</i>	
DOSTUPNOSTŮ OBCÍ TRNAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA ŽELEZNIČNOU DOPRAVOU	48
<i>Miroslava TREMBOŠOVÁ - Samuel KOHUTIAR - Matej MOČKO</i>	
BROWNFIELDY V REGIONÁLNÍM ROZVOJI A V EXTERNALITNÍ TEORII	49
<i>Kamila TUREČKOVÁ - Petra CHMIELOVÁ</i>	
AKTĚŘI ÚZEMNÍHO ROZVOJE VE MĚSTĚ BRNĚ: ZAMĚŘENO NA VÝZNAMNÉ DEVELOPERY KANCELÁŘSKÝCH A ADMINISTRATIVNÍCH STAVEB	50
<i>Zdeněk DVORÁK</i>	
ROZMÍSTĚNÍ KREATIVNÍCH ODVĚTVÍ VE VELKÝCH MĚSTECH: SROVNÁNÍ BRNA A OSTRAVY	51
<i>Ondřej SLACH - Igor IVAN - Jan ŽENKA</i>	

CREATIVE CENTERS AND INCUBATORS: CASE STUDY CREATIVE CENTER BRNO	52
<i>Markéta CHALOUPKOVÁ</i>	
KREATIVNÍ SOUSEDSTVÍ A VĚDECKÉ ČTVRTĚ – CHARAKTERISTIKY A ODLIŠNOSTI Z HLEDISKA SOCIÁLNÍ INTERAKCE A VYUŽITÍ MĚSTSKÉHO PROSTORU	53
<i>Vendula REICHOVÁ</i>	
CULTURAL DISTANCE IN THE CONTEXT OF EUROPEAN REGIONAL ECONOMIC INTEGRATION	54
<i>Renata ČUHLOVÁ</i>	
BRNĚNSKÁ SÍDLIŠTĚ A KVALITA ŽIVOTA: SHRNUTÍ VÝZKUMŮ Z POSLEDNÍCH TRICETI LET	55
<i>Martina JANUROVÁ - Aneta KRAJÍČKOVÁ - Josef KUNC</i>	
KVALITA MÍSTA JAKO VYJÁDRĚNÍ OBJEKTIVNÍ DIMENZE KVALITY ŽIVOTA	56
<i>František MURGAŠ</i>	
ECONOMIC AND PERSONAL SECURITY AS PART OF QUALITY OF LIFE OF EU MEMBER STATES	57
<i>Tetiana KOROVCHENKO - Ivana KRAFTOVÁ</i>	
ODOLNOST A RESTRUKTURALIZACE EKONOMICKÝCH AKTIVIT VE VENKOVSKÝCH OBLASTECH ČESKA V POSTKRIZOVÉM OBDOBÍ 2009-2014	58
<i>Adam PAVLÍK</i>	
VYBAVENOST OBCÍ JIHOMORAVSKÉHO KRAJE	59
<i>Zdeněk ŠILHAN</i>	
PODPORA MÍSTNÍHO EKONOMICKÉHO ROZVOJE, ROZVOJOVÉ PROBLÉMY A BUDOUCÍ VÝZVY OBCÍ A MĚST V ČESKÉ REPUBLICĚ	60
<i>Jiří JEŽEK - Renáta JEŽKOVÁ</i>	
REGIONÁLNÍ DIFERENCIACE SOUČASNÉHO SOCIOEKONOMICKÉHO VÝVOJE OBCÍ JIHOČESKÉHO KRAJE	61
<i>Jiří DUŠEK</i>	
MEDZIOBECNÁ SPOLUPRÁCA AKO EFEKTÍVNY NÁSTROJ SPRÁVY OBCÍ	62
<i>Elena ŽÁRSKA</i>	
PŘESHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE NA PŘÍKLADU MEZINÁRODNÍHO CVIČENÍ MEZI ČESKOU REPUBLIKOU, RAKOUSKEM A NĚMECKEM	63
<i>Štěpán KAVAN - Lenka BREHOVSKÁ</i>	
EFFICIENCY OF ACTIVITY OF URBAN MUNICIPALITIES IN POLAND VERSUS THEIR INCOME LEVEL	64
<i>Jaroslav OLEJNICZAK</i>	
COMPARISON OF INCOMES FROM OWNERSHIP OF MUNICIPAL PROPERTY IN CONDITIONS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT IN THE SLOVAK REPUBLIC AND IN THE CZECH REPUBLIC	65
<i>Eva BALÁŽOVÁ - Viera PAPCUNOVÁ - Peter ÁGH</i>	

HODNOTENIE FINANČNÉHO ZDRAVIA OBCE AKO FAKTOR EKONOMICKÉHO POTENCIÁLU REGIÓNU	66
<i>Roman VAVREK</i>	
INNOVATIONS IMPLEMENTED IN SELECTED SELF-GOVERNMENTS IN THE SLOVAK REPUBLIC	67
<i>Denisa HANÁČKOVÁ - Monika BUMBALOVÁ</i>	
INOVAČNÉ AKTIVITY MIESTNEJ SAMOSPRÁVY V TRENČIANSKOM KRAJI	68
<i>Maroš VALACH - Michal CIFRANIČ</i>	
PUBLIC PARTICIPATION OF POLISH MILLENIALS - PROBLEMS OF PUBLIC COMMUNICATION AND INVOLVEMENT IN MUNICIPAL AFFAIRS	69
<i>Dorota BEDNARSKA-OLEJNICZAK</i>	
ETICKÝ MANAGEMENT VEŘEJNÝCH INSTITUCÍ V ČR	70
<i>Jiří NESIBA - Michal STRÁNSKÝ</i>	
ÚZEMNÍ DISPARITY ZÁKONNÝCH PODNĚTŮ PŘI TRANSFORMACI KONTRIBUČENSKÝCH FONDŮ A PROCES NÁSLEDNÉ HOMOGENIZACE	71
<i>Vojtěch MÜLLNER</i>	
SVĚTOVÉ TURISTICKÉ PROUDY 2015	72
<i>Martin ŠAUER - Jiří VYSTOUPIL – Aneta KRAJÍČKOVÁ</i>	
'DISCOVER CENTRAL EUROPE' – PROMOTION OF THE VISEGRAD GROUP'S CROSS-BORDER TOURIST PRODUCTS	73
<i>Tomasz STUDZIENIECKI - Beata MEYER - Marzena WANAGOS</i>	
URBAN TOURISM AND REGIONAL DEVELOPMENT	74
<i>Alžbeta KIRÁLOVÁ - Iveta HAMARNEH</i>	
ECONOMIC TRANSITION AND TOURISM DEVELOPMENT – MASS TOURISM IN PRAGUE	75
<i>Andrea HOLEŠINSKÁ - Martin ŠAUER</i>	
VYBRANÉ STATISTIKY CESTOVNÍHO RUCHU MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE V OBDOBÍ 2012 – 2016	76
<i>Patrik KAJZAR</i>	
PŘÍLEŽITOSTI A BARIÉRY SPOLUPRÁCE AKTÉRŮ CESTOVNÍHO RUCHU V MIKROREGIONU OLOMOUCKO	77
<i>Eliška BECKERTOVÁ - Markéta BOBKOVÁ</i>	
POTENCIÁL VELKOPLOŠNÝCH CHRÁNĚNÝCH ÚZEMÍ PRO JEDNODENNÍ REKREACI OBYVATEL PLZNĚ	78
<i>Pavel HANUŠ - Jan KOPP</i>	
MARKET MONITORING AND ITS IMPORTANCE IN THE DEVELOPMENT OF TOURISM ON A LOCAL SCALE	79
<i>Marzena WANAGOS - Agnieszka SMALEC - Tomasz STUDZIENIECKI</i>	
FUNGOVÁNÍ POLITIKY CESTOVNÍHO RUCHU Z POHLEDU MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ	80
<i>Ondřej REPÍK</i>	

ZMENY V ŠTRUKTÚRE A FINANČNEJ VÝKONNOSTI PODNIKOV CESTOVNÉHO RUCHU V REGIÓNOCH SR	81
<i>Elena MORAVČÍKOVÁ - Marek DVORÁK</i>	
MOŽNOSTI ROZVOJE REGIONU POMOCÍ VENKOVSKÉHO TURISMU A AGROTURISMU	82
<i>Martin MUSIL - Martin LUŠTICKÝ</i>	
PRODUKT VIDIECKEHO TURIZMU	83
<i>Janka BERESECKÁ - Lukáš VARECHA</i>	
BUDOVANIE ZNAČKY REGIONÁLNEHO PRODUKTU V MIKROREGIÓNE CEDRON - NITRAVA	84
<i>Hilda KRAMÁREKOVÁ - Alena DUBCOVÁ - Daša OREMUSOVÁ - Kamil HUSLICA</i>	
IDENTITA PODNIKOV VO VIDIECKOM TURIZME	85
<i>Janka BERESECKÁ - Monika HUDÁKOVÁ</i>	
POTENCIÁL VENKOVSKÝCH REGIONŮ ČR PRO ROZVOJ LOVECKÉHO CESTOVNÍHO RUCHU	86
<i>Markéta KALÁBOVÁ - Petr BURDA</i>	
PERCEPCE SAKRÁLNÍ A DUCHOVNÍ KRAJINY NA ÚSTECKU	87
<i>Ladislav BOBR - Gustav NOVOTNÝ</i>	
ECONOMIC, SPATIAL AND ENVIRONMENTAL ASPECTS OF GROWING GEOTOURISM IN ISLAND ICELAND	88
<i>Lucia ŠOLCOVÁ - Simona DYSKOVÁ</i>	
ZJIŠŤOVÁNÍ PERCEPCE DESTINAČNÍ BEZPEČNOSTI JAKO NÁSTROJ ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU (NA PŘÍKLADU KOLUMBIE)	89
<i>Vladimíra ŠILHÁNKOVÁ - Jefferson ARIAS GOMÉZ - Gabriela ANTOŠOVÁ - Michael PONĎĚLÍČEK</i>	
ÚZEMNÍ LIMITY JAKO NÁSTROJ PODPORY NEBO BRZDA PRO ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU?	90
<i>Michael PONĎĚLÍČEK - Vladimíra ŠILHÁNKOVÁ - Zdeňka JURÍČKOVÁ</i>	
GREEN MANAGEMENT HOTELU JAKO NÁSTROJ OCHRANY DESTINACE CESTOVNÍHO RUCHU: PŘÍPADOVÁ STUDIE	91
<i>Petr SCHOLZ - Kristýna VEVERKOVÁ</i>	
SELECTED MODERN APPROACHES TO HOTEL MANAGEMENT	92
<i>Andrej MALACHOVSKÝ - Ludmila MAZÚCHOVÁ</i>	
HODNOTENIE PRÍRODNÝCH PREDPOKLADOV MAS MAGURA-STRÁŽOV PRE REGIONÁLNY ROZVOJ	93
<i>Tomáš KOVÁČ - Ivan LACO - Martina TURANOVIČOVÁ - Martin BOLTIŽIAR</i>	
ASSESSMENT OF THE ENVIRONMENTAL ASPECT OF POLISH VOIVODESHIP CITIES	94
<i>Iwona KRZYWNICKA</i>	
LOKALITY ENVIRONMENTÁLNYCH ZÁŤAŽÍ VÝCHODNÉHO SLOVENSKA AKO LIMITUJÚCE FAKTORY REGIONÁLNEHO ROZVOJA	95
<i>Martin BOLTIŽIAR - Eva MICHAELI - Vladimír SOLÁR - Monika IVANOVÁ</i>	

DICHOTOMIE CÍLŮ EU V OBLASTI ENERGETIKY A ODLIŠNOSTI PŘI JEJICH NAPLŇOVÁNÍ ČLENSKÝMI ZEMĚMI	96
<i>Ivana KRAFTOVÁ - Jiří KRAFT</i>	
INDEX STRATEGIE EVROPA 2020 V ZEMÍCH V4	97
<i>Dominika TÓTHOVÁ - Jan TURČÍNEK</i>	
JAKÉ PENÍZE PŘINÁŠÍ VÍTR? EKONOMICKÝ PŘÍNOS VĚTRNÉ ENERGIE PRO MÍSTNÍ ROZVOJ V ČESKÉ REPUBLICE	98
<i>Bohumil FRANTÁL - Josef KUNC - Stanislav MARTINÁT - Dan Van der HORST</i>	
INTERPRETÁCIA VÝSLEDKOV MODELU ERÓZIE PŮDY VO VYBRANEJ ČASTI NITRIANSKEJ PAHORKATINY	99
<i>Zuzana RAMPAŠEKOVÁ - Lucia ŠOLCOVÁ - Matúš MORAVČÍK</i>	
ZMENY VO VYUŽÍVANÍ PŮDNEHO FONDU NITRIANSKEHO KRAJA V ROKOCH 2004 A 2016	100
<i>Jana NĚMETHOVÁ - Melánia FESZTEROVÁ</i>	
INHIBITORY EFFECT OF THE ENVIRONMENT FOR THE MANAGEMENT OF HUMAN CAPITAL OF PUBLIC HOSPITALS IN THE OPINION OF POLISH MANAGERS	101
<i>Piotr LENIK</i>	
THE SUPPLY OF OUTPATIENT SERVICES AND ITS GEOGRAPHICAL DISTRIBUTION WITHIN THE REGIONS OF THE CZECH REPUBLIC	102
<i>Jana ROZMARINOVÁ</i>	
REGIONÁLNÍ DIFERENCIACE (GEO)DEMOGRAFICKÝCH UKAZATELŮ NEMOCNOSTI NA PŘÍKLADU JIHMORAVSKÉHO KRAJE	103
<i>Dana HŮBELOVÁ - Alice KOZUMPLÍKOVÁ - Jitka KOMINÁCKÁ</i>	
SPATIAL CORRELATIONS IN DEMOGRAPHIC PHENOMENA ON THE EXAMPLE OF THE REGION OF WARMIA AND MAZURY IN POLAND	104
<i>Agnieszka SZCZEPAŃSKA</i>	
DYNAMIKA VYBRANÝCH DEMOGRAFICKÝCH UKAZOVATELŮ OBYVATELSTVA V ZÁZEMÍ MESTA NITRA	105
<i>Katarína VILINOVÁ - Gabriela REPASKÁ</i>	
PROGRAMME OF THE SLOVAK AND CZECH GOVERNMENT AS THE CHIEF ISSUE FOR THE SENIORS' SOCIAL ENSURANCE	106
<i>Ol'ga BOČÁKOVÁ - Maroš POTOČNÝ</i>	
FAMILY POLICY IN COMPARISON OF THE SLOVAK REPUBLIC AND THE CZECH REPUBLIC	107
<i>Martin VAVRUŠ - Andrej HRNČÁRIK</i>	
SOCIÁLNÍ INOVACE JAKO ZÁKLADNÍ PRVEK ROZVOJE SOCIÁLNÍHO PODNIKU	108
<i>Mirka WILDMANNOVÁ</i>	
SOCIAL ENTERPRISE - CASE STUDY FROM AFRICA	109
<i>Monika NOVÁ</i>	
HYBRID V SYSTÉMU REGIONÁLNÍHO ŠKOLSTVÍ? POSTAVENÍ A SPECIFIKA UMĚLECKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ V ČR	110
<i>Pavla HRADECKÁ - Gabriela VACEKOVÁ</i>	

KRAJSKÁ BEZPEČNOST: SKUTEČNOST A MEDIÁLNÍ OBRAZY <i>Jan SUCHÁČEK</i>	111
POCIT BEZPEČÍ A OBAVY Z KRIMINALITY V BRNĚ <i>Josef SMOLÍK</i>	112
HOSPODÁŘSKÁ KRIMINALITA V REGIONECH JAKO MEDIÁLNÍ TÉMA <i>Jaroslav URMINSKÝ</i>	113
DOPRAVNÍ NEHODY V KRAJÍCH ČESKÉ REPUBLIKY A JEJICH MEDIÁLNÍ OBRAZ <i>Petra DANÍŠEK MATUŠKOVÁ</i>	114

POSTAVENÍ VISEGRÁDSKÝCH ZEMÍ V METROPOLITNÍM SYSTÉMU STŘEDNÍ EVROPY

Position of Visegrad countries in the metropolitan system of Central Europe

PROF. RNDR. MILAN VITURKA, CSc.

*Katedra regionální ekonomie a správy
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita*

*Depart. of Regional Economics and Administration
Faculty of Economics and Public Administration
Masaryk University*

Anotace

Jedním z významných jevů spojených se současným vývojem civilizace je nepochybně metropolizace, kterou lze chápat jako nejvyšší stadium urbanizace. V tomto směru se článek zaměřuje na makroregion Střední Evropy zahrnující celkem devět zemí. První část je věnována identifikaci metropolí, která je založena na třech komponentách: velikost populace, ekonomický profil a investiční přitažlivost. Na tomto základě bylo určeno celkem 27 metropolí. Navazující část je pak zaměřena na hodnocení integračního potenciálu metropolí Visegrádských zemí. Na základě aplikace gravitačního modelu bylo definováno 18 metropolitních os nadnárodního významu, které směrově korespondují s hlavními proudy mezinárodního obchodu. Lze konstatovat, že metropolitní síť zformovaná po pádu „železné opony“ hraje zásadní roli v integraci Visegrádských zemí v rámci středoevropského makroregionu. Z praktického hlediska lze získané poznatky využít zejména pro tvorbu a realizaci systémově založených koncepcí nadnárodní spolupráce.

Klíčová slova

metropole, typologie, integrace

Annotation

One of the characteristic phenomena associated with the current development of civilization is undoubtedly metropolisation, which can be understood as the highest stage of urbanization. In this respect, the article focuses on the Central European macroregion, comprising a total of nine countries. The first part is dedicated to the identification of metropolises, which is based on three components: population size, economic profile and investment attractiveness. On this basis, a total of 27 metropolises were determined. The following part focuses on assessing the integration potential of Visegrad countries metropolises. Based on the application of the gravitational model, 18 metropolitan axes of transnational significance were defined, which correspond to the main flows of international trade. It can be said that metropolitan networks formed after the fall of the “Iron Curtain” play a fundamental role in the integration of the Visegrad countries within the Central European macroregion. From the practical point of view, the acquired knowledge can be used especially for the creation and implementation of system-based concepts of transnational cooperation.

Key words

metropolis, typology, integration

JEL classification: O18, R11, R12

EKONOMICKÁ ODOLNOST ČESKÝCH STARÝCH PRŮMYSLOVÝCH REGIONŮ

Economic resilience of Czech old industrial regions

RNDR. JAN ŽENKA, PH.D. - MGR. ONDŘEJ SLACH, PH.D.

*Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
Přírodovědecká fakulta
Ostravská univerzita*

*Depart. of Human Geography and Regional Develop.
Faculty of Natural Science
University of Ostrava*

Anotace

Zabýváme se krátkodobými reakcemi jednotlivých typů regionů na vnější ekonomické šoky. Klíčovou výzkumnou otázkou je, zda a do jaké míry se staré průmyslové regiony (Ústecko, Ostravsko) v Česku lišily z hlediska post-krizového ekonomického vývoje (2009-2014) od ostatních typů regionů (metropolitních, venkovských, městských). Hodnotíme tři aspekty regionální ekonomické odolnosti: stabilitu/volatilitu zaměstnanosti, obnovu (růst ekonomické výkonnosti oproti jiným regionům) a reorientaci (intenzitu změn odvětvové struktury zaměstnanosti). Rozdíly v post-krizovém vývoji mezi jednotlivými typy regionů byly překvapivě malé. Staré průmyslové regiony byly ve sledovaném období ekonomicky odolnější, než by odpovídalo teoretickým předpokladům. Zotavily se poměrně úspěšně z recese, Ostravsko zaznamenalo nejrychlejší nárůst přidané hodnoty a ekonomické výkonnosti ze všech skupin regionů. Poměrně vysoká míra ekonomické odolnosti se netýkala pouze obnovy (vývoje ekonomické výkonnosti v post-krizovém období oproti jiným regionům), ale též nízké míry volatility nezaměstnanosti. Ačkoli staré průmyslové regiony prodělaly v letech 2009-2014 intenzivnější změny odvětvové struktury zaměstnanosti než ostatní skupiny regionů, nedošlo k zásadní reorientaci regionálních ekonomik směrem ke zcela novým odvětvím, např. znalostně náročným službám.

Klíčová slova

ekonomická odolnost, staré průmyslové regiony, adaptabilita

Annotation

We examine how particular types of regions react to external economic shocks. More specifically, we ask if the old industrial regions (Ústecko, Ostravsko) differ significantly from other types of regions (metropolitan, rural, urban) in the (post)crisis economic development in the period 2009–2014. Three aspects of resilience were considered: employment volatility, renewal (growth of economic performance compared to other regions) and reorientation (measured by the intensity of structural changes in employment). We found surprisingly small differences among particular types of regions and high intra-group heterogeneity. Old industrial regions were more resilient than could be expected from the theoretical literature concerning regional economic resilience and adaptability. They recovered relatively successfully from the economic slowdown and exhibited lower unemployment volatility than other types of regions. Surprisingly, Ostravsko showed higher increase of value added and economic performance than any other group of regions, while the metropolitan cores and hinterlands performed worse than expected. Although the old industrial regions underwent more intensive structural changes in 2009-2014 than metropolitan, urban or rural regions, they did not experience complete reorientation of their regional economies towards new industries, such as knowledge-intensive business services.

Key words

economic resilience, old industrial regions, adaptability

JEL classification: R11, R12

STATE-OF-THE-ART ON CURRENT METHODS AND PRACTICES FOR EVALUATION THE POTENTIAL OF REGIONAL DEVELOPMENT

Aktuální metody a postupy pro hodnocení potenciálu regionálního rozvoje

ING. LUKÁŠ MELECKÝ, PH.D.

Katedra evropské integrace *Department of European Integration*
Ekonomická fakulta *Faculty of Economics*
VŠB - Technická univerzita Ostrava *VŠB - Technical University of Ostrava*

Annotation

The question of how to measure development has attracted the attention of economists and other social scientists as well as non-government organizations and policy-makers for many decades. Nowadays, the problem of determining the internal reserves of socio-economic development of region becomes more important, the solution of which requires development of new approaches to the definition of essence, structure, methods for assessing the socio-economic potential. Regional development policies based on local potential triggers a shift in the economic structure of territories. Developments are conducted in the form of planned changes in various aspects of social life by exploiting all the potential of human resources, natural resources, and institutions available in the area. This process has however proven difficult as contemporary views on measurement of regional development are presented as multi-dimensional concepts. Measurement of territorial progress with regards to achieving the developmental potential plays a crucial role in improving the prosperity and quality of life in any territories. Several methods of evaluating the level of development exist, most of methods have their own limitations. The aim of the paper is to review the existing and relevant approaches to evaluate the potential of regional development based on comprehensive analysis of scientific literature.

Key words

database, European Union, indicator, method, potential of regional development, territory

Anotace

Otázka měření rozvoje přitahuje pozornost ekonomů a dalších vědců v oblasti společenských věd I nevládních organizací a politiků po mnoho desetiletí. Problematika identifikace potenciálu socioekonomického rozvoje regionu je dnes důležitější mnohem více než dříve, což vyžaduje rozvoj nových přístupů k definici podstaty, struktury a metod posuzování sociálně-ekonomického potenciálu. Politiky regionálního rozvoje založené na místním potenciálu vyvolávají posun v ekonomické struktuře daných území. Rozvoj probíhá ve formě plánovaných změn v různých aspektech společenského života tím, že se v této oblasti využívá veškerého potenciálu lidských zdrojů, přírodních zdrojů a institucí. Tento proces se však ukázal jako obtížný, neboť současné pohledy na měření regionálního rozvoje jsou prezentovány jako vícerozměrné koncepty. Měření územního pokroku s ohledem na dosažení rozvojového potenciálu hraje zásadní roli při zlepšování prosperity a kvality života všech území. Existuje několik metod hodnocení úrovně rozvoje, většina metod má však svá vlastní omezení. Cílem článku je tudíž analyzovat stávající a relevantní přístupy k hodnocení potenciálu regionálního rozvoje na základě komplexní analýzy vědecké literatury.

Klíčová slova

databáze, Evropská unie, indikátor, metoda, potenciál regionálního rozvoje, území

JEL classification: B41, C82, O10, O18, R11, R12, R58

SPATIAL DATA ANALYSIS AS SELECTED APPROACH TO MEASURING OF THE EU DEVELOPMENT POTENTIAL

Prostorová analýza jako vybraný přístup k měření rozvojového potenciálu EU

ING. EVA POLEDNÍKOVÁ, Ph.D.

Katedra evropské integrace *Department of European Integration*
Ekonomická fakulta *Faculty of Economics*
VŠB - Technická univerzita Ostrava VŠB - Technical University of Ostrava

Annotation

Development potential of the European territory (at the level of country, region or local unit) in the context of the cohesion and competitiveness is frequently discussed in the European Union (EU). The EU's internal diversity and inequalities are reflected in the quality of living standard, different pace of development of the European territory and also spatial organization of economic and social activities. In this context it is necessary to analyse the possibilities and seek new directions of development that can contribute to increasing the dynamism and development potential of economies. There is no uniform theoretical or quantitative approach to measuring the development and development potential of European territory. The main aim of the paper is to analyse the usability of spatial data analysis as theoretical and quantitative approach to regional development (potential) evaluation in the European Union. Based on the conducted literature review, spatial analysis and particularly method of autocorrelation can be considered as the suitable tool in regional development evaluation that helps to understand the spatial processes in the EU area.

Key words

European Union, development potential, methods, region, spatial data analysis

Anotace

Rozvojový potenciál evropského území (na úrovni země, regionu nebo místní jednotky) je v Evropské unii (EU) často diskutován, a to v kontextu posilování soudržnosti a konkurenceschopnosti. Vnitřní rozmanitost EU a existující rozdíly se odráží v kvalitě života, v rozdílném tempu rozvoje evropského území a také v prostorovém uspořádání hospodářských a sociálních aktivit. V této souvislosti je nutné analyzovat a hledat nové možnosti a směry rozvoje, které mohou přispět ke zvýšení dynamiky rozvojového potenciálu ekonomik. K měření rozvoje a rozvojového potenciálu evropského území neexistuje jednotný teoretický ani kvantitativní přístup. Hlavním cílem příspěvku je analyzovat využitelnost prostorové analýzy dat jako teoretického a kvantitativního přístupu k hodnocení regionálního rozvoje a jeho potenciálu v Evropské unii. Prostorovou analýzu a zejména metodu prostorové autokorelace lze, na základě literární rešerše, považovat za vhodný nástroj pro hodnocení regionálního rozvoje jeho potenciálu, jelikož pomáhá pochopit prostorové procesy. Metoda prostorové autokorelace může být použita pro hodnocení stavu, změny a vývoje prostorové struktury.

Klíčová slova

Evropská unie, rozvojový potenciál, metody, region, prostorová analýza dat

JEL classification: C31, C80, O18, R11, R12

AN OVERVIEW AND EVALUATION OF METHODS FOR DERIVING COMPOSITE INDICES OF REGIONAL DEVELOPMENT IN SOCIO-ECONOMIC ISSUES

Přehled a hodnocení metod pro konstrukci kompozitních indexů regionálního rozvoje v socioekonomických otázkách

ING. MICHAELA STANÍČKOVÁ, PH.D.

Katedra evropské integrace *Department of European Integration*
Ekonomická fakulta *Faculty of Economics*
VŠB - Technická univerzita Ostrava *VŠB - Technical University of Ostrava*

Annotation

Economic growth has lifted hundreds of millions out of poverty and improved the lives of many more over the last half-century. Yet it is increasingly evident that a model of development based solely on economic progress is incomplete. We must widen our understanding of the success of societies beyond economic outcomes. Inclusive growth requires achieving both economic and social progress as stated in the Strategy Europe 2020. Advances in understanding, theory and measurement must necessarily proceed hand in hand. Right measurement is a powerful instrument for social progress; wrong or imprecise measurement a source of hazard and even havoc. Measurement of a region's progress plays a crucial role in improving the prosperity and quality of life of regional communities. This process has however proven difficult as contemporary views on measurement of regional development are presented as multi-dimensional concepts. Several methods of evaluating regional economies exist, most of methods have their own limitations in selection of relevant indicators and weighting scheme. Despite the limitations, several approaches in the form of composite indices have been proposed by the European Union and the other institutions. This paper discusses challenges faced in the design of composite indices of regional development in socio-economic issues.

Key words

composite index, indicators, literature review, regional development, socio-economic progress evaluation

Anotace

Hospodářský růst pozvedl z chudoby stovky milionů lidí a v posledním období zlepšil životy mnoha dalších. Je však stále více zřejmé, že model vývoje založený výhradně na ekonomickém pokroku je neúplný. Je potřeba rozšířit naše chápání úspěchu jednotlivých ekonomik či společností nad rámec čistě ekonomických výsledků. Inkluzivní růst vyžaduje dosažení hospodářského i společenského pokroku souběžně, jak je uvedeno i ve Strategii Evropa 2020. Pokrok v porozumění teorie, ale i způsobu měření a hodnocení musí nezbytně probíhat ruku v ruce. Správné měření je silným nástrojem pro následné hodnocení společenského pokroku; nesprávné nebo nepřesné měření je určitým nebezpečím a rovněž zdrojem určitých nepřesností. Měření a hodnocení socioekonomického pokroku regionu hraje zásadní roli při zlepšování prosperity a kvality života regionálních komunit. Tento proces se však ukázal obtížný, protože současné pohledy na měření regionálního rozvoje mají několik úhlů pohledu a jsou tak multidimenzionální. Existuje několik metod hodnocení regionálních ekonomik, avšak většina metod má svá vlastní omezení při výběru relevantních ukazatelů a schématu vážení. Navzdory existenci těchto omezení navrhla Evropská unie a další instituce několik přístupů k hodnocení regionálních ekonomik, a to ve formě kompozitních indexů. Tento příspěvek pojednává o výzvách při navrhování těchto indexů regionálního rozvoje v sociálně-ekonomických otázkách.

Klíčová slova

indikátory, kompozitní indexy, literární rešerše, regionální rozvoj, hodnocení socioekonomického pokroku

JEL classification: B41, O10, O21, R11, R58

NEPŘÍMÝ ODHAD VÝVOJE STRUKTURY PRODUKTIVITY V REGIONECH

An indirect estimation of development of the productivity structure in the regions

ING. PAVEL ZDRAŽIL, PH.D.

*Ústav regionálních a bezpečnostních věd
Fakulta ekonomicko-správní
Univerzita Pardubice*

*Institute of Regional and Security Sciences
Faculty of Economics and Administration
University of Pardubice*

Anotace

Vzhledem k omezené dostupnosti veřejně vykazovaných údajů není obvykle možné využít standardní postupy měření k podrobné analýze vývoje struktury produktivity na úrovni jednotlivých regionů. Cílem tohoto příspěvku je proto představit možnou metodu nepřímého odhadu vývoje struktury produktivity v regionech, a na konkrétním příkladu ověřit potenciál její aplikovatelnosti. Navrhovaná metoda vycházející z principů růstového účetnictví je postavena na předpokladu analogického vývoje multifaktorové produktivity v rámci daného odvětví napříč regiony dané země. Výsledky aplikace metody na regiony Polska v období 2009–2015, jsou verifikovány prostřednictvím střední absolutní procentuální chyby odhadů od hodnot změřených konvenčním způsobem. Výsledky pilotní verifikace naznačují, že díky existujícím omezením nepřímá metoda pravděpodobně nebude univerzálně použitelná pro všechna odvětví. Jeví se však jako poměrně spolehlivá přinejmenším pro odvětví „zpracovatelského průmyslu“, „velkoobchodu a maloobchodu“, „dopravy a skladování“, „nemovitosti“ a „zdravotnictví a sociální péče“. Na základě náznaků určitých vzorců v rámci naměřených odchylek u jednotlivých odvětví se pak zdá, že by mohl existovat inverzní vztah mezi velikostí odvětví a výší potenciálního zkreslení získaného odhadu pomocí navrhované metodiky. Vedle toho byly také identifikovány určité znaky vedoucí k úvaze o omezené platnosti Balassa-Samuelsonovy hypotézy na úrovni regionů jediného státu. Metodu je proto třeba dále rozpracovat a podrobit rozsáhlejší verifikaci.

Klíčová slova

struktura produktivity, region, růstové účetnictví, odvětvová struktura

Annotation

As long as the availability of information about productivity structure in the regions is limited, it is not usually possible to use standard approaches for its comprehensive analysis and measurement. Therefore, the aim of this paper is to present a possible method of indirect estimation of development of the productivity structure in the regions, and to verify its potential use. The proposed method, built on the principles of growth accounting, employs the assumption of analogous development of multifactor productivity across the industry in all regions of particular country. Its application on regions of Poland between 2009 and 2015 is verified by the mean absolute percentage errors of estimation from the values measured in a conventional way. The results indicate that the method is unlikely to be applicable in all industries. However, it seems reliable at least for "manufacturing", "wholesale and retail trade", "transportation and storage", "real estate activities" and "human health and social work activities". Moreover, there seems to be an inverse relationship between the size of industry and the estimation bias. Finally, some features have been identified to lead to consideration of the limited validity of the Balassa-Samuelson hypothesis at the level of regions of particular country.

Key words

productivity structure, region, growth accounting, industrial structure

JEL classification: O47, R11

HODNOCENÍ KRAJŮ ČESKÉ REPUBLIKY POMOCÍ MODIFIKOVANÉHO INDEXU ROZVOJE LIDSKÝCH ZDROJŮ

Evaluation of the Czech regions through a modification of the Human Development Index

ING. PAVLÍNA VOREKOVÁ - RNDR. JANA KOUŘILOVÁ, PH.D.

*Katedra regionálních studií Department of Regional Studies
Národohospodářská fakulta Faculty of Economics
Vysoká škola ekonomická v Praze University of Economics, Prague*

Anotace

Příspěvek se zaměřuje na hodnocení krajů České republiky pomocí modifikovaného indexu lidských zdrojů, který využívá OSN pro hodnocení států. Metodika indexu rozvoje lidských zdrojů byla upravena na základě dostupných dat na úrovni krajů, které jsou publikovány Českým statistickým úřadem. Kraje byly hodnoceny v letech 2000, 2005, 2010 a 2015. I využití této metodiky potvrdilo dominantní postavení hl. m. Prahy, dlouhodobě dobré postavení Jihomoravského kraje a postupné zlepšování Středočeského kraje. Na druhé straně tato metodika potvrzuje problémovost krajů Karlovarského a Ústeckého. Moravskoslezský kraj, i když zůstává na stejném místě v pořadí krajů ve všech sledovaných letech, se krajům Ústeckému a Karlovarskému vzdaluje, což může naznačovat postupné zlepšování situace v tomto kraji.

Klíčová slova

kraj, hodnocení, index lidského rozvoje

Annotation

The paper focuses on evaluation of Czech regions using a modified Human Development Index (HDI) created used by the UN for evaluation at the level of countries. The HDI methodology was modified on the basis of available data at the regional level published by the Czech Statistical Office. The regions were evaluated in the year of 2000, 2005, 2010 and 2015. The use of this methodology confirmed the dominant position of the capital Prague, the long-term good position of the Jihomoravsky Region and the gradual improvement of the Středočesky Region. On the other hand, this methodology also confirms the problems of the Karlovarsky Region and the Ustecky Region. IThe Moravskoslezsky Region, although it remains at the same position in the order of the regions in all the years under review, has been pulling ahead of the Karlovarsky and Ustecky Regions. It may indicate a gradual improvement of the situation in this region.

Key words

region, evaluation, human development index

JEL classification: R11, O15

SOCIÁLNY KAPITÁL AKO DETERMINANT ĽUDSKÉHO ROZVOJA NA ÚROVNI OBCÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Social capital as a determinant of human capital at the level of municipalities of Slovak Republic

ING. LUKÁŠ VARECHA - DOC. ING. MÁRIA FÁZIKOVÁ, CSc.

*Katedra regionalistiky a rozvoja vidieka
Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre*

*Department of Regional and Rural Development
Faculty of European Studies and Regional Develop.
Slovak University of Agriculture in Nitra*

Anotácia

Viaceré empirické štúdie na makroúrovni poukazujú na pozitívny vplyv sociálneho kapitálu na ekonomický rozvoj, pričom sa spomína jeho schopnosť prostredníctvom noriem, sietí a dôvery zabezpečiť efektívnu spoluprácu medzi členmi komunity, získať externé zdroje a nahradiť tak iné, menej dostupné formy kapitálu. Príspevok sa zaoberá štrukturálnym sociálnym kapitálom na úrovni obcí Slovenskej republiky v súvislosti s ľudským rozvojom. Konkrétne je cieľom preskúmať vplyv rôznych druhov sociálnych organizácií na úroveň ľudského rozvoja, vyjadreného prostredníctvom modifikovaného indexu ľudského rozvoja. Na tento účel využívame regresnú analýzu a využívame prierezové dáta za rok 2015. Výsledkom regresnej analýzy je zistenie, že občianske združenia majú štatisticky významný a pozitívny vzťah s úrovňou indexu ľudského rozvoja a to ako pre občianske združenia, pri ktorých predpokladáme ich pozitívny vplyv pre komunitu ako športové kluby či cirkevné organizácie tak aj občianske združenia, pri ktorých sme predpokladali, že ich vplyv bude negatívny, teda odborové organizácie alebo profesijné združenia.

Kľúčové slova

sociálny kapitál, občianske združenie, ľudský rozvoj

Annotation

Several empirical studies at the macro level point to the positive effects of social capital on economic development, noting its ability, by norms, networks and trust to ensure effective cooperation among community members, to obtain external resources and to replace other, less accessible forms of capital. The paper deals with the structural social capital at the municipality level of Slovak republic in the context of human development. Specifically, its aim is to examine the impact of different types of social organizations on the level of human development, expressed through a modified human development index. For this purpose, we utilize regression analysis and we use cross-sectional data from 2015. The results of regression analysis show that voluntary associations have a statistically significant and positive relationship with the level of the human development index. This is true for both types of associations – organizations, for which the positive impact on community was assumed, such as sport clubs or church organizations and also voluntary associations that we assumed their impact would be negative such as trade unions or political parties.

Key words

social capital, voluntary association, human development

JEL classification: O15, O43

MLADÍ LIDÉ A TRH PRÁCE: PŘÍPADOVÁ STUDIE REGIONŮ VE STÁTECH VISEGRÁDSKÉ SKUPINY

Young people and the labour market: A case study of the regions in the Visegrad Group countries

ING. MIROSLAV KOPÁČEK¹ - ING. LUCIE HORÁČKOVÁ²

¹*Katedra regionálního rozvoje a veřejné správy*

¹*Depart. of Regional Develop. and Public Adminis.*

²*Katedra financí a účetnictví*

²*Department of Finance and Accounting*

Fakulta sociálně ekonomická

Faculty of Social and Economic Studies

Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem

University of J. E. Purkyně in Ústí nad Labem

Anotace

Cílem příspěvku je zhodnotit postavení mladých lidí na trhu práce se zaměřením na NUTS2 regiony států Visegrádské skupiny. Hlavní použitou metodou je výpočet multikriteriálního indikátoru, který je složen z pěti dílčích indikátorů, a to předčasné ukončení vzdělávání a odborné přípravy, obyvatelstvo mimo zaměstnání i odbornou přípravu, míra zaměstnanosti, míra nezaměstnanosti mladých a týdenní odpracované hodiny při plném úvazku, pro které jsou dostupná data v potřebné časové řadě pro analyzovanou věkovou skupinu v databázi Eurostat. Současní mladí lidé reprezentující tzv. generaci Y se potýkají na trhu práce se specifickými problémy plynoucí z charakteristických znaků jejich povahy. Z hlediska situace v jednotlivých NUTS2 regionech Visegrádské skupiny je možné konstatovat, že nejlepší situace je v České republice. Velmi vzájemně podobnou situaci vykazuje Polsko, Maďarsko a Slovensko, kde je možné pozorovat citelnou územní diverzifikace úrovní jednotlivých regionů. Nejhorší situace je celkově v regionech, které mají v Polsku, Maďarsku a na Slovensku společnou hranici s Ukrajinou a polský přímořský region Warمیńsko-mazurskie.

Klíčová slova

trh práce, mladí lidé, generace Y, Visegrádská skupina, NUTS2 region

Annotation

The objective of this work is to evaluate the position of young people on the labour market, focusing on the NUTS2 regions of the Visegrad Group countries. The main deployed method consists of a calculation of the multi-criterion indicator, which is a component of five sub-indicators: early termination of education and practical training, people outside of employment and practical training, employment rate, rates of unemployment of the young, and weekly full-time worked hours, for which there are available data about the analyzed age group in the Eurostat database for the required time periods. Today's young people representing "Generation Y" on the market are struggling with specific problems stemming from the characteristic features of their nature. From the point of view of the situation in individual NUTS2 regions of the Visegrad group, it is possible to state that the best situation is in the Czech Republic. Poland, Hungary and Slovakia show a very similar situation where it is possible to observe a considerable territorial diversification if the levels of individual regions. The worst situation is in those regions of Poland, Hungary and Slovakia that have a common border with Ukraine, and in the Polish coastal region of Warمیńsko-mazurskie.

Key words

labour market, young people, Generation Y, Visegrad group, NUTS2 region

JEL classification: A12, J40, R12

ZMENY V ZAMESTNANOSTI PODĽA ODVETVOVEJ ŠTRUKTÚRY REGIÓNOV SLOVENSKA

Changes in the employment according to the sectorial structure of the regions of Slovakia

DOC. RNDR. DANA ORSZÁGHOVÁ, CSc. -
MGR. RADOMÍRA HORNÝÁK GREGÁŇOVÁ, PhD.

Katedra matematiky *Department of Mathematics*
Fakulta ekonomiky a manažmentu *Faculty of Economics and Management*
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre *Slovak University of Agriculture in Nitra*

Anotácia

Odvetvová štruktúra národného hospodárstva predstavuje členenie ekonomiky podľa charakteru konečných výsledkov činností jednotlivých organizácií a podnikov. Ekonomický rast a rozvoj regiónov je spojený so štrukturálnymi zmenami, čo v praxi znamená prenos ťažiska pracovných činností z jedného sektora do druhého. V súčasnom období môžeme celosvetovo sledovať znižovanie podielu primárneho sektora a dynamický rozvoj sekundárneho a terciárneho sektora. S odvetvovou štruktúrou regiónov je úzko spojený aj rast produktivity krajiny. Cieľom príspevku je zhodnotenie zmien vo vývoji zamestnanosti podľa odvetvovej štruktúry regiónov Slovenska so zameraním na poľnohospodárstvo, priemysel a verejnú správu. Kvantitatívnymi metódami je vyhodnotený vývoj pracovnej sily a zamestnanosti v jednotlivých regiónoch Slovenska v kontexte odvetvovej štruktúry krajiny. Z výsledkov analýzy vyplýva, že dochádza k poklesu zamestnanosti v primárnom sektore vo všetkých regiónoch Slovenska a naopak, zvyšuje sa podiel zamestnaných obyvateľov v priemysle. Tento vývoj je výsledkom nastaveného súčasného ekonomického trendu v Slovenskej republike, ktorá sa v posledných rokoch orientuje predovšetkým na automobilový priemysel. Zamestnanosť v oblasti verejnej správy bola v sledovanom období v jednotlivých regiónoch bez výraznejších zmien.

Kľúčové slová

odvetvová štruktúra regiónov, odvetvová zamestnanosť, miera ekonomickej aktivity obyvateľstva

Annotation

The sectorial structure of the national economy represents the segmentation of the economy according to the character of final results of activities of the individual organizations and enterprises. Economic growth and development of regions are connected with structural changes which mean transfer of the center of working activities from one sector to another. We can observe worldwide reduction in the share of primary sector and dynamic development of secondary and tertiary sectors. The sectorial structure of regions is also associated with the growth of the country productivity. The objective is to evaluate changes in development of employment according to sectorial structure of regions of Slovakia focusing on agriculture, industry and public administration. The development of labor force and employment in regions of Slovakia is evaluated using quantitative methods according to sectorial structure. Based on the results, there is a decrease in employment in the primary sector in all regions of Slovakia and, on the contrary, the share of employed people in industry is increasing. This is the result of actual economic trend in Slovakia, which has been focusing on the automobile industry in recent years. In analyzed period regional employment in public administration was without any significant changes.

Key words

sectorial structure of regions, sectorial employment, labor-force participation rate

JEL classification: R11, J11

HODNOCENÍ LIDSKÉHO POTENCIÁLU, EKONOMICKÉ A INOVAČNÍ VÝKONNOSTI V KRAJÍCH ČR

Evaluation of human potential, economic and innovation performance in regions of the Czech Republic

ING. LIBUŠE MĚRTLOVÁ, PH.D.

Katedra ekonomických studií Department of economic study
Vysoká škola polytechnická Jihlava College of Polytechnics Jihlava

Anotace

Lidské zdroje, jejich počet a vzdělanostní struktura jsou předpokladem pro rozvoj inovačního potenciálu a následně i ekonomické výkonnosti státu i jednotlivých regionů. Cílem článku bude na základě dostupných statistických dat analyzovat lidský, ekonomický a inovační potenciál krajů ČR v porovnání s Krajem Vysočina V článku jsou použity metody komparace a analýzy dostupných dat zveřejňovaných Českým statistickým úřadem tak, aby bylo možné zvolené ukazatele a metody výpočtu používat i v následujících letech pro provádění průběžného hodnocení podpory rozvoje a dalšího směřování dlouhodobých záměrů kraje. Na základě shromážděných dat je proveden výpočet potenciálu lidských zdrojů (dále LZ) a potenciálu ekonomické a inovační výkonnosti regionů (EIV), které jsou rozhodující pro zaměření politiky regionálního rozvoje kraje. Nejlepší pozice lidského a inovačního potenciálu je v Hl. městě Praha, naopak nejhorší je Karlovarský kraj.

Klíčová slova

lidské zdroje, ekonomická a inovační výkonnost, potenciál regionu, regionální politika, strategie dlouhodobého rozvoje kraje

Annotation

The human resources, their number and the educational structure are a prerequisite for the development of the innovation potential and consequently the economic performance of the state and individual regions. The aim of the article will be to analyse the human, economic and innovation potential of the regions of the Czech Republic compared to the Vysočina Region based on available statistical data. The article uses methods of comparison and analysis of available data published by the Czech Statistical Office so that the selected indicators and calculation methods can be used in the following years to carry out the ongoing assessment of the development support and further direction of the long-term plans of the region. Based on the collected data, we make a calculation of the human resources potential (HR) and the potential of the economic and innovation performance of the regions (EIP), which are decisive for the regional development policy of the region. The best positions of human and innovation potential are in the Capital City of Prague; on the contrary, the worst one is the Karlovy Vary region.

Key words

human resources, economic and innovation performance, regional potential, regional policy, long-term development strategy of the region

JEL classification: R11, R12, J21

PROSTOROVÁ KONCENTRACE PODNIKATELSKÉHO VÝZKUMU A VÝVOJE

Spatial concentration of research and development in business sector

DOC. ING. VLADIMÍR ŽÍTEK, PH.D. - ING. VIKTORIE KLÍMOVÁ, PH.D.

*Katedra regionální ekonomie a správy
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita*

*Dept. of Region. Economics and Administration
Faculty of Economics and Administration
Masaryk University*

Anotace:

Vyspělé regiony a země musí svou konkurenční výhodu budovat na zavádění a šíření inovací. Jedním z významných zdrojů pro inovace je výzkum a vývoj. Empirické zkušenosti naznačují, že v regionech inovačních lídrů je podstatná část výzkumu a vývoje financována podnikatelským sektorem. Výzkumná aktivita je však rozdělena nerovnoměrně. Naše analýza se zaměřuje na hodnocení podnikatelské výzkumné aktivity v krajích České republiky. Mezi jednotlivými kraji můžeme pozorovat poměrně velké rozdíly a nejvyšší výzkumnou aktivitu mají kraje Jihomoravský, Středočeský a hlavní město Praha. Současně se velké rozdíly vyskytují i v rámci jednotlivých krajů. Cílem příspěvku je prokázat, jak je podnikatelský výzkum koncentrován v rámci českých krajů do jednotlivých okresů a zjistit, ve kterých krajích je nerovnoměrná koncentrace výzkumu a vývoje nejvýraznější. Naše analýza využívá index lokalizace a koeficient lokalizace, které jsou následně porovnány se základními indikátory výzkumu a vývoje. Nejvyšší hodnoty koeficientu lokalizace vykazuje Jihomoravský kraj, Plzeňský kraj a Středočeský kraj. Na základě výsledků analýzy je možné regiony České republiky rozdělit do čtyř skupin.

Klíčová slova

inovace, výzkum a vývoj, koeficient lokalizace, Česká republika

Annotation

Well-developed regions and countries have to build their competitive advantage on launching and diffusion of innovations. Research and development represent one of the major sources for innovation. Empirical experience indicates that a substantial part of R&D is funded by the business sector in the regions of innovation leaders. However, research activity is unevenly distributed. Our analysis focuses on the evaluation of research activity of business sector in regions of the Czech Republic. We can observe quite large differences among the regions, and we can state that Prague and the South Moravian and Central Bohemian Regions are characterised by the highest research activity. At the same time, large differences also exist in the framework of individual regions. The aim of this paper is to show how entrepreneurial research in is concentrated within the Czech regions in individual districts and to find out in which regions the uneven concentration of R&D is the most significant. Our analysis is based on using localization index and the localization coefficient, which are subsequently compared to the basic R&D indicators. The highest values of the localization coefficient are reached by the South Moravian, Pilsen and Central Bohemian Regions. Based on the results of the analysis, the regions of the Czech Republic can be divided into four groups.

Key words

innovation, research and development, localization coefficient, Czech Republic

JEL classification: O32, R12

SPOLUPRÁCE NA VÝZKUMNÝCH PROJEKTECH V ČESKÝCH REGIONECH

Collaboration on research projects in Czech regions

Bc. MARTIN KORÁBEČNÝ

*Katedra regionální ekonomie a správy
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita*

*Depart. of Regional Economics and Administration
Faculty of Economics and Administration
Masaryk University*

Anotace

Výzkum, vývoj a inovace hrají klíčovou roli v udržitelném růstu každé země. Ekonomická teorie a praktická realizace politiky kladou velký důraz na inovační spolupráci, neboť ta urychluje inovační procesy a umožňuje realizovat náročnější inovace. Cílem příspěvku je analyzovat úroveň spolupráce na kolaborativních výzkumných projektech realizovaných v českých regionech. Analýza je provedena na příkladu programu Alfa zaštitovaného Technologickou agenturou České republiky, a to například podle spolupráce, odvětví, regionálního členění nebo typu právních forem. Článek se také zabývá analýzou spolupráce a tvorbou sítí mezi aktéry programu. Analýza je založená na datech získaných od Technologické agentury a je provedena metodou popisné statistiky a následné vazby mezi aktéry jsou vyhodnoceny na základě metod analýzy sociálních vazeb a poté graficky zobrazeny pomocí programu Gephi. Z výsledků analýzy vyplývá, že v rámci programu Alfa hraje ústřední roli Praha, ze které vedou vazby do všech regionů republiky. Druhým největším (spíše však regionálním) centrem je pak Brno. Z dat také vyplynulo, že v rámci programu dobře fungovala spolupráce mezi soukromými subjekty a znalostními institucemi.

Klíčová slova

aplikovaný výzkum, Česká republika, inovační spolupráce program Alfa, sítě

Annotation

Research, development and innovations play a crucial role in sustainable development of each country. Economic theory and practical policy put great emphasis on innovation collaboration, which accelerates innovation processes and enables introduction of more complex innovations. The aim of this paper is to analyse the level of collaboration on research projects conducted in the Czech Republic. The analysis is carried out on the example of Alfa programme that is administered by the Technology Agency of the Czech Republic. This contribution assesses the research projects according to extend of collaboration, sectors, regions and legal forms. It also deals with analysis of collaboration and network creation. The analysis is based on data gained from the Technology Agency and it uses the methods of descriptive statistics. The ties between partners are evaluated through methods of social network analysis and are visualized in program Gephi. The results of the analysis show that Prague has a significantly central role in this program and many ties between partners lead from here to all regions in the Czech Republic. The second most important centre is Brno, although it has rather regional influence. It also emerges that the collaboration between private organizations and knowledge institutions has taken place in most projects.

Key words

applied research, Czech Republic, innovative collaboration, program Alfa, network

JEL classification: O32, R11, R12

FACTORS INFLUENCING SPIN-OFF ACTIVITIES AT UNIVERSITIES: EMPIRICAL EVIDENCE FROM THE UNITED KINGDOM

Faktory ovlivňující spin-off aktivity na univerzitách: Případová studie z Velké Británie

MGR. SAMUEL AMPONSAH ODEI - DOC. ING. JAN STEJSKAL, PH.D.

*Ústav ekonomických věd Institute of Economic Sciences
Fakulta ekonomicko-správní Faculty of Economics and Administration
Univerzita Pardubice University of Pardubice*

Annotation

This paper intends to develop the understanding of the various factors that contributes to university knowledge transfers and spinoff activities. Using data from the HESA-BCI survey and the Structural Equation Model (SEM) we analysed the various determinants that influence spin off activities of universities in the United Kingdom. The empirical results demonstrate that (1) incentive support provided to academics influences their spin off activities positively; (2) incubation support in the form of science parks, entrepreneurial support, venture capital has a positive influence on universities spin off activities; (3) the governance of universities' spin off activities doesn't necessary contribute to academic spin off activities. Practical implications are also offered to universities management, academics and industries on best strategies to support their spin off activities.

Keywords

spin offs, universities, knowledge transfer

Anotace

Tento příspěvek má za cíl analyzovat vybrané faktory, které přispívají k transferu znalostí z univerzit a ovlivňují spin-off aktivity. K analýze byla využita data z průzkumu HESA-BCI a vytvořeny modely strukturálních rovnic (SEM). Zkoumány byly různé determinanty, které ovlivňují spin-off aktivity univerzit ve Spojeném království. Empirické výsledky ukazují, že (1) stimulační podpora poskytovaná akademickým pracovníkům má pozitivní vliv na jejich spin-off aktivity; (2) inkubační podpora ve formě nabídky využití vědeckých parků, poskytnutí veřejné podpory v podobě např. rizikového kapitálu má pozitivní vliv na spin-off aktivity univerzit; (3) řízení spin-off aktivit univerzitami nezbytně nepřispívá ke zvýšení produkce vědeckých výsledků v rámci akademických spin-off aktivit. Příspěvek poskytuje praktické implikace, které mohou být v praxi aplikovány managementem univerzit, akademickými pracovníky a být případně využito v rámci strategického zacílení na spin-off aktivity v celých průmyslových odvětvích

Klíčová slova

spin-off, univerzity, transfer znalostí

JEL classification: O30, O31, O33

ROLE UNIVERZIT V REGIONÁLNÍM ROZVOJI: ČR A JIŽNÍ MORAVA V KONTEXTU EU

The role of universities in regional development: the Czech Republic and South Moravia
in the context of the EU

RNDR. PAVEL PTÁČEK, PH.D.

*Ústav demografie a aplikované statistiky
Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií
Mendelova univerzita v Brně*

*Department of Demography and Applied Statistics
Faculty of Reg. Develop. and International Studies
Mendel University in Brno*

Anotace

Cílem příspěvku je zjistit, jakou roli hrály a hrají vysoké školy v rámci regionálních inovačních systémů při přeměně ekonomické základny tradičních průmyslově zaměřených regionů na regiony založené na odvětvích s vysokou přidanou hodnotou, výzkumem, vývojem a inovacích. Hlavní metodou je zkoumání dlouhodobého efektu působení univerzit na inovační potenciál. Ten je zkoumán v rámci případové studie Jihomoravského kraje a zejména města Brna. Je použit přehled dlouhodobého vývoje podílu univerzit na celkových výdajích a výzkum a vývoj a jejich napojení a soulad s inovačním potenciálem podnikového sektoru kraje. K hlavním závěrům patří, že Jihomoravský kraj se stal zejména v posledním programovacím období 2007-2013 jedním z vedoucích inovačních regionů v regionu postkomunistické střední Evropy. Je to zejména díky dlouhodobě efektivně fungující podpůrné inovační infrastruktuře (existence Jihomoravského Inovačního Centra, hledání společných zájmů mezi všemi „šroubovicemi“ v rámci inovačního systému). Dále díky správně nastaveným operačním programům došlo k významnému posílení infrastruktury pro základní výzkum a vývoj na univerzitách. Nezanedbatelnou roli hraje také soulad mezi profilem výzkumu a vývoje u univerzit a inovativních firem v regionu.

Klíčová slova

inovace, univerzity, Jihomoravský kraj

Annotation

The aim of the contribution is to identify the role played by universities in regional innovation systems in transforming the economic base from traditional industrial regions into regions based on high-tech industries, R&D and innovation sectors. The main method used is to study the long-term effect of universities on innovation potential. This is studied in a case study of the South Moravian Region and especially the City of Brno. An overview of the long-term development of the share of universities in total expenditures and R&D and their connection and compliance with the innovation potential of the region's corporate sector is used. The main conclusions are that the South Moravian Region has become one of the leading innovation regions in the post-communist Central Europe region during the last EU programming period (2007-2013). This is mainly due to the long-term effective supporting innovation infrastructure (the existence of the South Moravian Innovation Centre, the search for common interests among all "helices" within the innovation system). Furthermore, due to the well-established absorption capacity of EU operational programs, the infrastructure for basic R&D at universities has been significantly strengthened. Also a complementarity between the R&D profile of universities and innovative companies in the region plays an important role.

Key words

innovation, universities, South Moravian region

JEL classification: O30, P30, R58

UNIVERZITY AKO DETERMINANT LOKALIZÁCIE VZDELANÉHO ĽUDSKÉHO KAPITÁLU

Universities as a determinant of the localization of educated human capital

ING. KATARÍNA MELICHOVÁ, PhD.¹ - ING. MICHAL HRIVNÁK² -
DOC. ING. MÁRIA FÁZIKOVÁ, CSc.²

¹*Katedra, Verejnej správy*

¹*Department of Public Administration*

²*Katedra regionalistiky a rozvoja vidieka*

²*Department of Regional and Rural Development*

*Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre*

*Faculty of European Studies and Regional Develop.
Slovak University of Agriculture*

Anotácia

V podmienkach znalostnej ekonomiky 21. storočia je schopnosť regiónu produkovať a priťahovať vzdelaný ľudský kapitál jedným z najvýznamnejších predpokladov regionálneho rastu. Príspevok skúma jeden z dôležitých dopadov univerzít na formovanie regionálneho prostredia – ich vplyv na distribúciu kvalitného ľudského kapitálu, prostredníctvom modelovania vzťahu medzi lokalizáciou univerzít a čistou mierou migrácie vzdelaných na Slovensku. Pre uskutočnenie tejto analýzy využívame nástroje priestorovej ekonometrie, pričom pracujeme s panelovými dátami za roky 2003-2016 na priestorovej úrovni LAU1. Výsledky nasvedčujú tomu, že existencia univerzity v regióne významne priťahuje kvalitný ľudský kapitál, aj keď musíme konštatovať, že tieto efekty sú limitované v rámci regiónu lokalizácie univerzity a významne nepresahujú za jeho hranice.

Kľúčové slová

univerzity, ľudský kapitál, migrácia

Annotation

In the conditions of a knowledge-based economy in the 21st century, the region's ability to produce and attract quality human capital is one of the most important prerequisites for regional growth. The paper examines one of the important impacts of universities on shaping the regional environment - their impact on the distribution of educated human capital, by modeling the relationship between localization of universities and the net migration rate of the educated in conditions of Slovak Republic. To perform this analysis, we use spatial econometrics tools, while working with panel data for the years 2003-2016 at LAU1 spatial level. The results suggest that the existence of a university in the region is significant factor of attraction of educated human capital, although we must state that these effects are limited within the region of the university's location and do not significantly exceed its borders.

Key words

universities, human capital, migration

JEL classification: I24, E24, C33

ANALÝZA VYBRANÝCH INOVAČNÍCH REGIONŮ V NIZOZEMSKU A HLAVNÍ FAKTORY JEJICH ÚSPĚCHU

Analysis of selected innovation regions in the Netherlands and the main factors of their success

BC. SOŇA RASZKOVÁ

Katedra regionální ekonomie a správy *Department of Regional Economics and Development*
Ekonomicko-správní fakulta *Faculty of Economics and Administration*
Masarykova univerzita *Masaryk University*

Anotace

Článek se zabývá otázkou úspěšnosti regionálních inovačních systémů. Pozornost je zaměřena na vybrané inovační regiony v Nizozemsku a na určení jejich hlavních determinantů, které mají vliv na úspěšnost těchto regionů. Analýza je provedena prostřednictvím případových studií dvou inovačně významných nizozemských regionů, a to regionu Severní Brabantsko a Jižní Holandsko. Mezi hlavní příčiny úspěchu těchto regionů, na základě výsledků analýzy, patří kvalitní výzkumná infrastruktura, podpůrné inovační nástroje a přítomnost špičkových klastrů. Významnou úlohu hraje také aplikování konceptu trojitě šroubovice tzn. spolupráce mezi firmami, univerzitami a místními vládami. Analýza také prokázala fakt, že každý region je specifický a jeho úspěch záleží i na historickém vývoji a náhodě.

Klíčová slova

Nizozemsko, inovace, regionální inovační systémy, Severní Brabantsko, Jižní Holandsko

Annotation

The paper deals with successful regional innovation systems. The attention is paid to selected innovation regions in the Netherlands and to the identification of the main determinants that have impact on their success. The analysis is carried out through case studies of two innovative and outstanding Dutch regions, namely North Brabant and South Holland. The main causes of their success include their high-quality research infrastructure, supportive innovation tools and the presence of top clusters. An important role is played by the application of the triple helix concept, ie. cooperation among companies, universities and local governments. The analysis also showed the fact that each region is specific and its success depends on historical development and lucky chance.

Key words

Netherlands, innovation, regional innovation systems, North Brabant, South Holland

JEL classification: O31, R11

STARTUPS SUPPORT IN SLOVAK REPUBLIC

Podpora startupov v Slovenskej republike

MGR. JARMILA HUDÁKOVÁ, PHD., MBA

*Ústav ekonomiky a manažmentu Institute of Economics and management
Fakulta prírodných vied Faculty of Natural Sciences
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre Constantine the Philosopher University in Nitra*

Annotation

In a knowledge-based society, innovation is the driving force of the economy on all levels and in all types of organizations. Due to high risks present when introducing new products and services, innovations are usually commercialized via isolated formal formations such as startup companies (next, just startup). The aim of the article is to empirically analyse the situation of startups in Slovakia and describe how Slovak republic supports startup. We used the questionnaire and we approached 289 small and medium enterprises, in case of which we assumed that they are startups. This assumption confirmed 153 startups based on the returned questionnaires. Slovak Republic has all that is necessary for the startup ecosystem. The survey showed that there is a need to support women in business and activate more investors interested in investments in startups. Founders of startup still use mainly own savings for funding business. Our findings can inspire new investors. Results may increase investors' interest in investing in startup companies due to the fact that the Slovak Republic conditions are created for this type of business.

Key words

innovations, startup, the simplified joint stock company, ecosystem

Anotácia

V spoločnosti založenej na vedomostiach sú inovácie hybnou silou hospodárstva na všetkých úrovniach a vo všetkých typoch organizácií. Vzhľadom na vysoké riziká pri zavádzaní nových produktov a služieb, sa inovácie zvyčajne uvádzajú na trh prostredníctvom samostatných inovatívnych spoločností (ďalej len startupov). Cieľom článku je empiricky analyzovať situáciu startupov na Slovensku a popísať, ako Slovenská republika podporuje podnikanie startupov. Pri získavaní empirických údajov sme použili dotazník a oslovili sme 289 malých a stredných podnikov, o ktorých sme predpokladali, že ide o začínajúce podniky. Tento predpoklad potvrdilo 153 startupov na základe vrátených dotazníkov. Slovenská republika má všetky predpoklady pre ekosystém startupov. Prieskum ukázal, že je potrebné podporovať ženy v podnikaní a aktivovať viac investorov, ktorí majú záujem o investície v startupoch. Zakladatelia startupov stále využívajú hlavne vlastné úspory pri financovaní podnikania. Naše zistenia môžu inšpirovať investorov. Výsledky môžu zvýšiť záujem investorov o investovanie do startupov, pretože pre tento typ podnikania sú vytvorené vhodné podmienky v rámci Slovenskej republiky.

Kľúčové slová

inovácie, startup, jednoduchá akciová spoločnosť, ekosystém

JEL classification: D21, D23, L26

NEDOSTATEČNÝ TRANSFER TECHNOLOGIÍ JAKO BARIÉRA ZAVÁDĚNÍ INOVACÍ V REGIONU

Insufficient technology transfer as a barrier to the introduction of innovation in the region

ING. LUCIE WINKLEROVÁ, PH.D.

*Katedra regionální ekonomie a správy
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita*

*Department of Regional Economy and Administration
Faculty of Economics and Administration
Masaryk University*

Anotace

Cílem článku je analyzovat nedostatečnou úroveň transferu technologií jakožto bariéru zavádění inovací v regionu. Na transfer technologií je nahlíženo z pohledu poskytovatelů znalostí, resp. organizací nabízejících nové znalosti. Existence bariér transferu technologií je empiricky zjištěna prostřednictvím dotazníkového šetření mezi širší skupinou pracovišť transferu technologií napříč celou Českou republikou. S využitím metody váženého aritmetického průměru je pak vyjádřeno skóre vnímání bariér využité pro komparaci významnosti jednotlivých bariér. Na základě tohoto výzkumu bylo zjištěno, že nejvýznamnějšími bariérami transferu technologií je nízká motivace ke vzájemné spolupráci a nedostatečná informovanost výzkumníků o potřebách podniků. Naopak za nejméně významnou bariéru jsou považovány nedostatky v legislativě týkající se ochrany duševního vlastnictví a licencí.

Klíčová slova

bariéra, inovace, transfer technologií, dotazníkové šetření

Annotation

The aim of the paper is to analyse the insufficient level of technology transfer as a barrier to the introduction of innovation in the region. The technology transfer is investigated from the perspective of knowledge providers, i.e. organizations offering new knowledge. The existence of the technology transfer barriers is empirically identified through a questionnaire survey among a wider group of technology transfer providers across the whole Czech Republic. Using the weighted average method the barriers perception score is expressed and used for comparison of the significance of individual barriers. Based on this research, it has been found out that the most significant barriers to technology transfer are low motivation for mutual cooperation and insufficient researchers' awareness of the business needs. Conversely, as the least significant barriers are considered shortcomings in the legislation on intellectual property rights and licensing.

Key words

barrier, innovation, technology transfer, questionnaire survey

JEL classification: O31

PODNIKANIE ABSOLVENTOV VYSOKÝCH ŠKÔL: ŠTÚDIA TROCH VYSOKÝCH ŠKÔL V SR

University graduates as entrepreneurs: study of three universities in Slovakia

DOC. ING. ŠTEFAN REHÁK, PHD.¹ - ING. KATARÍNA MELICHOVÁ, PHD.²

*¹Katedra verejnej správy a regionálneho rozvoja
Národohospodárska fakulta
Ekonomická univerzita v Bratislave*

*¹Depart. of Public Adminis. and Regional Develop.
Faculty of National Economy
University of Economics in Bratislava*

*²Katedra verejnej správy
Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre*

*²Department of Public Administration
Faculty of European Studies and Regional Develop.
Slovak university of Agriculture in Nitra*

Anotácia

Dynamika vývoja podnikateľskej aktivity ako kľúčovej zložky ekonomického rastu a rozvoja je častým predmetom skúmania. V poslednom období sa do popredia tak v teoretických ako aj empirických prácach dostáva skúmanie prieniku tohto javu s ďalšími faktormi rozvoja ako je ľudský kapitál a inštitucionálne prostredie. V tomto kontexte sa pozornosť venuje aj vplyvu univerzít na dynamiku podnikateľskej aktivity a to predovšetkým prostredníctvom produkcie kvalitného ľudského kapitálu. Príspevok sa prostredníctvom analýzy rozhodovania absolventov troch univerzít v Slovenskej republike snaží objasniť, ktoré faktory podmieňujú ich rozhodovanie o začatí podnikat'. Použitá bola pritom logistická regresia na dátach získaných prostredníctvom dotazníkového respondovania absolventov troch vybraných vysokých škôl. Výsledky indikujú, že pravdepodobnosť podnikateľskej aktivity je determinovaná predovšetkým individuálnymi (osobnými) faktormi ako je pohlavie a v menšej miere aj rodinný stav a situačnými faktormi, predovšetkým rodinnou tradíciou v podnikaní. Naopak, faktory súvisiace s priebehom štúdia na vysokej škole sa preukázali byť prevažne nevýznamné.

Kľúčové slová

vysoké školy, podnikanie, absolventi, výber povolania

Annotation

The dynamics of entrepreneurial activity as a key component of economic growth and development is a frequent subject of research. Lately, both in theoretical and empirical works, an intersection of this phenomenon with other factors of development, such as human capital and the institutional environment is being explored. In this context, the attention is also paid to the impact of universities on the dynamism of entrepreneurial activity mainly through the generation of quality human capital. Through the analysis of decision-making of graduates of three Slovak universities, this paper tries to clarify which factors determine the occupational choice of university graduates in favour of starting a business. Logistic regression was used in the data obtained through questionnaire administered to graduates from three selected universities. The results indicate that the probability of starting a business is primarily determined by individual (personal) factors such as gender and in lesser extend marital status, as well as situational factors, especially family tradition of entrepreneurial activity. On the contrary, factors related to their study at the university proved to be largely irrelevant.

Key words

higher education, entrepreneurship, graduates, occupational choice

JEL classification: I23, M13, J24, R0

ČO OVPLYVŇUJE PODNIKATEĽSKÉ ZÁMERY MATURANTOV VO VIDIECKYCH REGIÓNOCH?

What affects entrepreneurial intentions of high-school graduates in rural regions?

ING. STANISLAV KOLOŠTA, PHD. - ING. FILIP FLAŠKA, PHD.

*Katedra verejnej ekonomiky a regionálneho rozvoja
Ekonomická fakulta
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici*

*Depart. of Public Economy and Regional Development
Faculty of Economics
Matej Bel University in Banská Bystrica*

Anotace

Politici a pedagógovia majú záujem o štúdie zamerané na faktory ovplyvňujúce podnikateľské zámery (PZ) mladých ľudí žijúcich vo vidieckych oblastiach. Cieľom príspevku je odhaliť faktory ovplyvňujúce PZ študentov posledných ročníkov stredných škôl vo vidieckych oblastiach a uviesť možné implementácie získaných výsledkov v oblasti vzdelávania. Uskutočnili sme empirický výskum prostredníctvom dotazníkov. Bolo oslovených 120 stredných škôl v Banskobystrickom, Prešovskom a Žilinskom kraji. Hlavnými výsledkami je, že líderstvo a kariérne kotvy spolu s podporou rodiny a priateľov sú dôležitými faktormi vysvetľujúcimi PZ medzi maturantami, ktorí sa prieskumu zúčastnili. Výsledky poukazujú na to, že tieto faktory spolu s podporou a budovaním túžby po autonómii by sa mali viac rozvíjať v rámci podnikateľského vzdelávania mládeže na stredných školách na Slovensku.

Klíčová slova

podnikanie, podnikateľské zámery, mládež, vzdelávanie

Annotation

Policy makers and educator are interested in studies targeting factors influencing entrepreneurial intentions (EI) of young people in rural areas. Aim of the article is to reveal some of the factors influencing EI among graduates in 120 high schools in Banská Bystrica, Prešov and Žilina NUTS III Slovak regions, as well as possible educational policy implementations of our results. We conducted an empirical survey through questionnaires. The main results are that leadership as a career anchor and perceived support from family and friends are prominent factors explaining EI among youths in rural Slovakia. These factors together with supporting and building up a desire for autonomy should be mostly developed within entrepreneurship education process of youth at high-schools in Slovakia.

Key words

entrepreneurship, entrepreneurial intentions, youth, education

JEL classification: A2, M2, I2, R1

SPATIAL DIFFERENCES IN THE CONCENTRATION OF THE INVESTMENT INCENTIVES IN CZECHIA

Prostorové rozdíly v koncentraci investičních pobídek v Česku

ING. PETR HLAVÁČEK, PH.D. - ING. PETR BUŘT

*Katedra regionálního rozvoje a veřejné správy
Fakulta sociálně ekonomická
Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem*

*Depart. of Regional Develop. and Public Adminis.
Faculty of Social and Economic Studies
Jan Evangelista Purkyně University in Ústí nad Labem*

Annotation

The article focuses on analysis of provision of the public support in the form of the investment incentives in Czechia. The objective of the article is finding out how the system is used in practice, what the differences exists at the regional level with respect to provision of the investment incentives, and if operation of the system contributes only to reduction of the inter-regional differences, and meets the stabilization function of the regional policy. The analysis use data from the database of investment incentives by CzechInvest. The analysis showed that there are relatively big differences among the regions, the provision of the public support prefers the regions with structural handicap to a certain level only, the support is consumed also by the regions without development problems, as well as those being regarded as above-the-average developed ones.

Key words

investment incentives, regional policy, region, Czech Republic

Anotace

Článek je zaměřen na analýzu poskytování veřejné podpory ve formě investičních pobídek v České republice. Cílem článku je zjistit, jak se systém v praxi realizován a jaké rozdíly existují na úrovni regionů z hlediska poskytování investičních pobídek a jestli fungování tohoto systému přispívá pouze ke snížení meziregionálních rozdílů a naplňuje stabilizační funkci regionální politiky. V analýze se použila data z databáze investičních pobídek agentury CzechInvest. V rámci analýzy bylo zjištěno, že rozdíly mezi regiony jsou relativně velké, poskytování veřejné podpory preferuje strukturálně postižené regiony pouze částečně, podporu čerpají i ostatní regiony bez rozvojových problémů i regiony, které jsou považovány za nadprůměrně rozvinuté.

Klíčová slova

investiční pobídky, regionální politika, region, Česká republika

JEL classification: O25, R11

THE INTENSITY USAGE OF FOREIGN PRESENCE IN REGIONS IN THE CONTEXT OF INVESTMENT INCENTIVES

Intenzita využití zahraniční přítomnosti v regionech v kontextu investičních pobídek

ING. SYLVIE KOTÍKOVÁ, PH.D.

Katedra ekonomie *Department of Economics*
Ekonomická fakulta *Faculty of Economics*
Technická univerzita v Liberci *Technical University of Liberec*

Annotation

The aim is to find out how the presence of multinational companies was able to show growth in the productivity of a group of selected regions. To achieve this goal, an indicator, to measure the intensity of foreign presences, was constructed. It gauged to which degree the capacity of the region exploited the activities of the companies. In this case, foreign direct investment was granted government support in the form of investment incentives. Based on the chosen criterion, conclusions can be made regarding the benefits of granting this kind of public support. To monitor the capacity of the region, in order to efficiently absorb the technological potential of foreign direct investment, the productivity shift in the region was investigated. This depended on the investor's technological advancement and the proportion of investments made in the region. The development was monitored in a series of thirteen years. The primary data source is the CzechInvest database, annual reports, OECD and statistics from the Czech Statistical Office. The results show the Carlsbad region's unfavourable position. This finding also highlights the weaknesses of the labour market and the non-use of the comparative advantage.

Key words

absorption capacity, foreign presence, productivity of labour

Anotace

Česká republika je úspěšným příjemcem zahraničního kapitálu, nabízí se otázka, zda dokáže vliv nadnárodních společností využít ve všech pozitivních funkcích. Cílem příspěvku je zjistit, jak se dokázala přítomnost nadnárodních firem projevit v růstu produktivity skupiny vybraných regionů České republiky (Karlovarský, Ústecký, Liberecký). Pro naplnění tohoto cíle byl zkonstruován ukazatel intenzity využití zahraniční přítomnosti, pomocí kterého je možné sledovat stupeň, resp. míru schopnosti regionu využít působení daných společností – v tomto případě přímých zahraničních investic, kterým byla udělena vládní podpora ve formě investičních pobídek. Na základě zvoleného kritéria mohou být učiněny závěry týkající se přínosnosti udělování tohoto druhu veřejné podpory. Pro sledování schopnosti regionu intenzivně využívat a účinně vstřebat přinášené technologické možnosti přímých zahraničních investic díky jejich lokalizaci, je zkoumáno, k jakému posunu produktivity v regionu došlo v závislosti na technologické vyspělosti investora a v jakém poměru byla investice v regionu provedena. Vývoj intenzity využití zahraniční přítomnosti je sledován v časové řadě třinácti let. Primárním zdrojem dat je databáze CzechInvestu, výroční zprávy analyzovaných firem, statistiky OECD a Českého statistického úřadu. Výsledky ukazují nelichotivou pozici Karlovarského kraje, schopnost vstřebat působení přímých zahraničních investic zde byla nejnižší. Toto zjištění zároveň podtrhuje slabé stránky trhu práce a zdůrazňuje nevyužívání komparativní výhody regionu.

Klíčová slova

absorpční kapacita, zahraniční přítomnost, produktivita práce

JEL classification: F23, J24

MONITORING AKTIVNÍHO PODNIKÁNÍ V OBCÍCH ČESKÉ REPUBLIKY

Monitoring of active business in the municipalities of the Czech Republic

ING. EVA HAMPLOVÁ, PH.D. - ING. JAROSLAV KOVÁRNÍK, PH.D.

*Katedra ekonomie Department of Economics
Fakulta informatiky a managementu Faculty of Informatics and Management
Univerzita Hradec Králové University of Hradec Kralove*

Anotace

Příspěvek využívá aktuální data Českého statistického úřadu související s počtem aktivních podnikatelských jednotek v roce 2017 až na úroveň jednotlivých obcí České republiky. Hlavním cílem je sledování změn v koncentraci aktivního podnikání v jednotlivých regionech České republiky v letech 2010 – 2017 na úrovni jednotlivých okresů a monitoring aktivního podnikání až na úroveň jednotlivých obcí vycházející z aktuálních dat roku 2017. Aktivní podnikání je charakteristické tím, že podnikatel vykazuje činnost z pohledu daňové správy nebo z pohledu sociálního zabezpečení a k tomuto účelu byla využita interní data Českého statistického úřadu, která nejsou běžně zveřejňována na úrovni okresů ani obcí. Analýza a sledování počtu aktivních podnikatelských jednotek v okresech je následně vyhodnocena v souvislosti s mírou nezaměstnanosti v roce 2017 a zcela nově je v rámci tohoto příspěvku hodnocena souvztažnost mezi počtem aktivních podnikatelů na 1 000 obyvatel a velikostí obcí České republiky, která se nepodařila na této úrovni jednoznačně statisticky prokázat. Analyzovaná kritéria otvírají otázky k dalším diskuzím na téma podnikatelského prostředí a vyváženého podnikatelského klimata, které jsou zásadní při tvorbě hospodářské politiky a podpory podnikání.

Klíčová slova

podnikání, podnikatelské prostředí, národní hospodářství

Annotation

The contribution uses actual data of the Czech Statistical Office concerning the number of active business units in 2017 up to the level of individual municipalities of the Czech Republic. The main objective is to monitor changes in the concentration of effective entrepreneurship in individual regions of the Czech Republic in the years 2010 – 2017 at the level of individual districts and monitoring of active entrepreneurship to the level of individual municipalities on the basis of actual data from 2017. Active entrepreneurship is characterized by the fact that the entrepreneur shows activity from the point of view of tax administration or social security and for this purpose the internal data of the Czech Statistical Office were used. The data are not normally published at the level of districts or municipalities. The analysis and monitoring of the number of active entrepreneurial units in the districts are subsequently evaluated in relation to the unemployment rate in 2017 and, quite recently, in this contribution the correlation between the number of active entrepreneurs per 1,000 inhabitants and the size of the municipalities of the Czech Republic is assessed. This correlation was not statistically proved at this level. The criteria analyzed open up questions to further discussions on the business environment and balanced business environment, which are crucial in creating economic policy and promoting active business.

Key words

business, business environment, national economy

JEL classification: L25, L26, O10

ROZMÍSTĚNÍ PRŮMYSLOVÝCH FIREM VE VENKOVSKÝCH OBLASTECH – PŘÍPADOVÁ STUDIE ČTYŘ MORAVSKÝCH MIKROREGIONŮ

Spatial distribution of manufacturing firms in rural areas – case study of four Moravian microregions

Bc. LUCIE KOKEŠOVÁ - Bc. SIMONA ŠTĀSTNÁ

*Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
Přirodovědecká fakulta
Ostravská univerzita*

*Depart. of Human Geography and Regional Develop.
Faculty of Natural Sciences
University of Ostrava*

Anotace

Tradičně bývaly venkovské oblasti spojovány se zemědělstvím, nikoli s průmyslem. Postupně se však identita rurálních regionů měnila a jejich původně dominantní zemědělská funkce byla nahrazena větší variabilitou funkcí. Tato práce se zaměřuje na zpracovatelský průmysl ve venkovských oblastech. Pro účely práce byly vybrány tři správní obvody z Moravskoslezského kraje (Kravaře, Odry a Nový Jičín) a jeden správní obvod z kraje Zlínského (Uherské Hradiště). Cílem je na příkladu vybraných regionů identifikovat nejvýznamnější lokalizační faktory průmyslových firem, charakterizovat a vysvětlit specifika odvětvové struktury průmyslu ve venkovských regionech. Z metodologického hlediska se jedná o případovou komparativní studii, doplněnou o metody popisné statistiky. Hlavním zjištěním je, že v průběhu sledovaných let došlo ve všech územích k nárůstu diverzity odvětvové struktury, avšak podnikatelské subjekty i nadále podnikají zejména v tradičních odvětvích zpracovatelského průmyslu. Bylo zjištěno, že podniky zpracovatelského průmyslu se koncentrují především do populačně větších venkovských obcí.

Klíčová slova

venkov, venkovské regiony, zpracovatelský průmysl, odvětvová struktura, lokalizace

Annotation

Development of rural areas has been traditionally associated with agriculture rather than manufacturing. Gradually the identity of the rural areas changed, and its originally dominant agriculture function has evolved into broader variety of functions. Our research focuses on the manufacturing industry in rural areas. For the case studies were selected three microregions located in Moravian-Silesian Region (Kravaře, Odry, Nový Jičín) and one microregion located in Zlín Region (Uherské Hradiště). The aim is to identify the most important localizations factors of industrial firms, characterize and explain the specifics of the sectoral structure of industry in selected rural regions. From a methodological point it is the comparative case study. The comparative case study is supplemented by descriptive statistics. We found that in the period diversity of industrial structure has increased significantly. Traditional lower-tech manufacturing industries still dominate, however. It was found that the manufacturing firms are concentrated mainly in larger rural municipalities.

Key words

countryside, rural regions, manufacturing industry, industrial structure, localisation

JEL classification: R12

DOPADY INICIATIVY PRŮMYSLU 4.0 NA NEZAMĚŠTNANOST A VÝVOJ MEZD

Impact of Industry 4.0 on unemployment and wage development

ING. MARTINA HEDVIČÁKOVÁ, Ph.D.

*Katedra ekonomie Department of Economics
Fakulta informatiky a managementu Faculty of Informatics and Management
Univerzita Hradec Králové University of Hradec Králové*

Anotace

Dopady Průmyslu 4.0 na trh práce budou velmi komplexní ale také protichůdné. Doposud uskutečněné popočty o zániku a vzniku pracovních míst se liší ve vazbě na použitou metodiku. Specificky pro ČR je odhadováno, že automatizaci je v průběhu následujících 20 let silně ohroženo 10 % pracovních míst a u 35 % pracovních míst dojde k podstatným změnám ve vykonávaných činnostech, odhad publikovaný ve studii OECD vztáhneme k počtu zaměstnaných v roce 2015, bude vysoce ohroženo cca 408 tisíc pracovních míst a u 1,4 milionu pracovních míst dojde k podstatným změnám. Cílem příspěvku je analýza dopadů iniciativy Průmysl 4.0 na trh práce v jednotlivých krajích. Při zpracování článku byly využity především sekundární zdroje z Českého statického úřadu, Ministerstva průmyslu a obchodu a Iniciativa Průmysl 4.0. Příspěvek obsahuje analýzu podílu nezaměstnaných osob v jednotlivých krajích, vývoj mezd a tržeb ve zpracovatelském průmyslu. Vlivem nízkého podílu nezaměstnaných osob pod přirozenou míru nezaměstnanosti je na trhu práce převis poptávky práce nad nabídkou práce. Tato situace příznivě ovlivňuje progresivní nástup Průmyslu 4.0 a substituci práce kapitálem. Implementace Průmyslu 4.0 je nutné provést v kontextu s dalšími továrnami a jejich okolím, včetně měst. Jedná se o hlavní koncepční změny v průmyslu, energetice, dopravě a smart cities.

Klíčová slova

Průmysl 4.0, nezaměstnanost, mzda, kraj

Annotation

The impact of Industry 4.0 on the labour market will be very complex and also contradictory. So far their research in the Czech Republic has not been given the right attention. The calculations made so far on the extinction and creation of job positions are different in relation to the methodology used. Specifically in regard to the Czech Republic, it's estimated that over the next 20 years 10% of jobs are seriously threatened by automation, and 35% of jobs will significantly change in their activities carried out. If this estimate, published in the OECD study, counts on the number of people employed in 2015, approximately 408,000 jobs will be significantly threatened, and 1.4 million jobs will experience major changes. The aim of the paper is to analyse the impact of Industry 4.0 on the labour market in individual regions. During the processing of the article, secondary resources were used mainly from the Czech Static Office, the Ministry of Industry and Trade and the Initiative Industry 4.0. The paper contains an analysis of the share of unemployed persons in individual regions of Czech Republic and the development of wages and revenues in the manufacturing industry. Due to the low share of unemployed persons below the natural rate of unemployment, labour demand is prevailing over in the labour market. This situation has a positive impact on the gradual rise of industry 4.0 and the replacement of labour by capital. Implementation of Industry 4.0 is necessary to do in context with other factories and their surroundings including cities. This is primary about major conceptual changes in industry, energy, transport and smart cities.

Key words

Industry 4.0, unemployment, wage, region

JEL classification: J21, L51

PODPORA INICIATIVY PRŮMYSL 4.0 V KONCEPČNÍCH A PROGRAMOVÝCH DOKUMENTECH ČR

Support for Industry 4.0 in the conceptual and programme documents of the Czech Republic

ING. MAREK JETMAR, PH.D.

Katedra regionálního rozvoje *Department of regional development*
VŠ regionálního rozvoje a Bankovní institut - AMBIS *College of reg. develop. and Banking institute – AMBIS*

Anotace

Článek se zabývá koncepty Průmysl 4.0 a inteligentní specializace, které mají významný potenciál modernizovat českou průmyslovou, výzkumnou politiku a částečně ovlivňují i regionální. Zkoumá teoretická východiska, politický rámec a způsobem implementace. Analyzuje, jak se uvedené koncepty odrazily v plánovacích dokumentech v oblasti výzkumu, vývoje a inovací České republiky, kterými jsou Národní politika výzkumu, vývoje a inovací a Národní strategie výzkumu a vývoje pro inteligentní specializaci. Jejich přijetím se ČR zařadila mezi země, které chtějí aktivně ovlivňovat strukturu ekonomiky, zvláště průmyslu, využitím klíčových technologií (KET) a vytvořením národního/ regionálního tematicky specializovaného ekosystému výzkumných, vývojových a inovačních institucí. Jde o podporu aplikovaného výzkumu a nastavení úzké spolupráce mezi inovujícími podniky a výzkumnými kapacitami. Klíčovým národním nástrojem pro jejich podporu je pak program Trio Ministerstva průmyslu a obchodu. S ohledem na zahájení implementace programu v roce 2016 jsou k dispozici předběžné poznatky o výstupech a výsledcích, a to na základě informace z finanční a věcné kontroly projektů. Z věcného hlediska dochází k plnění závazků vyplývajících z uzavřené smlouvy, daří se plnit úvodní etapy realizace projektů. V průběhu finanční kontroly se opakovaně projevují nedostatky z důvodu nízké kvality vnitřního kontrolního mechanismu a nedostatků v interním dokumentu upravujícího projektové a finanční řízení.

Klíčová slova

Průmysl 4.0, výzkum, vývoj a inovace, inteligentní specializace v regionech

Annotation

The article deals with the concepts of Industry 4.0 and smart specializations, which have significant potential to modernize the Czech industrial, research policy and partially influence the regional ones. It examines the theoretical background, the political framework and the way of implementation. It analyzes how these concepts were reflected in the Czech Republic's research, development and innovation planning documents, such as the National Policy for Research, Development and Innovation, and the National R & D Strategy for Smart Specialization (S3). By adopting them, the Czech Republic was among the countries that want to actively influence the structure of the economy, especially industry, using key enable technologies (KET) and creating a national / regional thematic specialized ecosystem of research, development and innovation institutions. It is to support applied research and to set up close cooperation between innovating enterprises and research capacities. A key national tool for their support is the Trio program of the Ministry of Industry and Trade. With a view to starting the implementation of the program in 2016, preliminary findings on outputs and outcomes are available on the basis of information from financial and material control of projects. From the material point of view, the obligations arising from the concluded contract are fulfilled, the initial stages of the implementation of the projects continue well. During the financial control, there are repeated shortcomings due to the poor quality of the internal control mechanism and the deficiencies in the internal document governing project and financial management.

Key words

Industry 4.0, Research & Development and Innovations, regional smart specialisation

JEL classification: O25, R11

REGIONAL DISPARITIES IN LABOUR PRODUCTIVITY OF SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES IN MANUFACTURING

Regionální odlišnosti v produktivitě práce u malých a středních podniků ve zpracovatelském průmyslu

ING. MARTINA NOVOTNÁ, PH.D. - ING. TOMÁŠ VOLEK, PH.D. -
ING. JAROSLAV VRCHOTA, PH.D.

*Katedra ekonomiky Department of Economics
Ekonomická fakulta Faculty of Economics
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích University of South Bohemia in České Budějovice*

Annotation

The article aims at regional differences in the efficiency of the use of human work in small and medium-sized enterprises in manufacturing. The analysis was focused on differences in high technology and low technology SMEs in regions of the Czech Republic. Regional disparities were assessed using measure of variability. An analysis of 1,068 enterprises showed greater variability between regions in labour productivity of high technology enterprises than in low technology enterprises but these regional disparities significantly decreased over the monitored period. The level of labour productivity in high technology enterprises declined (except for 3 regions) as a result of an inadequate growth in personal costs. Also, for low technology enterprises in almost all regions, there was a decline in labour productivity and the corresponding steady state. High wage growth in the regions can lead to higher regional disparities in labour productivity, and the risk of losing competitiveness for businesses in the future.

Key words

labour productivity, SMEs, manufacturing, technological intensity

Anotace

Článek se zabývá regionálními rozdíly v efektivnosti využívání lidské práce v malých a středních podnicích ve zpracovatelském průmyslu. Analýza byla zaměřena na odlišnosti u high-tech a low-tech malých a středních podniků v regionech České republiky. Regionální disparity byly hodnoceny pomocí měr variability. Z provedené analýzy 1068 podniků byla zjištěna větší variabilita mezi regiony u produktivity práce high-tech podniků než u low-tech podniků, ale tyto regionální disparity se za sledované období významně snížily. Úroveň produktivity práce u podniků high- tech klesla (vyjma 3 regionů) důsledkem neadekvátního růstu osobních nákladů. Rovněž u podniků low-tech u téměř všech regionů byl zaznamenán pokles produktivity práce vlivem růstu osobních nákladů. Vysoký růst mezd v regionech může vést k vyšším regionálním disparitám v produktivitě práce a pro podniky do budoucna znamená riziko ve ztrátě konkurenceschopnosti.

Klíčová slova

produktivita práce, MSP, zpracovatelský průmysl, technologická intenzita

JEL classification: D24, M21, R11

FINANCOVÁNÍ PODNIKATELSKÝCH SUBJEKTŮ POMOCÍ HYPOTEČNÍCH ÚVĚŘŮ JAKO PODPORA ROZVOJE REGIONŮ

Financing ENTREPRENEURIAL subjects with mortgage loans as a tool of regional
development support

ING. LIBUŠE SVOBODOVÁ, PH.D.

Katedra, ekonomie Department of Economics
Fakulta informatiky a managementu Faculty of Informatics and Management
Univerzita Hradec Králové University of Hradec Králové

Anotace

Cílem článku je analyzovat hypoteční úvěry v jednotlivých regionech České republiky jako zdroj financování podnikatelských subjektů. V rešeršní části je krátce popsána situace na hypotečním trhu. Kapitola výsledky analyzuje vývoj v oblasti poskytnutých hypotečních úvěrů podnikatelským subjektům v členění dle regionů. Následně je analyzován počet podnikatelských subjektů a výše hypotečních úvěrů na jeden podnikatelský subjekt. Při zpracování byla propojena data z Ministerstva pro místní rozvoj s daty z Českého statistického úřadu. Výsledky jsou přehledně prezentovány pomocí grafů v obrázcích a v závěrečné tabulce. Bylo zjištěno, že nejvíce podnikatelských subjektů je zastoupeno v krajích se třemi největšími městy České republiky a ve Středočeském kraji. Ty jsou na předních pozicích i v porovnání počtu úvěrů a počtu subjektů, které jsou v jednotlivých regionech. Úvěry v posledních pěti letech zaznamenávají stálý nárůst v počtu hypotečních úvěrů i v jejich výši.

Klíčová slova

aktivní podnikatelské subjekty, financování, hypoteční úvěry

Annotation

The aim of the article is to analyze mortgage loans in individual regions of the Czech Republic as a source of financing for business entities. The search section briefly describes the situation on the mortgage market. The first part of the results is focused on the development of active entrepreneurial subjects from 2010 to 2017. The second part of the results analyzes the development of the provided mortgage loans to entrepreneurial subjects broken down by region. Subsequently, the number of business entities and the value of mortgage loans are analyzed. Data from the Ministry for Regional Development was linked with data from the Czech Statistical Office. The results are clearly presented using the graphs in the figures and in the final table. It was founded that most business entities are represented in regions with the three largest cities in the Czech Republic and in Central Bohemia. They are in the top positions as well as the number of loans and the number of entities that are in each region. Loans over the last five years have recorded a steady increase in the number of mortgage loans and value as well.

Key words

active business entities, financing, mortgage loans

JEL classification: G21, M21

EFEKTY PRIESTOROVO NEUTRÁLNEJ POLITIKY NA NAJZAOSTALEJŠIE REGIÓNY

Effects of spatially neutral policy on the most backward regions

DOC. MGR. MIROSLAV ŠIPIKAL, Ph.D. - KRISTÍNA VRÁBĽOVÁ -
ING. ALEXANDRA LEŠKOVÁ

*Katedra verejnej správy a regionálneho rozvoja
Národohospodárska fakulta
Ekonomická univerzita v Bratislave*

*Dept. of Public Adminis. and Regional Develop.
Faculty of National Economy
University of Economics in Bratislava*

Anotace

Priestorovo neutrálna politika je čoraz častejšie kritizovaná za jej neschopnosť adekvátne reagovať na rôzne potreby rôznych typov regiónov, a to najmä vo väzbe na najzaostalejšie regióny. Stále však absentujú empirické štúdie, ktoré by na efekty takéhoto typu politiky poukázali. Cieľom tohoto článku je analyzovať priestorové aspekty takejto politiky na prípadovej štúdii podpory zo štrukturálnych fondov EÚ v Slovenskej republike. Na základe porovnávacích štatistických metód a korelačnej analýzy sme poukázali na veľké medziregionálne rozdiely v jej čerpaní. Hoci celkovo nedochádza k výrazne nižšiemu objemu zdrojov pre najzaostalejšie regióny, v špecifických prípadoch sú tieto regióny výrazne znevýhodnené a veľké rozdiely existujú ešte aj v rámci nich samotných.

Klíčová slova

štrukturálne fondy, menej rozvinuté regióny, kohézná politika, obce

Annotation

Spatially neutral policy is increasingly criticized for its inability to respond adequately to the different needs of different types of regions, in particular in relation to the most backward regions. However, there is still a lack of empirical studies pointing to the effects of this type of policy. The aim of this article is to analyze the spatial aspects of such policy on a case study of support from the EU Structural Funds in the Slovak Republic. Based on comparative statistical methods and correlation analysis, we highlighted the large inter-regional variations in using EU support. Although there is not significantly lower allocation for the most backward regions, these regions are in specific cases disadvantaged and large differences exist within the regions themselves.

Key words

structural funds, less developed regions, cohesion policy, municipalities

JEL classification: R58, O23

HODNOTENIU VPLYVU ŠTRUKTURÁLNYCH FONDŮ EÚ NA VYBRANÉ MAKROEKONOMICKÉ REGIONÁLNE UKAZOVATELE V BBK

Impact evaluation of EU Structural Funds on selected macroeconomic regional indicators in Banská Bystrica region

DOC. ING. RADOSLAV KOŽIAK, PHD.¹ - ING. MARTINA DAXNEROVÁ¹ -
ING. GABRIEL GIERTL, PHD.²

¹*Katedra verejnej ekonomiky a regionálneho rozvoja
Ekonomická fakulta
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici*

¹*Depart. of Public Economics and Regional Develop.
Faculty of Economics
Matej Bel University in Banska Bystrica*

²*Katedra podnikového hospodárstva
Drevárska fakulta
Technická univerzita vo Zvolene*

²*Department of Business Economics
Faculty of Wood Sciences and Technology
Technical University in Zvolen*

Anotácia: Regionálna politika EÚ sa realizuje pomocou finančných nástrojov, medzi ktoré patria predovšetkým finančné prostriedky rozpočtu EÚ alokované cez štrukturálne fondy a Kohézny fond. Cieľom predloženého príspevku je vyhodnotenie stavu a procesu implementácie zdrojov zo štrukturálnych fondov Európskej únie v programovom období 2007 – 2013 (2015/n+2) na území BBK ako regiónu úrovne NUTS 3 a kvantifikácia vplyvu využívania štrukturálnych fondov na regionálny rozvoj v kraji prostredníctvom vybraných ukazovateľov. Snahou autorského kolektívu je identifikácia a kvantifikácia pozitívneho/negatívneho vplyvu využívania štrukturálnych fondov Európskej únie na regionálny rozvoj v BBK, ako aj zodpovedanie otázky, do akej miery ovplyvnilo využívanie európskych fondov v BBK, pozitívnu zmenu v regionálnom rozvoji skúmaného územia v ukončenom programovacom období 2007 – 2013 (2015) z pohľadu vybraných regionálnych makroekonomických ukazovateľov. Náš výskum priniesol pomerne nejednoznačné a rozporuplné výsledky. Na jednej strane sa nám podarilo, v prípade regionálneho HDP, preukázať určitý, štatisticky významný, avšak opatrný pozitívny vzťah, medzi vývojom tohto ukazovateľa a úrovňou čerpania ŠF a KF. K opačným záverom sme však dospeli v prípade skúmania európskych ŠF a KF na celkovú zamestnanosť, či disponibilné príjmy domácností. Regresná a korelačná analýza preukázala, že na vyššie spomenuté regionálne charakteristiky, majú významnejší vplyv iné, náhodné, nami neskúmané vplyvy a nie európska regionálna politika.

Kľúčové slová: regionálna politika EÚ, štrukturálne fondy EÚ, regionálne makroekonomické ukazovatele, korelačná a regresná analýza

Annotation: EU regional policy is implemented through instruments, which include EU budget funds allocated through the Structural Funds and the Cohesion Fund. The objective of the submitted contribution is to evaluate the state and the process of implementation of resources from the EU Structural Funds in the programming period 2007 - 2013 (2015 / n + 2 rule) on the territory of the BBK as a NUTS 3 region and quantify the impact of the use of structural funds on regional development in the region through selected indicators. The authors' team seeks to identify and quantify the positive/negative impact of the use of European Union structural funds on regional development in BBK as well as the question of the extent to which the use of European funds in the BBK has influenced the positive change in the regional development of the surveyed territory in the already ended programming period 2007 - 2013 (2015) in terms of selected regional macroeconomic indicators. Our research has produced relatively ambiguous and contradictory results. On the one hand, we managed to demonstrate, in the case of regional GDP a certain, statistically significant, but very low positive relationship between the development of this indicator and the level of SF and CF utilization. However, we have come to the conclusion that European SF and KF have not affect the total employment or disposable household incomes. The regression and correlation analysis has shown, that the above-mentioned regional characteristics are more significant affected by other, random, unexamined impacts and not on european regional policy.

Key words: EU regional policy, EU structural funds, regional macroeconomic indicators, correlation and regression analysis

JEL classification: R11, C10

VÝZNAM RIADENIA, MONITOROVANIA A HODNOTENIA NÁRODNÝCH PROJEKTOV V RÁMCI OPERAČNÉHO PROGRAMU INFORMATIZÁCIA SPOLOČNOSTI

The importance of management, monitoring and evaluation of national projects within the Operational Program Informatization Society

ING. MICHAL CIFRANIČ, PHD. - ING. MAROŠ VALACH, PHD.

*Katedra verejnej správy
Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre*

*Department of Public Administration
Faculty of European Studies and Regional Develop.
Slovak University of Agriculture in Nitra*

Anotácia

Jedným z cieľov príspevku je identifikovať a analyzovať Operačný program Informatizácia spoločnosti (OPIS), ktorý bol zameraný na vytvorenie inkluzívnej informačnej spoločnosti. Obsahom je aj charakteristika národného projektu s analýzou celkových finančných zdrojov programu a deskripciou jeho jednotlivých osí a priorít. V príspevku bol popísaný význam jeho riadenia, monitoringu a hodnotenia s ohľadom na základný koncept národného projektu. Pri získavaní empirických údajov boli použité metódy priameho zberu údajov pomocou analytických, selektívnych a syntetických postupov. Dôležitou súčasťou pre pochopenie cieľov a významu operačného programu je zhodnotenie stavu implementácie štrukturálnych fondov pre OPIS v programovom období 2007 – 2013. Na základe výsledkov výskumu možno konštatovať, že správne riadenie národného projektu je dôležitým hlavne z pohľadu dosiahnutia stanovených cieľov v určenom čase, kvalite a podporenými zdrojmi. S riadením úzko súvisí priebežné sledovanie a vyhodnocovanie jednotlivých opatrení a finančná a vecná kontrola celkovej efektívnosti využitia vynakladaných prostriedkov počas celej doby trvania projektu.

Kľúčové slová

hodnotenie, monitorovanie, Národný projekt, Operačný program Informatizácia spoločnosti

Annotation

One of the objectives of the paper is to identify and analyse the Operational Program Informatization of Society (OPIS), which was aimed at creating an inclusive information society. The content is also a characteristic of the national project with analysing of total financial resources of Program and describing its individual axes and priorities. The paper described the importance of its management, monitoring and evaluation with respect to the basic concept of the national project. Empirical data were collected using the methods of direct data collection using analytical, selective and synthetic techniques. An important part of understanding the goals and importance of the Operational Program is the evaluation of the status of implementation of the Structural Funds for OPIS in the programming period 2007 - 2013. Based on the results of the research it can be concluded that the proper management of the national project is important mainly from the point of view of achieving the set goals in the specified time, quality and by supported resources. With control closely relates the ongoing monitoring and evaluation of individual measures and financial and material control over the overall efficiency of the use of the funds spent throughout the project duration.

Key words

evaluation, monitoring, National project, Operational Program Informatization Society

JEL classification: E60, M15, O30, R10, R50

ZMENY VO VÝVOJI SADZIEB DPH A ICH VPLYV NA EKONOMICKÚ ÚROVEŇ EURÓPSKÝCH KRAJÍN

Changes in the evolution of the VAT rates and its impact on the economic level of European countries

DOC. ING. ALENA ANDREJOVSKÁ, PH.D. - DOC. ING. JOZEF GLOVA, PH.D.

Katedra financi *Department of Finance*
Ekonomická fakulta *Faculty of Economics*
Technická univerzita v Košiciach *Technical university of Košice*

Annotation

Nowadays, value added tax (VAT) is the decisive revenue for national budgets in many countries. Before fifty years, at the first time VAT was introduced in France. Now, it is accepted in over 130 countries worldwide. The aim of the paper is to evaluate the impact of the change in the VAT rate on the economy of the EU Member countries. The methodology of the nonparametric tests allowed to analyse 46 cases of changes in the VAT rate in relation to selected macroeconomic factors. The subject of the analyse was the EU Member states between 1994 and 2016. The development of the monitored macroeconomic indicators was only 50-60% in line with the scientific findings and there is no possibility clearly to cluster the particular EU countries according to regional aspects based on data provided. We stated it on the basis of the ambiguity of the results of the impact of the VAT rate change on the economy using nonparametric tests. The VAT rate change has the most significant impact on export, which declined sharply after rising rates. In the next period, an export increased in 60.62% of cases. Another significant impact was the decrease in consumption after the increase in the rate and the existence of substitution and arbitrary effect in average 53.84% of cases.

Key words

value added tax, turnover tax, gross domestic product, consumption, nonparametric test

Anotace

Daň z pridanej hodnoty je v súčasnosti rozhodujúcim príjmom štátnych rozpočtov mnohých krajín. Od jej prvého zavedenia vo Francúzsku ubehlo skoro 50 rokov a odvtedy bola prijatá vo viac ako 130 krajinách sveta. Cieľom príspevku je zhodnotiť dopad zmeny sadzby dane z pridanej hodnoty na ekonomiku členských krajínach EÚ. Metodika neparametrických testov umožnila spracovať analýzu 46 prípadov zmien sadzby DPH vo vzťahu k vybraným makroekonomickým faktorom. Predmetom skúmania boli členské krajiny EÚ v období rokov 1994 až 2016. Nejednoznačnosť výsledkov ohľadom vplyvu zmeny sadzby DPH na ekonomiku pomocou neparametrických testov ukázalo, že vývoj sledovaných makroekonomických ukazovateľov bol v súlade s doteraz zistenými vedeckými poznatkami len na 50 až 60 % a nie je možné na základe týchto ukazovateľov jednoznačne regionalizovať krajiny v rámci európskych krajín. Ukazovatele potvrdili, že najvýraznejší dopad vyvolala zmena sadzby pri export, ktorý poklesol tesne po náraste sadzby, ale v ďalšom období vzrástol v 60,62% prípadov. Ďalším dôležitým dopadom by bol pokles spotreby po zvýšení sadzby a existencia substitučního a arbitrážneho efektu v priemere na 53,84%.

Klíčové slova

daň z pridanej hodnoty, daň z obratu, hrubý domáci produkt, spotreba, neparametrické testy

JEL classification: H21, H25

ASSESSMENT OF THE ECONOMIC POTENTIAL OF SOUTH-WESTERN POLAND IN THE LIGHT OF TAX REVENUES

LUKASZ FURMAN, PH D.¹ - WITOLD FURMAN, PH D.²

*¹Department of Management
Politechnical Institute
State Higher Vocational School Stanisława Pigońia in Krosno*

*²Department of Accounting
Faculty of Finance and Law
University of Economic*

Annotation

The article focuses on the issue of economic potential in the local economy. Creation of economic potential depends on many factors, including the tax ones. One of the tasks of the tax system is, above all, to stimulate investments and consumption, as well as to influent the activity of business entities. Enterprises through their activity contribute to the development of the economic potential of the area. Tax receipts, eg from: personal income tax, corporate income tax, goods and services tax, allow to assess the economic potential in a given area. The aim of the article is to analyze the literature on the subject in terms of development of the economic potential of regions and views on the impact of taxes on local economies. In relation to the aforementioned issues, data on tax revenues (CIT, VAT) were collected in 2012-2016 in the Lubuskie and Dolnośląskie voivodships, and analyzed. In article were used research metod - statistical inference based on the analysis of statistical data The study included the use of the following statistical indicators: income from legal persons, from goods and services in individual tax offices of the Śląskie and Dolnośląskie voivodships for one taxpayer in PLN; the dynamics of income tax receipts from individuals, from legal persons and from goods and services. Based on the research, appropriate conclusions were made. Economic development is concentrated in large poviats.

Key words

tax revenue, corporate income tax, value added tax

JEL classification: P43

IDENTIFIKOVANIE DOBRÝCH A ZLÝCH LOKALÍT V BRATISLAVE S VYUŽITÍM HEDONICKÉHO MODELU CIEN BYTOV

Identifying good and bad locations in Bratislava using hedonic model of apartment prices

DOC. ING. ŠTEFAN REHÁK, PHD.¹ - MGR. MAREK KÁČER, PHD.²
- MGR. MARTIN ALEXEY, PHD.²

¹*Katedra verejnej správy a regionálneho rozvoja*

¹*Depart. of Public Adminis. and Regional Develop.*

²*Katedra financií*

²*Department of Finance*

*Národohospodárska fakulta
Ekonomická univerzita v Bratislave*

*Faculty of National Economy
University of Economics in Bratislava*

Anotácia

Empirickým cieľom tohto článku je identifikovanie dobrých a zlých lokalít v Bratislave s využitím priestorovej autokorelácie. S využitím hedonického modelu cien 1334 bytov v Bratislave z roku 2016, prostredníctvom priestorovej analýzy reziduí hedonického modelu identifikujeme dobré a zlé lokality v meste. Analýza ukázala, že preferovanými lokalitami na bývanie v Bratislave sú najmä centrum mesta, vyvýšené lokality (hradný svah, Slavín, Koliba), lokality v blízkosti Dunaja a vybrané časti Ružinova. Naopak zlé lokality sú tie, ktoré susedia s priemyselnými areálmi (Slovnaft, Rača) a Vrakuňa, ktorá je známa koncentráciou problémových skupín obyvateľstva. Tento článok ukázal analytické možnosti, ktoré môžu pomôcť lokálnej samospráve v plánovaní rozvoja lokalít resp. developerom a domácnostiam pri výbere vhodných lokalít.

Kľúčové slová

hedonický model, ceny bytov, dobré a zlé lokality, priestorová autokorelácia, Bratislava

Annotation

The empirical aim of this article is to identify good and bad sites in Bratislava using spatial autocorrelation. With hedonic pricing model of 1,334 dwellings in Bratislava in 2016, we identify good and bad localities in the city using spatial analysis of the hedonic model residues. The analysis showed that the preferred locations for housing in Bratislava are mainly the city center, elevated locations (castle slope, Slavín, Koliba), localities near the Danube and selected part of Ružinov. On the contrary, the bad localities are those adjacent to the industrial sites (Slovnaft, Rača) and Vrakuňa, which is known for the concentration of problematic social groups. This article has shown analytical possibilities that can help local self-government in site development planning, or developers and households when choosing suitable sites.

Key words

hedonic model, apartment prices, good and bad locations, spatial autocorrelation, Bratislava

JEL classification: R31, R21

THE INFLUENCE OF ROAD TRAFFIC NOISE ON APARTMENT PRICES – BIAŁYSTOK CASE STUDY

ADAM SENETRA, DR HABIL., ENG. - MARLENA SIDOREK, ENG.

*Department of Real Estate Resources
Faculty of Geodesy, Geospatial and Civil Engineering
University of Warmia and Mazury in Olsztyn*

Annotation

The article analyzes the correlations between road traffic noise and apartment prices on a local real estate market. The investigated area was a residential estate in the city of Białystok in north-eastern Poland. Real estate transactions concluded in 2015-2016 were analyzed. The analyzed apartments constitute a housing resource on the secondary real estate market and are characterized by similar values of the main attributes which influence apartment prices. The apartments were divided into two size groups based on their floor area: small apartments – 20-40 m² and medium-sized apartments – 40-60 m². Traffic noise levels for the investigated estate were determined based on the local acoustic map. The long-term indicator of average noise level A on every day of the year in view of the time of day (L_{DOWN}) was used in analyses. The correlations between the dependent variable (apartment price per unit area) and independent variable (road traffic noise) were determined. The study demonstrated that apartment prices decreased with a rise in traffic noise levels. Apartments exposed to lower levels of traffic noise and characterized by a higher standard of living fetched higher prices on the local market. The presented methodology can be a useful tool for local real estate agents and administrators.

Keywords

road traffic noise, real estate value, Pearson's correlation coefficient

JEL classification: C21, Q53, R32

PROSTOROVÁ NEURČITOST FUNKČNÍCH REGIONŮ: POROVNÁNÍ PRACOVNÍ DOJÍŽDKY V LETECH 1991-2011

Spatial fuzziness of functional regions: comparison of labour commuting during 1991-2011

MGR. PETR TONEV, PH.D.¹ - DOC. RNDR. MARIÁN HALÁS, PH.D.² -
MGR. PAVEL KLAPKA, PH.D.²

¹*Katedra regionální ekonomie a správy
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita*

¹*Department of Reg. Economics and Administration
Faculty of Economic and Administration
Masaryk University*

²*Katedra geografie
Přirodovědecká fakulta
Univerzita Palackého v Olomouci*

²*Department of Geography
Faculty of Science
Palacký University Olomouc*

Anotace

Funkční regiony jsou regiony vymezené na základě horizontálních vazeb, toků nebo interakcí. Při tomto postupu jsou standardně využívány sofistikované iterační algoritmy, přičemž vymezení těchto regionů není nikdy úplně jednoznačné. Pro nejednoznačnou příslušnost regionálních stavebních kamenů k funkčnímu regionu se používá termín prostorová neurčitost, stejným způsobem můžeme označit i rozdílnou příslušnost území v čase. Dosavadní zkušenosti ze zahraničí i ČR ukazují, že ačkoliv jsou regionální systémy na bázi funkčních regionů z celkového pohledu poměrně stabilní (vazby, toky nebo interakce, na jejichž základě jsou vymezeny, se nemění rychle a změny mají velkou setrvačnost), k určitým změnám v čase dochází. Cílem příspěvku je vymezení funkčních regionů podle dat o denní dojížďce za prací ve třech časových horizontech, respektive komparace výsledků a hodnocení změn, ke kterým v letech 1991-2011 došlo.

Klíčová slova

funkční regiony, dojížďka za prací (pracovní regiony), prostorová neurčitost, Česká republika

Annotation

Functional regions are based on horizontal links, flows and interactions. Sophisticated iterative algorithms are used for their definition, which is never completely unambiguous. The term spatial uncertainty denotes that the affinity of regional building blocks to a functional region can vary. The same term applies to the different affinity of building blocks to functional regions over time. Existing knowledge both from the Czech Republic and abroad shows that even though the regional systems based on functional regions are relatively stable in general (links, flows or interactions on which they are based do not change rapidly and changes have certain level of inertia), there are some changes over time. The objective of the paper is to define functional regions according to the daily travel-to-work flows within three time horizons and to compare and assess changes, which occurred during 1991-2011.

Key words

functional regions, travel-to-work flows (areas), spatial fuzziness, Czech Republic

JEL classification: J01, J40, R10, R12

DOSTUPNOSŤ OBCÍ TRNAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA ŽELEZNIČNOU DOPRAVOU

Accessibility of municipalities in the Trnava self-governing Region by railway transport

RNDR. MIROSLAVA TREMBOŠOVÁ, PhD.¹ - SAMUEL KOHUTIAR¹ -
MGR. MATEJ MOČKO² -

¹Katedra geografie a regionálneho rozvoja
²Katedra ekológie a environmentalistiky
Fakulta prírodných vied
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

¹Depart. of Geography and Regional Development
²Department of Ecology and Environmental Sciences
Faculty of Natural Sciences
Constantine the Philosopher University in Nitra

Anotace: Sieť hromadnej prepravy osôb po ktorej prebieha pravidelná vlaková doprava je nositeľkou medzisídlných interakcií. Podiel verejnej dopravy v preprave osôb v prostredí Slovenska do roku 2014 klesal. Na základe neriešiteľných situácií s rannými a poobednými zápchami na hlavných ťahoch najmä krajských miest a ich suburbánnych zón a pod tlakom verejnosti, od roku 2013 výrazne vzrástol význam integrovanej verejnej osobnej dopravy. Zavedenie bezplatnej prepravy v dotovanej železničnej doprave platí pre deti do 15 rokov bezohľadu na vzdelávanie, pre študentov stredných a vysokých škôl I. a II. stupňa do 26 rokov a pre dôchodcov. Týmto rozhodnutím vlády SR (17. novembra 2014), verejná preprava začala narastať a spomalil sa pokles podielu na celkovej doprave osôb. Cieľom príspevku je analyzovať železničné dopravné možnosti obyvateľov Trnavského samosprávneho kraja dostupnosťou verejnej dopravy na úrovni obcí. Účelom analýzy je porovnanie lokalizácie železničnej siete /vzťah obecný úrad a železničná stanica/ voči reálnym možnostiam prepravy obyvateľov z/do krajského mesta Trnava. Na vyjadrenie dostupnosti z mesta Trnava sme aplikovali binárnu (triviálnu) dostupnosť vyjadrujúcu údaj o vzdialenosti a časovej dosiahnuteľnosti tarifného bodu z hlavného uzla v sieti - mesta Trnava. Výsledkom je poznanie, že vzdialenosť železničnej stanice v obciach TTSK je čiastočne reflektovaná ponukou a frekvenciou spojov zo sledovaného krajského mesta Trnava.

Kľúčová slova: verejná doprava, železničná doprava, dostupnosť, železničné stanice, Trnavský samosprávny kraj

Annotation: The network of public transport of persons, at which is operated regular train transport is the place at which is operated a lot of interactions between villages and cities. The percentage of public transport on complete transport of persons has been decreasing until 2014. The change came with the unsolvable situations of morning and afternoon traffic jams at the main roads of big, primarily district cities, and by public pressure, since 2013 has significantly increased the importance of integrated public transport. The introduction of pay-free transport in dotated railway transport for the kids until 15 years of age, no matter whether they study, students junior high schools and universities- I. and II. grade until 26 years and the pensioners was done by 17. November 2014 by the government of Slovak Republic, and for this, the public transport started to increase and the decrease of its part on the total personal transport was decelerated. The aim of this article is to analyze railway transport opportunities of Trnava self-governement region inhabitants by the accessibility at the level of cities and villages. The purpose of this analysis is the comparison of localization of railway network/relation municipality council- railway station/with the real opportunities of transport of inhabitants from/to the district city Trnava. For the expression of accessibility from Trnava we have used binar (trivial accessibility) that explains the data of distancial and time accessibility of tarif point from the main node- Trnava. The result is that the distance of railway station in the municipalities of TSGR is particularly reflected by the offer and frequency of the connections from the choosen distict city Trnava.

Key words: public transport, railway transport, accessibility, railway stations, Trnava self-governing region

JEL classification: R49

BROWNFIELDS V REGIONÁLNÍM ROZVOJI A V EXTERNALITNÍ TEORII

Brownfields in regional development and in externality theory

ING. KAMILA TUREČKOVÁ, PH.D. - ING. PETRA CHMIELOVÁ

*Katedra ekonomie a veřejné správy
Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné
Slezská univerzita v Opavě*

*Department of Economics and Public Administration
School of Business Administration in Karvina
Silesian University in Opava*

Anotace

Cílem předloženého příspěvku je analyzovat brownfields a efekty s jejich existencí spojené v souvislosti s jednou z forem tržního selhání, kterým jsou externality. Obsahem práce je praktická aplikace externalitní teorie na konkrétní, primárním výzkumem zjištěné jevy, které mají povahu externalit. Prostřednictvím odpovědí respondentů Karvinského regionu lze nejen některé tyto efekty definovat, ale také určit jejich sílu a důležitost. Z tohoto pohledu nebudou brány na zřetel pouze externality kladné a záporné, ale brownfields budou rovněž klasifikovány podle prostorového působení, účinku, schopnosti penetrace mezi sektory a podle vlivu na ekonomickou efektivnost. Taktéž řešení externalit s brownfields spojenými se bude nejen opírat o teoretická doporučení, ale současně bude mít paralelu v ekonomicko-sociální realitě a relevanci ke skutečnému záměru veřejnoprávních i soukromých institucí.

Klíčová slova

brownfield, externalita, ekonomická teorie tržních selhání, pozitivní a negativní efekt

Annotation

The aim of the paper is to analyze brownfields and their effects associated with one of the forms of market failure, which are externalities. The content of the thesis is the practical application of external theory on concrete, primary research of the phenomenon, which have the nature of externalities. Through the answers of the respondents in the region of Karviná, not only can some of these effects be defined but also determine their strength and importance. From this perspective, only positive and negative externalities will be taken into account, but brownfields will also be classified according to the spatial impact, the effect, the penetration capability between the sectors and the impact on economic efficiency. Also, the brownfield solution in context of externalities will not only rely on theoretical recommendations, but at the same time it will have a parallel in the economic and social reality and relevance to the real purpose of both public and private institutions.

Key words

brownfield, externalities, economic theory of market failures, positive and negative effects

JEL classification: D62, P25, R11

AKTÉŘI ÚZEMNÍHO ROZVOJE VE MĚSTĚ BRNĚ: ZAMĚŘENO NA VÝZNAMNÉ DEVELOPERY KANCELÁŘSKÝCH A ADMINISTRATIVNÍCH STAVEB

Actors of territorial development in the city of Brno: focused on significant developers of office and administrative construction

ING. ZDENĚK DVOŘÁK

*Katedra regionální ekonomie a správy
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita*

*Depart. of Regional Economics and Administration
Faculty of Economics and Administration
Masaryk University*

Anotace

Kancelářské prostory ve městě Brně nadále zaznamenávají „stavební boom“. Nejvýznamnějším projektem v této oblasti je výstavba nového komplexu budov v areálu bývalého textilního závodu Vlněna. Přípravují se ale další projekty jako například Nová Zbrojovka developera CPI Property Group. Cílem článku je analyzovat nejvýznamnější projekty v oblasti kancelářské a administrativní výstavby, které se v Brně realizovaly v posledních letech, následně byla zjištěna jejich aktuální využitelnost a obsazenost a porovnány základní ekonomické a prostorové parametry (developeři, kapitál, lokalizace apod.). V neposlední řadě bylo provedeno stručné srovnání kancelářského trhu v dalších velkých městech ČR, resp. v zemích střední a východní Evropy. Za hlavní metody využité pro tento článek lze považovat rešerši odborné literatury, zdrojů a informací a jejich komparaci, interpretaci, hodnocení a dílčí zobecnění. Výsledky analýz dokládají výrazný boom a zájem domácích i zahraničních investorů o výstavbu kancelářských prostor v zemích střední a východní Evropy, v České republice i v Brně. Specifikem kancelářského trhu Brna je specializace na firmy a společnosti působící v oblasti IT, komunikačních technologií, VaV a inovací. Výstavba probíhá jak na zelené louce, tak i ve vnitřním městě, developeři se začínají stále více zajímat o nevyužívané prostory (brownfieldy) vhodné pro kancelářské objekty.

Klíčová slova

developeři, kancelářská výstavba, komparační analýza, Brno, Česká republika

Annotation

Office space in Brno continues to register a "building boom". The most important project in this area is the construction of a new complex of buildings in the premises of the former textile factory Vlněna. However, other projects such as the Nová Zbrojovka of CPI Property Group are preparing. The aim of the article is to analyze the most important projects of office and administrative construction that were carried out in Brno in the last years, their current usability and occupancy and the basic economic and spatial parameters (developers, capital, localization, etc.). Then, a brief comparison of the office market in other big cities in the Czech Republic and in the countries of Central and Eastern Europe was made. The main methods used for this article can be considered as a search for specialized literature, sources and information and their comparison, interpretation, evaluation and partial generalization. The results of the analyzes show the strong boom and interest of domestic and foreign investors in the construction of office space in Central and Eastern Europe, the Czech Republic and Brno. The specialty of the Brno office market is a specialization in companies and companies operating in the field of IT, communication technologies, R&D and innovation. Construction takes place both on the green meadow and in the inner city, developers are increasingly interested in unused spaces (brownfields) suitable for office buildings.

Key words

developers, office building, comparative analysis, Brno, Czech Republic

JEL classification: L80, O18, R32

ROZMÍSTĚNÍ KREATIVNÍCH ODVĚTVÍ VE VELKÝCH MĚSTECH: SROVNÁNÍ BRNA A OSTRAVY

Spatial distribution of creative industries in large cities: a comparison of Brno and Ostrava

MGR. ONDŘEJ SLACH, PH.D.¹ - DOC. ING. IGOR IVAN, PH.D.² - RNDR. JAN ŽENKA, PH.D.¹

¹*Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
Přírodovědecká fakulta
Ostravská univerzita*

¹*Depart. of Human Geography and Regional Develop.
Faculty of Natural Science
University of Ostrava*

²*Institut geoinformatiky
Hornicko-geologická fakulta
Vysoká škola báňská-Technická univerzita Ostrava*

²*Institut of Geoinformatics
Faculty of Mining and Geology
Technical University of Ostrava*

Anotace

Cílem článku je s využitím konceptu kreativních čtvrtí vysvětlit rozmístění firem v kreativních odvětví v Brně a Ostravě. Shluky kreativních odvětví byly identifikovány metodou jádrového vyhlazování, firemní data se vztahují k roku 2010. Navzdory významným rozdílům v morfologii měst (monocentrické Brno, polycentrická Ostrava) se shluky kreativních odvětví v obou městech koncentrují do historických jader a přiléhajících vnitřních měst. Lokality s vysokou koncentrací firem v kreativních odvětvích jsou heterogenní z hlediska fyzických, sociálních i funkčních struktur, jak předpokládá koncept kreativních čtvrtí. Dochází však k vyšší míře územní koncentrace firem v kreativních odvětvích do historických jader měst, což patrně souvisí s nižší celkovou populační a ekonomickou velikostí a hustotou Brna a Ostravy.

Klíčová slova

lokalizace, kreativní odvětví, města, lokalizační úspory, Česko

Annotation

Drawing on the concept of knowledge neighbourhoods we aim to explain spatial distribution of firms in creative industries in two medium-sized Czech cities - Brno and Ostrava. Hubs of creative industries are identified by the kernel density, firm-level data refer to the year 2010. Despite significant differences in the morphology (monocentric Brno, polycentric Ostrava), creative hubs in both cities are excessively concentrated to the urban cores and adjacent inner cities. Nevertheless, firms in creative industries exhibit higher rate of spatial concentration into the historic cores of Brno and Ostrava, which is probably a result of their smaller population/economic size and lower density.

Key words

spatial distribution, creative industries, cities, localisation economies, Czechia

JEL classification: R12, R3

CREATIVE CENTERS AND INCUBATORS: CASE STUDY CREATIVE CENTER BRNO

Kreativní centra a inkubátory: případová studie Kreativní centrum Brno

ING. MARKÉTA CHALOUPKOVÁ

*Katedra regionální ekonomie a správy Depart. of Regional Economics and Administration
Ekonomicko-správní fakulta Faculty of Economics and Public Administration
Masarykova univerzita Masaryk University*

Annotation

Paper discusses the phenomenon of incubation in the field of cultural and creative industries. After the theoretical anchoring, attention is paid to the upcoming Creative Centre Brno project, which should include a creative incubator. This case study aims to analyze the creative environment of Brno in connection with the environment in which the project should be implemented. The selected locality of Cejl is being discussed. Based on results area seems to be ideal. The study further describes the project development, including the challenges and potential pitfalls for implementation. Results showed that the creative industries potential in Brno is considerable. The implementation of the project would mean not only development of the creative industries but also development of locality. Findings show that the project was realizable in the premises of the former ward, which would revive the brownfield. Another positive is further revitalization of the Brno Bronx as well as the creation of space for creative class employment opportunities. The arrival of a creative class could help to remove the sticker of the dangerous site that Cejl has. Also it is a challenge to integrate the Roma population into the designed project. The integration of local authorities is also worrying.

Key words

cultural and creative industries, creative centre, creative incubator, Creative Centre Brno, Czech Republic

Anotace

Príspevok pojednáva o fenoménu inkubácie v oblasti kultúrnych a kreatívnych priemyslov. Po teoretickom ukotvení problematiky je pozornosť venovaná pripravovanému projektu Kreativního centra Brna, který by měl zahrnovat i kreativní inkubátor. Uvedená případová studie si klade za cíl analyzovat kreativní prostředí Brna v souvislosti s prostředím, ve kterém by měl být projekt uskutečněn. Diskutována je zejména vybraná lokalita Cejlu. Na základě výsledku se jeví oblast jako ideální. Studie dále charakterizuje vývoj projektu, výzvy a nástrahy pro jeho implementaci. Z výsledku výzkumu vyplynulo, že je potenciál kreativních odvětví v Brně značný. Realizace projektu by znamenala nejen rozvoj kreativních průmyslov, ale také rozvoj dané lokality. Důležitým zjištěním bylo, že je projekt realizovatelný v prostorách objektu bývalé káznice, čímž by došlo k revitalizaci brownfieldu. Za další identifikované pozitivum lze považovat nejen impulz k další revitalizaci deprivovaného brněnského Bronxu, ale také vytvoření prostoru pro pracovní příležitosti kreativní třídy. Příchod kreativní třídy by mohl napomoci k odstranění nálepky nebezpečné lokality, kterou Cejl disponuje. Výzvou je také začlenění romské populace do takto navrženého projektu. Obavou je také míra zapojení vedení města.

Klíčová slova

kulturní a kreativní průmysly, kreativní centrum, kreativní inkubátor, Kreativní centrum Brno, Česká republika

JEL classification: O140, O180, R112

KREATIVNÍ SOUSEDSTVÍ A VĚDECKÉ ČTVRTĚ – CHARAKTERISTIKY A ODLÍŠNOSTI Z HLEDISKA SOCIÁLNÍ INTERAKCE A VYUŽITÍ MĚSTSKÉHO PROSTORU

Creative and science neighbourhoods – the characteristics and differences in terms of social interaction and urban land use patterns

MGR. VENDULA REICHOVÁ

*Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
Přírodovědecká fakulta
Ostravská univerzita*

*Department of Human Geography and Regional
Development, Faculty of Natural Sciences
University of Ostrava*

Anotace: Příspěvek je věnuje problematice tzv. znalostních sousedství, zejména jejich typům – kreativním a vědeckým čtvrtím. Na základě metody rešerše zahraniční a tuzemské literatury jsou v příspěvku reflektovány jak poznatky teoretické, tak poznatky získané empirickým výzkumem ve zdánlivě odlišných, avšak do jisté míry podobných městech z hlediska charakteristiky zkoumané problematiky. V příspěvku jsou uvedeny hlavní znaky kreativních a vědeckých čtvrtí, jsou rovněž diskutovány hlavní rozdíly mezi hlavními hnacími motory koncentrace firem, rozmištěním kreativních a vědeckých firem v těchto čtvrtích, specifika spolupráce a přelévání znalostí mezi zaměstnanci a rovněž sociální aspekty v těchto čtvrtích – brány v potaz jsou v rámci diskuse např. možnost dopravní dostupnosti, míra atraktivity způsobená architektonicky významnou zástavbou nebo vysoká četnost zábavních podniků pro volnočasové aktivity zaměstnanců. Cílem článku je nastínit rozdíly mezi vědeckými a kreativními čtvrtěmi a porovnat zjištěné empirické výsledky napříč městy, zeměmi i kontinenty. Z rešerše literatury byly zjištěny zásadní rozdíly týkající se rozmištění a lokalizace firem v jednotlivých čtvrtích – u čtvrtí kreativních je tendence firem lokalizace ve vnitřních centrech měst, naopak, u firem ve vědeckých čtvrtích je lokalizace směřována spíše na okraje center měst. Zjištěny byly i rozdíly z hlediska velikosti firem, intenzity mezifiremní spolupráce nebo sociální interakce zaměstnanců. Příspěvek shrnuje zjištěné poznatky týkající se specifík znalostních sousedství a dává podněty k empirickému výzkumu dalších měst.

Klíčová slova: kreativní odvětví, vědecké čtvrtě, kreativní čtvrtě, městský prostor, kreativní klustry

Annotation: The contribution is dealing with the issue of so-called knowledge neighbourhoods, especially with their types - creative and scientific districts. Based on the method of research of foreign and domestic literature, the contribution reflects both the theoretical knowledge and the knowledge gained by various empirical research of seemingly different, but to some extent similar cities in terms of the characteristics of the studied issue. The paper highlights the main features of creative and science neighbourhoods, the main differences between the main drivers of concentration of companies, the distribution of creative and scientific companies in these neighbourhoods, the specifics of collaboration and the spill-over of knowledge among employees, as well as the social aspects of these neighbourhoods - such as the availability of transport accessibility, the measure of attractiveness caused by architecturally important buildings or the high frequency of leisure and entertaining activities for employees. The aim of the article is to outline the differences between scientific and cultural districts and to compare the empirical results found across cities, countries and continents. From the literature research, significant differences concerning the location and localization of companies in individual neighbourhoods were found - in the case of creative districts there is a tendency of localization of firms in inner city centres, on the contrary, for companies in scientific districts the location is directed rather at the edges of city centres. Differences in company size, intensity of inter-company co-operation or social interaction of employees were also found. The contribution summarizes the findings on the specifics of knowledge neighbourhoods and gives impetus to the empirical research of other cities.

Key words: creative industries, science neighbourhoods, creative neighbourhoods, city space, creative clusters

JEL classification: R11, R12

CULTURAL DISTANCE IN THE CONTEXT OF EUROPEAN REGIONAL ECONOMIC INTEGRATION

Kulturní vzdálenost v kontextu evropské regionální ekonomické integrace

ING. RENATA ČUHLOVÁ, PH.D., BA (HONS)

Katedra marketingu a obchodu *Department of Marketing and Business*
Ekonomická fakulta *Faculty of Economics*
Technická univerzita v Liberci *Technical University of Liberec*

Annotation

Regional integration is the process of overcoming barriers and creating a common market for goods, services, capital and people within the geographically close countries. The aim of this paper is to investigate the calculation of cultural distance and its modification into measurement applicable in regional economic integration context. The formula of calculating the cultural distance of each country in regional economic integration is derived from the computations developed by Kogut and Singh. Hofstede's framework of six cultural dimensions for countries that belong to the selected European regional economic integration blocks is applied to get the national cultural distances and the average cultural distance of the regional blocks. The findings offer the comparison within the analysed member states and stimulate the discussion over the cultural dissimilarities of neighbouring countries and the diversity on the common market.

Key words

cultural distance, Hofstede, regional economic integration

Anotace

Regionální integrace je procesem překonávání bariér a zároveň vytvoření společného trhu pro zboží, služby, kapitál a osoby v rámci geograficky blízkých zemí. Příspěvek se zabývá výpočtem kulturní vzdálenosti a jeho modifikací použitelné k výpočtu kulturní vzdálenosti v kontextu regionálních ekonomických integračních uspořádání. Vzorec k výpočtu kulturních vzdáleností zemí v rámci integračních uskupení je odvozen od kalkulace provedené dvojicí Kogut a Singh. Hofstedeho rámec šesti kulturních dimenzí je použit pro země, které jsou členy zvolených Evropských regionálních ekonomických integračních uskupení, k získání kulturní distance dané země a průměrných hodnot v rámci regionálního uskupení. Závěry nabízí komparaci analyzovaných členských států a podněcují diskuzi ohledně kulturních disparit sousedních států a diversity na společném trhu.

Klíčová slova

kulturní vzdálenost, Hofstede, regionální ekonomická integrace

JEL classification: J11, Z13

BRNĚNSKÁ SÍDLIŠTĚ A KVALITA ŽIVOTA: SHRUTÍ VÝZKUMŮ Z POSLEDNÍCH TŘICETI LET

Brno housing estates and quality of life: a summary of researches from the last thirty
years

ING. MARTINA JAŇUROVÁ - ING. ANETA KRAJÍČKOVÁ -
DOC. RNDR. JOSEF KUNC, PH.D.

*Katedra regionální ekonomie a správy
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita*

*Depart. of Regional Economics and Administration
Faculty of Economics and Administration
Masaryk University*

Anotace

Předmětem předloženého příspěvku je analyzovat longitudinální výzkumy brněnských sídlišť provedené v letech 1988 až 2011 ve vztahu ke kvalitě života ve zkoumaných sídlištních celcích. Prostřednictvím literární rešerše jsou diskutovány teorie a přístupy známé od počátku budování sídlišť až po současný stav poznání. Cílem příspěvku je analyzovat, interpretovat, vyhodnotit a komparovat vybrané parametry výše uvedených výzkumů provedených na brněnských sídlištních celcích provedené v minulých třiceti letech. Bylo zjištěno, že spokojenost s bydlením na sídlišti v čase narůstá a je tomu tak zejména díky zprivatizování velké části bytového fondu a narůstající revitalizaci, lze tedy hovořit, že kvalita života v těchto celcích neklesá, naopak má spíše rostoucí tendenci. Toto zjištění lze považovat za pozitivní, zejména z důvodu, že přibližně třetina obyvatel České republiky (v případě Brna až 40 %) žije právě na sídlišti.

Klíčová slova

sídliště, kvalita života, shrnutí a komparace výzkumů, Brno

Annotation

The subject of this paper is to analyze longitudinal investigations of Brno housing estates carried out between 1988 and 2011 in relation to the quality of life in the examined housing estates. Literary research discusses the theories and approaches known from the beginning of building of settlements to the present state of knowledge. The aim of the paper is to analyze, interpret, evaluate and compare the selected parameters of the above mentioned researches carried out in the settlements in Brno in the last thirty years. It has been found that housing satisfaction in the housing sector is increasing over time and is mainly due to the privatization of a large part of the housing stock and the growing revitalization, it can be said that the quality of life in these units does not decrease, on the contrary, it tends to grow. This finding can be considered positive, especially because approximately one third of the population of the Czech Republic (in case of Brno about 40 %) live in the housing estate.

Key words

housing estates, quality of life, summary and comparison of research, Brno city

JEL classification: R11, R21, R31

KVALITA MÍSTA JAKO VYJÁDRĚNÍ OBJEKTIVNÍ DIMENZE KVALITY ŽIVOTA

Quality of place as an expression of the objective dimension of quality of life

RNDR. FRANTIŠEK MURGAŠ, PH.D.

*Katedra geografie
Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická
Technická univerzita v Liberci*

*Department of geography
Faculty of Science, Humanities and Education
Technical University of Liberec*

Anotace

V příspěvku se zabýváme jedním z důležitých geografických pojmů, kterým je místo. Cílem příspěvku je nástin konceptualizace kvality místa ve vztahu ke kvalitě života a její aplikace na hierarchické úrovni kraje. Termín „kvalita místa“ je navržen pro označení objektivní, prostorové dimenze kvality života, tak, jak se pro označení subjektivní dimenze běžně používá termín „spokojenost se životem“. Kvalita života je chápána jako dobrý život prožívaný na dobrém místě, přičemž místo je považováno za dobré, když je vhodné pro prožívání dobrého života. Mezinárodní měření kvality života - ať už je publikují instituce, nevládní organizace, součástí univerzit, think-tanky nebo soukromé subjekty - jsou měřením zemí z hlediska jejich kvality místa. Tento přístup je aplikován na příkladu Libereckého kraje. Potvrdilo se, že diferenciací pohody mužů a žen je odlišná od diferenciací kvality místa. Zlepšování kvality života jako jeden z hlavních cílů veřejné politiky může být úspěšné jenom za předpokladu, že bude zaměřeno na zlepšování kvality míst.

Klíčová slova

kvalita života, kvalita místa, dobrý život, dobré místo

Annotation

In the paper we deal with one of the important geographic terms, which is the place. The aim of the paper is outlining conceptualization of the quality of the place in relation to the quality of life and its application at hierarchical level of region. The term „quality of place“ is proposed to designate the objective, spatial dimension of quality of life, as a term „satisfaction with life“ is commonly used to describe a subjective dimension. The quality of life is understood to be a good life spent in a good place, where the place is considered good when it is suitable for living a good life. International measurements of quality of life - whether they are published by public institutions, non-governmental organizations, universities or think tanks or private entities are the repercussion of measuring of countries in terms of their quality of place. This approach is applied to the example of the Liberec region. It has been confirmed that the differentiation of well-being of men and women differs from the differentiation of the quality of the place. Improving quality of life as one of the main objectives of public policy can be successful only if it focuses on improving the quality of places.

Key words

quality of life, quality of place, good life, good place

JEL classification: I31, O15

ECONOMIC AND PERSONAL SECURITY AS PART OF QUALITY OF LIFE OF EU MEMBER STATES

Ekonomická a osobní bezpečnost jako součást kvality života zemí EU

MGR. TETIANA KOROVCHENKO - DOC. ING. IVANA KRAFTOVÁ, CSC.

*Ústav regionálních a bezpečnostních věd Institute of Regional and Security Sciences
Fakulta ekonomicko-správní Faculty of Economics and Administration
Univerzita Pardubice University of Pardubice*

Annotation

The article focuses on one of the important components of quality of life, namely security, more specifically economic and personal safety. The aim of the article is to compare the status of the relevant selected indicators in the EU Member States, their variability and the changes that took place between 2010 and 2015. In order to compare the overall situation, one composite indicator is constructed consisting of two subsets of basic indicators from the field of economic and personal security. Indicator values are standardized, variability is measured by the coefficient of variation. Research did not confirm the hypothesis to improve the value of the composite economic and personal safety indicator in 2015 against 2010; in four Member States, the situation (albeit slightly) worsened. Neither the assumption of a reduction in the variability of the individual indicators has been confirmed; apart from the material deprivation indicator, the variation coefficient has increased in all cases. It has also been demonstrated that the variability of personal safety indicators significantly outstrips the variability of the economic security indicators of EU Member States.

Key words

quality of life, economic security, personal security, variability of composite indicator, EU member states

Anotace

Článek soustřeďuje pozornost na jednu z významných složek kvality života, a to na bezpečnost, konkrétně ekonomickou a osobní bezpečnost. Cílem článku je porovnat stav zvolených relevantních indikátorů v členských státech EU, jejich variabilitu a změny, k nimž došlo mezi lety 2010 a 2015. V zájmu porovnání celkového stavu je konstruován jeden kompozitní ukazatel, skládající se ze dvou podskupin bazálních indikátorů z oblasti ekonomické a osobní bezpečnosti. Hodnoty indikátorů jsou standardizovány, variabilita je měřena variačním koeficientem. Výzkum nepotvrdil hypotézu o zlepšení hodnoty kompozitního ukazatele ekonomické a osobní bezpečnosti v roce 2015 proti roku 2010; ve čtyřech členských zemích se situace (byť mírně) zhoršila. Ani předpoklad snížení variability jednotlivých ukazatelů se nepotvrdil; kromě ukazatele materiální deprivace se variační koeficient ve všech případech zvýšil. Prokázalo se také, že variabilita indikátorů osobní bezpečnosti výrazně převyšuje variabilitu indikátorů ekonomické bezpečnosti členských zemí EU.

Klíčová slova

kvalita života, ekonomická bezpečnost, osobní bezpečnost, variabilita kompozitního ukazatele, členské státy EU

JEL classification: R11, I32

ODOLNOST A RESTRUKTURALIZACE EKONOMICKÝCH AKTIVIT VE VENKOVSKÝCH OBLASTECH ČESKA V POSTKRIZOVÉM OBDOBÍ 2009-2014

Resilience and restructuring of economic activities in rural areas of Czechia in the
post-crisis period 2009–2014

MGR. ADAM PAVLÍK

*Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
Přírodovědecká fakulta
Ostravská univerzita*

*Dep. of Human Geography and Reg. Development
Faculty of Natural Science
University of Ostrava*

Anotace

Cílem článku je popsat změny v odvětvové struktuře hospodářství v českých venkovských mikroregionech a identifikovat odvětví, která byla v (post)krizovém období odolná a naopak neodolná. Jedná se pravděpodobně o první studii zaměřující se výhradně na vývoj odvětvové struktury v rámci českých venkovských mikroregionů – správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP) v (post)krizovém období. Současně bude ověřována platnost stávajících teorií v českém kontextu. Venkovské oblasti byly vymezeny na základě roztržitosti sídelní struktury, hustoty osídlení a prostorové produktivity ekonomických aktivit. Vývoj ekonomické odolnosti byl hodnocen pomocí změny odvětvové zaměstnanosti na úrovni dvojmištné klasifikace ekonomických činností NACE rev. 2 za roky 2009 a 2014. V (post)krizovém období došlo k největšímu poklesu zaměstnanosti v tradičních venkovských odvětvích, zejména zemědělství, lesnictví, low-tech průmyslové výrobě a dále stavebnictví. Největší nárůst zaměstnanosti byl naměřen ve skupině odvětví zpracovatelského průmyslu se střední technologickou náročností. Zjištěné výsledky naznačují, že na příkladu českých venkovských mikroregionů dochází k restrukturalizaci ekonomických aktivit směrem k technologicky náročnější výrobě.

Klíčová slova

ekonomická odolnost, odvětvová struktura, restrukturalizace, mikroregiony, venkov, Česko

Annotation

The aim of this paper is to describe changes in the sectoral structure of economy in Czech rural microregions and identify the most and the least resilient sectors. This is probably the first study focused mainly on the development of the sectoral structure of Czech rural microregions – administrative districts of municipalities with extended competences in the (post)crisis period. Validity of existing theories will be verified in the Czech context. The rural areas were defined on the basis of dispersion of the settlement structure, low population density and low spatial productivity of economic activities. Development of economic resilience was measured by the change in employment at the level of two-digit classification of economic activities NACE rev. 2 for 2009 and 2014. In the (post)crisis period employment in traditional rural sectors, especially agriculture, forestry, low-tech industrial production and construction, declined the most. The largest increase of employment was identified in the group of medium-tech manufacturing industry. Drawing on the case study of Czech rural microregions the results show restructuring of economic activities towards technologically more intensive production.

Key words

economic resilience, sectoral structure, restrukturalization, microregions, rural, Czechia

JEL classification: O14, R11

VYBAVENOST OBČÍ JIHOMORAVSKÉHO KRAJE

Municipalities amenity of the South Moravian Region

ING. ZDENĚK ŠILHAN

*Katedra regionální ekonomie a správy
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita*

*Depart. of Regional Economics and Administration
Faculty of Economics and Administration
Masaryk University*

Anotace

Cílem článku je analyzovat vybavenost obcí Jihomoravské kraje na vzorku 150 obcí se zaměřením na prodejny s potravinami a restaurační zařízení. Analýza částečně navazuje na minulý výzkum provedený Jihomoravským krajem v roce 2012. Jedná se o základní popis a analýzu průběžně získaných dat z obcí Jihomoravského kraje v rámci rozsáhlejšího výzkumu současných faktorů ovlivňujících vybrané obslužní funkce ve venkovském prostoru s důrazem na maloobchod. Tato analýza průběžně získaných dat slouží k lepšímu územnímu i tematickému zacílení zmiňovaného rozsáhlejšího výzkumu. Data pro analýzu byla získána z dotazníkového šetření mezi starosty obcí. Data byla klasifikována podle velikostních kategorií obcí. Ke klasifikaci byla použita jednoduchá shluková analýza. Data byla dále v rámci shluků popsána a proběhla jejich základní analýza: spočítán index změny a četnost výskytů podle vybraných druhů obslužných funkcí. Projevila se značná závislost přítomnosti vyšších a nižších služeb a maloobchodu na velikosti obce včetně identifikace velikostní hranice pro jejich přítomnost. Ukázalo se, že od roku 2012 ubyl veškerý sledovaný maloobchod a služby, naopak přibýlo stálých ordinací lékařů.

Klíčová slova

Jihomoravský kraj, maloobchod, komerční služby, venkov, vybavenost obcí

Annotation

The main goal of the article is to analyze the municipalities amenity of the South Moravian Region on a sample of 150 municipalities focusing on grocery stores and restaurant facilities. The analysis is partly related to the past research carried out by the South Moravian Region in 2012. This is a basic description and analysis of continuously obtained data from the municipalities of the South Moravian Region as a part of a broader research of the current factors influencing selected service functions in rural areas with an emphasis on retail. This analysis of the obtained data serves to improve the territorial and thematic targeting of the above mentioned larger research. Data for the analysis were obtained from a questionnaire survey among mayors of the municipalities. These data were classified according to size categories of the municipalities. A simple cluster analysis was used for the classification. The data were further described in the clusters and their basic analysis was carried out: counting the change index and frequency of occurrences according to selected types of service functions. There was a considerable dependence of the presence of higher and lower services and retail on the size of the municipality, including identification of the size limit for their presence. It turned out that all monitored retail and services had fallen since 2012, while the surgeries of doctors were added.

Key words

South Moravian Region, retail, commercial services, rural area, municipalities amenity

JEL classification: O12, X12

PODPORA MÍSTNÍHO EKONOMICKÉHO ROZVOJE, ROZVOJOVÉ PROBLÉMY A BUDOUCÍ VÝZVY OBCÍ A MĚST V ČESKÉ REPUBLICE

Local economic development, development problems and future challenges of municipalities and towns in the Czech Republic

DOC. RNDR. JIŘÍ JEŽEK, PH.D. - DOC. MGR. ING. RENÁTA JEŽKOVÁ, PH.D.

*Středisko pro výzkum regionálního rozvoje
Fakulta ekonomická
Západočeská univerzita v Plzni*

*Centre for Regional Development Research
Faculty of Economics
University of West Bohemia in Pilsen*

Anotace: Příspěvek se zabývá hodnocením rozvojových předpokladů, zdrojů, kapacit a úspěšnosti podpory místního ekonomického rozvoje pohledem představitelů obcí a měst v České republice. Vychází z reprezentativního dotazníkového šetření, realizovaného v létě 2017. Bylo dotázáno 679 obcí a měst všech velikostních kategorií ve všech krajích ČR. Výzkum ukázal, že většina obcí a měst v České republice hodnotí své rozvojové předpoklady celkově pozitivně. K nejčastějším problémům patří omezené finanční zdroje a nedostatečné organizační a plánovací kapacity. Problémem je také skutečnost, že zvláště malá města a malé obce nemají k dispozici strategicky důležité pozemky a nemovitosti, které by jim umožňovaly místní ekonomický rozvoj efektivně ovlivňovat. S výsledky podpory místního ekonomického rozvoje je spokojena pouze asi 1/3 obcí a měst. K nejčastěji uváděným problémům rozvoje obcí a měst patří stav technické infrastruktury (zvláště malé obce a malá města), parkovací možnosti, příjmy obcí, nevyužití brownfieldy a sociálně vyloučené lokality (zvláště střední a velká města). K nejvýznamnějším budoucím výzvám patří stárnutí obyvatelstva, odchod mladých a vzdělaných lidí, omezenost finančních zdrojů a v neposlední řadě obava, jak v budoucnosti zabezpečit odpovídající strukturu a kvalitu veřejných služeb. Aby obce a města dokázaly adekvátně na uvedené komplexní výzvy reagovat je zapotřebí, aby v rámci strategického plánování více využívaly foresight jakožto nástroj, umožňující systematické uvažování o možných variantách budoucího vývoje.

Klíčová slova: obce a města, místní ekonomický rozvoj, zdroje a kapacity, problémové oblasti, budoucí výzvy, Česká republika

Annotation: The paper deals with the evaluation of the development assumptions, resources, capacities and success of local economic development support from the point of view of representatives of municipalities and towns in the Czech Republic. It is based on a representative questionnaire inquiry, realized in the summer of 2017. 679 municipalities and towns of all size categories were inquired in all regions of the Czech Republic. A research showed that most municipalities and towns in the Czech Republic evaluated their developmental assumptions positively in general. The most frequent problems included limited financial resources and insufficient organizational and planning capacities. The problem is also the fact that, in particular, small towns and small municipalities do not have available strategically important land and real estate that would allow them to influence local economic development effectively. Only about 1/3 of municipalities and towns are satisfied with the results of local economic development support. The most frequently mentioned problems of municipal and urban development are: a state of the technical infrastructure (especially in case of small municipalities and small towns), parking opportunities, incomes of municipalities, unused brownfields and socially excluded localities (especially in case of the middle and large towns). The most important challenges for the future include: the aging of the population, the departure of young and educated people, limited financial resources and, last but not least, the fear of securing the appropriate structure and quality of public services in the future. So that the municipalities and towns will be able to respond adequately to these complex challenges, they need to use foresight as a tool in strategic planning to allow them systematic consideration of possible variants of future development.

Key words: municipalities and towns, local economic development, resources and capacities, problem areas, future challenges, Czech Republic

JEL classification: R58

REGIONÁLNÍ DIFERENCIACE SOUČASNÉHO SOCIOEKONOMICKÉHO VÝVOJE OBCÍ JIHOČESKÉHO KRAJE

Regional differentiation of the current socio-economic development of the municipalities of the South Bohemian Region

ING. JIŘÍ DUŠEK, PH.D.

*Katedra managementu a marketingu služeb Management and Marketing Services Department
Vysoká škola evropských a regionálních studií College of European and Regional Studies*

Anotace

Velikostní struktura obcí v České republice je charakterizována velkým počtem malých obcí do 2000 obyvatel. Zejména v západních a jižních Čechách a na západní Moravě je pak mnoho malých obcí s velikostí 500 obyvatel a méně. Tato rozptýlená sídelní struktura přináší určité problémy související s kvalitou veřejné správy, jejím financováním a vede k diferenciaci socioekonomického vývoje jednotlivých obcí. Hlavním cílem příspěvku je tak analyzovat nerovnoměrný socioekonomický vývoj obcí Jihočeského kraje na příkladu vývoje spolupráce obcí Jihočeského kraje ve vazbě na vzdálenost (kilometry, minuty) od jednotlivých regionálních center regionu. V teoretické části práce je zpracována rešerše poznatků vztahujících se k problematice regionálního rozvoje a spolupráce obcí, dále jsou definovány skupiny ukazatelů, na základě kterých je posuzována socioekonomická diferenciacie obcí Jihočeského kraje, a představeny jednotlivé metody, které jsou dále aplikovány v rámci prováděné analýzy. Výzkum zapojení obcí do jednotlivých způsobů a forem spolupráce měst uskutečnil autor v letech 2007-2015, poznatky byly následně testovány korelační a regresní analýzou a doplněny popisnými statistikami. Výsledky výzkumu potvrdily předpoklad nerovnoměrného rozvoje území.

Klíčová slova

dopravní dostupnost, Jihočeský kraj, regionální diferenciacie, regionální rozvoj, spolupráce obcí

Annotation

Size structure of municipalities in the Czech Republic is characterised by a large number of small municipalities up to 2000 inhabitants. There is a lot of small municipalities with 500 inhabitants and less, especially in western and southern Bohemia and western Moravia. This dispersion brings certain problems related to the quality of public administration, its financing and leads to the differentiation of socio-economic development of individual municipalities. The main objective of the paper is to analyse the uneven socio-economic development of the municipalities in the South Bohemian Region, as an example of the development of cooperation between the municipalities of the South Bohemian Region in relation to the distance (kilometres, minutes) from the individual regional centres of the region. The theoretical part consists of research findings related to the problems of regional development and cooperation of municipalities; also the group of indicators is defined, based on which the socio-economic level of differentiation of the municipalities of the South Bohemian Region is assessed. Furthermore, various methods are introduced, which are applied in the context of the analysis. The research of involving municipalities into individual ways and forms of municipality cooperation was carried out by author in 2007-2015, the findings were tested subsequently by correlation and regression analysis and completed with descriptive statistics. The results of the research confirmed the assumption of uneven development of the territory.

Key words

cooperation of municipalities, regional development, regional differentiation, South Bohemian Region, traffic availability

JEL classification: R11

MEDZIOBECNÁ SPOLUPRÁCA AKO EFEKTÍVNY NÁSTROJ SPRÁVY OBCÍ

Intermunicipal cooperation as an effective management tool for municipalities

PROF. ING. ELENA ŽÁRSKA, CSc.

*Katedra verejnej správy a regionálneho rozvoja
Fakulta národohospodárska
Ekonomická univerzita v Bratislave*

*Depart. of Public Admin. and Region. Development
Faculty of National Economy
University of Economics in Bratislava*

Anotácia

Efektívnosť a kvalita fungovania obcí je už dlhodobejšie trvalou súčasťou skúmania výkonu verejnej správy. Jedným z nástrojov ich zvyšovania môže byť aj medziobecná spolupráca. Spoločný obecný úrad ako forma medziobecnej spolupráce sa stal v slovenských podmienkach nevyhnutnou inštitúciou ako dôsledok decentralizačného procesu po roku 2002. Výrazná fragmentácia obcí SR neumožňovala obciach s malým počtom obyvateľov vykonávať všetky zverené kompetencie. Nie všetky obce využili možnosť spoločného vykonávania kompetencií. Cieľom príspevku je porovnanie efektívnosti správy obcí, ktoré sú sídlom spoločného obecného úradu a obcí, ktoré si vykonávajú všetky kompetencie samy. Objektom výskumu je 655 obcí Prešovského kraja, ktorý je najfragmentovanejší počtom aj veľkosťou obcí. Analýza je realizovaná DEA metódou. Stanovená je hypotéza: Efektívnejšie sú obce so sídlom spoločného obecného úradu. Výsledky potvrdili hypotézu. Napriek obmedzeniam počtu použitých údajov a aj samotnej metódy, je možné konštatovať, že sa potvrdzuje potreba riešiť výkon správy obcí novým usporiadaním kompetencií alebo začať proces municipalizácie.

Kľúčové slová

efektívnosť výkon správy, medziobecná spolupráca, spoločný obecný úrad

Annotation

Efficiency and quality of municipal functioning has been a long-term focus of public administration performance research. One of the instruments for their improvement may be intermunicipal cooperation. The joint municipal office as a form of intermunicipal cooperation became a necessary institution in Slovak conditions as a consequence of the decentralization process after 2002. Significant fragmentation of Slovak municipalities did not allow municipalities with a small number of inhabitants to exercise all the assigned competences. Not all municipalities have made use of the possibility of joining together and sharing their competences. The aim of the paper is to compare the efficiency of the administration of municipalities with a joint municipal office, and of municipalities that exercise all the competences themselves. The object of the survey is 655 municipalities of the Prešov Region which is the most fragmented in terms of the number and size of municipalities. The analysis is performed by the DEA method. The following hypothesis is set: Municipalities with a joint municipal office are more efficient. The results confirmed the hypothesis. Despite some limitations in terms of the size of data used and the method itself, it can be argued that there is a need to address the performance of municipal administration through restructuring of competences or through starting the process of municipalization.

Key words

public administration efficiency, intermunicipal cooperation, joint municipal office

JEL classification: G38, H72, R51

PŘESHraniční Spolupráce na příkladu Mezinárodního cvičení mezi Českou republikou, Rakouskem a Německem

Cross-border cooperation on the example of an international exercise between the Czech Republic, Austria and Germany

MGR. ŠTĚPÁN KAVAN, PH.D.^{1,2} - ING. LENKA BREHOVSKÁ, PH.D.²

¹Oddělení krizového řízení
Hasičský záchranný sbor Jihočeského kraje

¹Department of crises management
Fire Rescue Service of South Bohemia

²Ústav radiologie, toxikologie a ochrany obyvatelstva
Zdravotně sociální fakulta
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

²Inst. of Radiology, Toxicology and Civil Protection
Faculty of Health and Social Studies
University of South Bohemia in Ceske Budejovice

Anotace

Príspevek reflektuje problematiku přeshraniční spolupráce se zaměřením na požární ochranu. Mezinárodní spolupráce je řešena v pohraničních oblastech Jihočeského kraje jako podpůrný a doplňkový nástroj národního systému požární ochrany na příkladu cvičení „Austrian Bavarian Czech Forest Fire Drill 2017“. Cílem je příspěvku je charakterizovat jeden z realizovaných směrů přeshraniční spolupráce, který je zaměřený na požární ochranu jako jednoho z prvků ochrany obyvatelstva. Výsledným výstupem jsou reálně využitelné klady a negativa pro skutečný požární zásah v česko-rakousko-německém příhraničí s cílem minimalizace poškození života, zdraví, majetku a životního prostředí. Metodou analýzy, syntézy a na základě případové studie jsou dokladovány možnosti spolupráce v oblasti provádění hasebních a záchranných prací. Přeshraniční spolupráci lze charakterizovat časovým zefektivněním na základě představených skutečností jako přínosné řešení zabezpečení záchranných prací a zlepšení koordinace nasazení sil a prostředků při mimořádných událostech a krizových situacích v pohraniční oblasti.

Klíčová slova

přeshraniční spolupráce, ochrana obyvatelstva, požární ochrana, mezinárodní cvičení

Annotation

The contribution reflects the issue of cross-border cooperation with a focus on fire protection. International cooperation is dealt with in the border regions of the South Bohemian Region as a supporting and complementary tool of the national fire protection system on the example of the Austrian Bavarian Czech Forest Fire Drill 2017. The aim of the contribution is to characterize one of the implemented cross-border cooperation directions, which is focused on fire protection as one of the elements of population protection. The result is realistically beneficial and negative for a real fire intervention in the Czech-Austrian-German border region with the aim of minimizing damage to life, health, property and the environment. The method of analysis, synthesis and the case study show the possibilities of cooperation in the field of execution of fire and rescue work. Cross-border cooperation can be characterized by a time-based streamlining on the basis of the presented facts as a beneficial solution to the security of rescue work and improved co-ordination of the deployment of forces and means in the event of emergency events and crisis situations in the border area.

Key words

cross-border cooperation, civil protection, fire protection, international exercise

JEL classification: I31

EFFICIENCY OF ACTIVITY OF URBAN MUNICIPALITIES IN POLAND VERSUS THEIR INCOME LEVEL

JAROSŁAW OLEJNICZAK, PhD.

Katedra Finansów Department of Finance
Wydział Nauk Ekonomicznych Faculty of Economic Sciences
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu Wrocław University of Economics

Annotation

The conducted research aimed to verify the hypothesis about the existence of a relationship between income potential of municipalities and the (relative) efficiency of their expanses. The variables used in examination of relative efficiency with the DEA CCR-O method. Those variables were supposed to reflect the main areas of municipal activity. To reflect income potential of municipalities the level of own and total revenues p.c. was taken into consideration. Time period covered 2009-2016 years. On a national scale, the percentage of ineffective DMU's in voivodeships fluctuated between 82 and 74%, showing a decreasing trend. It is also reflected in the systematic increase in the average DMU effectiveness in some voivodeships - in particular in those where in the beginning the average efficiency was lower (0.7 to 0.8). It can be concluded that there is a moderate negative correlation between the level of own revenues per capita and the indicators of technical efficiency obtained from the analysis - correlation factors between -0.37 and -0.24 (decreasing tendency). A much stronger relationship occurs between their total revenues per capita and the mentioned indicators - between correlation factors -0.62 and - 0.38 (also decreasing).

Key words

DEA, local government, revenues

JEL classification: C14, H70

COMPARISON OF INCOMES FROM OWNERSHIP OF MUNICIPAL PROPERTY IN CONDITIONS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT IN THE SLOVAK REPUBLIC AND IN THE CZECH REPUBLIC

Komparácia príjmov z vlastníctva obecného majetku v podmienkach miestnych samospráv v SR a v ČR

ING. EVA BALÁŽOVÁ, PHD.¹ - DOC. ING. VIERA PAPCUNOVÁ, PHD.² - ING. PETER ÁGH¹

¹*Katedra verejnej správy
Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre*

¹*Department of public administration
Faculty of European Studies and Regional Develop.
Slovak University of Agriculture in Nitra*

²*Ústav ekonomiky a manažmentu
Fakulta prírodných vied
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre*

²*Institute of economics and management
Faculty of Natural Sciences
Constantine the Philosopher University in Nitra*

Annotation: In 1990 there were significant changes at self-governing level not only in Slovak Republic but also in the Czech Republic. Although there are different models of public administration in both countries, the financial system of local self - governments are relatively compatible. The basic tool is the municipal budget, which municipalities create for one year with a prediction for another 2 years. Despite the fact that in both countries has taken place the fiscal decentralization which should bring the reduction about dependence for local self-government on the state budget, the most important incomes of local self-governments are the tax incomes from the state budget. The aim of the contribution is to analyze and to compare the individual types of current and capital incomes from the ownership of the municipal property in conditions of local self-government in the Slovak Republic and the Czech Republic in the period 2007-2016. The object of the paper were cumulative data of municipalities in Slovak republic (2 890 municipalities) and cumulative data of municipalities in Czech Republic (6 271 municipalities). Analysis and results were processed in MS Excel. From the evaluation of incomes from the ownership of municipal property through selected indicators we have found that even in the conditions of the Slovak municipalities and in the conditions of the Czech municipalities these incomes to make an important part not only of the current municipal budget but also of the capital incomes.

Key words: municipal property, ownership of municipal property, current incomes, capital incomes,

Anotácia: V roku 1990 došlo k výrazným zmenám na samosprávnej úrovni nielen na Slovensku, ale aj v Českej republike. Napriek tomu, že v oboch krajinách sú rôzne modely usporiadania verejnej správy, finančný systém miestnych samospráv je pomerne kompatibilný. Základným nástrojom je rozpočet obce, ktorý si obce vytvárajú na jeden rok s predikciou vývoja na ďalšie 2 roky. Napriek tomu, že došlo v podmienkach oboch krajín ku fiskálnej decentralizácii, ktorá mala znížiť závislosť miestnej samosprávy na štátnom rozpočte, najdôležitejšími príjmami miestnych samospráv sú práve daňové príjmy získavané zo štátneho rozpočtu. Cieľom príspevku je analýza a komparácia jednotlivých druhov bežných a kapitálových príjmov z vlastníctva obecného majetku v podmienkach miestnych samospráv SR a ČR v období rokov 2007-2016. Podkladmi pre analýzu boli kumulatívne údaje za obce v Slovenskej republike (2 890 obcí) a kumulatívne údaje za obce v Českej republike (6 271 obcí), ktoré boli spracované v MS Excel. Z hodnotenia príjmov z vlastníctva obecného majetku prostredníctvom vybraných ukazovateľov sme zistili, že aj v podmienkach slovenských obcí aj v podmienkach českých obcí príjmy z vlastníctva majetku tvoria dôležitú súčasť nielen bežného rozpočtu obce, ale aj kapitálových príjmov.

Kľúčové slová: obecný majetok, vlastníctvo obecného majetku, bežné príjmy, kapitálové príjmy

JEL classification: H71, R53, L32

HODNOTENIE FINANČNÉHO ZDRAVIA OBCE AKO FAKTOR EKONOMICKÉHO POTENCIÁLU REGIÓNU

Evaluation of the financial health of a municipality as a factor of economic potential
of a region

PHDR. ROMAN VAVREK, PhD.

*Katedra manažmentu Department of Management
Fakulta manažmentu Faculty of Management
Prešovská univerzita v Prešove University of Prešov*

Anotace

Efektívne hospodárenie s finančnými prostriedkami predstavuje pre každý ekonomický subjekt oblasť, ktorá podlieha čoraz väčšej kontrole, subjekty územnej samosprávy nevynímajúc. Aktuálne sú obce v Slovenskej republike zákonom hodnotené na základe jediného kritéria, týmto kritériom je zadlženosť. Cieľom predloženého príspevku je komplexne zhodnotiť hospodárenie 315 obcí Žilinského samosprávneho kraja pomocou TOPSIS techniky v roku 2016. Hodnotenie obcí je realizované za použitia 8 ukazovateľov, medzi ktoré môžeme zaradiť napr. rentabilitu aktív, podiel cudzích zdrojov na celkových aktívach či bežné príjmy na obyvateľa. Na základe získaných výsledkov konštatujeme priestorovú náhodnosť a homogenitu hodnotenia jednotlivých okresov. Výrazný vplyv na celkové výsledky má súbor použitých ukazovateľov ako váhy, ktoré boli týmto ukazovateľom pridelené. Tieto faktory ovplyvnili celkové výsledky ako aj výsledky použitých matematicko-štatistických metód, ku ktorým patrí Moranov index, jednofaktorová ANOVA, Kendallov korelačný koeficient, Dean Dixonov test a ďalšie.

Klíčová slova

hodnotenie, obec, TOPSIS technika, Žilinský samosprávny kraj

Annotation

For each economic subject, effective management of financial means represents an area that is increasingly under bigger control, not excluding the subjects of territorial self-government. Currently, the municipalities in the Slovak Republic are evaluated by the law based on one criterion, the criterion being indebtedness. The aim of presented paper is to complex evaluate of management of 315 municipalities of the Žilina self-governing region using the TOPSIS technique in the year 2016. The evaluation of the municipalities is conducted using 8 indicators including e.g. return on assets, the share of foreign resources in total assets or current income per capita. Based on the results obtained, we observe spatial randomness and homogeneity of the assessment of individual districts. Significant impact on the overall results is the set of indicators used as the weights assigned to these indicators. These factors influenced the overall results as well as the results of the mathematical and statistical methods used, such as Moran I, One-Way ANOVA, Kendall correlation coefficient, Dean Dixon test, and others.

Key words

evaluation, municipality, TOPSIS technique, Žilina region

JEL classification: C58, R12, R51

INNOVATIONS IMPLEMENTED IN SELECTED SELF-GOVERNMENTS IN THE SLOVAK REPUBLIC

Inovácie implementované vo vybraných samosprávach Slovenskej republiky

ING. DENISA HANÁČKOVÁ, PHD. - ING. MONIKA BUMBALOVÁ, PHD.

*Katedra verejnej správy
Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre*

*Department of Public Administration
Faculty of European Studies and Regional Develop.
Slovak University of Agriculture in Nitra*

Annotation

The objective of the paper is to identify and analyse the state and level of implementation of the innovative tools used for increasing of effectiveness, performance and quality of services offered by selected local self-governments in Slovakia. Self-governments realize the importance of innovations for increasing the effectiveness of the working process and quality of the provided services, therefore, they try to create and implement innovations within their financial, personal and organizational capacities. Regarding the type of innovations, mostly innovations of services and innovations of processes were identified. Lately, however, Slovak municipalities introduced also some more radical organizational changes. Implemented innovations are often of an incremental nature, even though, their frequency is rather high. Based on the degree of originality, they are mostly imitating innovations. Stimuli for innovations come from internal environment, from the employees of the municipal office and from inhabitants, as well as, from external environment, when the self-governments transfer the knowledge from other self-governments or from abroad. Self-governments obtain the key knowledge, which are an assumption in creation of innovations, from educational courses, seminars, presentations, trainings or from cooperation with universities. The transfer of knowledge in implementation of innovations is typically secured via media, information brochures or publications. The share of expenditures spent on innovations varies from 1% to 10% of the total budget of self-governments.

Key words

innovation, implementation of innovations, transfer of knowledge, local self-governments

Anotácia

Cieľom príspevku je identifikovať a analyzovať stav a úroveň implementácie inovatívnych nástrojov a inovácií pre zvyšovanie efektivity, výkonnosti a kvality služieb poskytovaných vybranými miestnymi samosprávami v SR. Samosprávy si dôležitosť inovovania uvedomujú a v záujme zvyšovania efektívnosti pracovného procesu a kvality poskytovaných služieb, sa snažia o tvorbu a implementáciu inovácií v rámci ich finančných, personálnych a organizačných možností. Z hľadiska druhu inovácií prevládajú inovácie služieb a procesné inovácie. Mestá však v posledných rokoch pristupujú aj k radikálnejším organizačným zmenám. Často sú inovácie len prírastkové (inkrementálne), i keď frekvencia ich výskytu je v mestách pomerne vysoká a z hľadiska stupňa originality majú prevahu napodobňovacie inovácie. Podnety k inováciám vychádzajú rovnako z interného prostredia, od zamestnancov mestských úradov a podnetov od obyvateľov, ako aj z externého prostredia, kedy samosprávy preberajú pozitívne príklady z praxe od iných samospráv, prípadne zo zahraničia. Kľúčové znalosti, ktoré sú predpokladom tvorby inovácií, mestá získavajú prostredníctvom vzdelávacích kurzov, odborných seminárov, prednášok, školení, či spoluprácou s univerzitami. Šírenie nových poznatkov zhmotnených v inováciách mestá prezentujú prostredníctvom médií, informačných brožúr, či knižných publikácií. Podiel výdavkov na inovácie sa pohybuje v rozmedzí 1-10% z celkového rozpočtu samosprávy.

Kľúčové slová

inovácia, implementácia inovácií, transfer poznatkov, miestne samosprávy

JEL classification: H700, O310, R510

INOVAČNÉ AKTIVITY MIESTNEJ SAMOSPRÁVY V TRENČIANSKOM KRAJI

Innovation activities of local self-government in the Trenčín region

ING. MAROŠ VALACH, PHD. - ING. MICHAL CIFRANIČ, PHD.

*Katedra verejnej správy
Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre*

*Department of Public Administration
Faculty of European Studies and Regional Develop.
Slovak University of Agriculture in Nitra*

Anotácia

Cieľom príspevku je identifikovať a analyzovať inovačné aktivity okresných miest v Trenčianskom kraji Slovenskej republiky so zameraním na zhodnotenie inovačného prostredia, identifikáciu implementovaných inovácií, zhodnotenie financovania inovácií, ako aj inštitucionálneho kontextu ich tvorby. Pre spracovanie analýzy inovačných aktivít vybraných miest boli použité primárne aj sekundárne údaje. Pri získavaní empirických údajov sme použili dopytovanie ako metódu priameho zberu údajov pomocou riadeného rozhovoru. Samosprávy vnímajú dôležitosť inovácií a v snahe o zvyšovanie efektívnosti procesov prebiehajúcich na mestských úradoch a kvality poskytovaných služieb občanom, sa usilujú o zavádzanie inovácií v rámci svojich rozpočtových možností. Na základe výsledkov výskumu možno konštatovať, že medzi inovačnými aktivitami miestnych samospráv prevládajú inovácie zamerané na poskytovanie nových služieb. Taktiež boli identifikované procesné a organizačné inovácie. Môžeme ich zaradiť do skupiny inkrementálnych inovácií, ktoré sa vyznačujú nízkou úrovňou inovatívnosti. Pri klasifikácii založenej na stupni originality ide najmä o napodobňovacie inovácie. Zdrojom impulzov pre inovačný proces je jednak interné prostredie (zamestnanci mestských úradov), ale aj externé prostredie (prax iných slovenských a zahraničných samospráv). Okresné mestá Trenčianskeho kraja vynakladajú na inovácie finančné prostriedky v objeme 3-10 % z celkových výdavkov.

Kľúčové slová

inovácie, inovačný proces, implementácia inovácií

Annotation

The paper deals with the identification and evaluation of innovation activities of district towns in Trenčín Region of the Slovak Republic. The objective is to analyse the innovation environment, identify implemented innovations and evaluate funding, as well as institutional context of innovations. Both primary and secondary data were used to process the analysis of innovation activities in selected local self-governments. To gain primary data we have used the research method structured interview. Self-governments realize the importance of innovations for increasing the effectiveness of the working process and quality of the provided services to citizens, therefore, they try to create and implement innovations within their financial framework. Based on the research results, innovations aimed at providing new services dominate within innovative activities of local self-governments. Process and organizational innovations have also been identified. Analysed innovations can be classified as incremental innovations. From the point of view of level of originality, those are mainly imitating innovations, which are implemented. The share of expenditures spent on innovations varies in district towns of Trenčín Region from 3% to 10% of the total budget expenditures.

Key words

innovations, innovation process, implementation of innovations

JEL classification: O31, R50

PUBLIC PARTICIPATION OF POLISH MILLENIALS - PROBLEMS OF PUBLIC COMMUNICATION AND INVOLVEMENT IN MUNICIPAL AFFAIRS

DOROTA BEDNARSKA-OLEJNICZAK, Ph.D.

*Katedra Zarządzania Marketingowego Department of Marketing Management
Wydział Nauk Ekonomicznych Faculty of Economic Sciences
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu Wrocław University of Economics*

Annotation

The aim of the paper is to diagnose the degree of involvement of representatives of the Y generation (students) in the processes of co-management at the municipal level. It was devoted among others to the area of creating a participatory budget and analysis of the scope of use by the respondents of communication instruments used by local government units in the area of public communication. The work involved desk research and direct questionnaire surveys. The study used descriptive statistics, Pearson's correlations, distribution analysis. The millennials' identification with their local communities is rather low - only 36% of respondents are familiar with such issues. Additionally only about 20% of respondents believe they have some influence on local issues. The percentage of people actually participating in specific activities other than local elections was very low (5 to 11%). In terms of participatory budget, only 39.42% of respondents are familiar with this form of participation. The problem is low involvement of these people in creating budget projects as only 6.09% presented their own proposals. Among people who were familiar with the notion of participatory budget most of them acquired information through social media 54.32%, posters (33.33%), friends (30.86%) and the city website (28.4%).

Key words

citizen participation, civil society, public communication

JEL classification: H72, D83, O12.

ETICKÝ MANAGEMENT VEŘEJNÝCH INSTITUCÍ V ČR

Ethical Management of Public Institutions in the Czech Republic

PHDR. JIŘÍ NESIBA, PH.D.¹ - MGR. MICHAL STRÁNSKÝ, PH.D.²

¹Ústav sociálního rozvoje
Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií
Mendelova univerzita v Brně

¹Department of Social Development
Faculty of Regional Develop. and Intern. Studies
Mendel University in Brno

²Ústav marketingových komunikací
Fakulta multimediálních komunikací
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

²Department of Marketing Communications
Faculty of Multimedia Communications
Tomas Bata University in Zlin

Anotace

Příspěvek zkoumá nastavení politiky etického managementu a CSR ve veřejných institucích České republiky. Cílem prezentovaného výzkumu bylo zjistit, do jaké míry instituce nástroje takového managementu implementují. Autoři vycházejí z obecně uznávané teorie etického managementu, tzv. integrity managementu. Tento prvek manažerského řízení zkoumají na míře implementace v nejdůležitějších veřejných institucích v ČR, a to zejména na úřadech ministerstev ČR, krajských úřadech, úřadech statutárních měst ČR a na státních podnicích či podnicích s majetkovou účastí státu. Mimo teoretických východisek autoři čerpají z vlastního dotazníkového elektronického výzkumu provedeného na přelomu let 2017/2018, který zkoumal míru implementace externích i interních etických nástrojů. Statistickou četnost institucionálních etických nástrojů poté interpretují kvalitativním způsobem. Příspěvek pak podává aktuální stav etického managementu ve veřejných institucích ČR; zejména analyzuje problémy a rizika při zavádění etických nástrojů. Na závěr autoři přicházejí s vlastními návrhy na prohloubení úspěšné implementace etiky v této oblasti ve veřejných institucích do budoucna.

Klíčová slova

management csr, etický kodex, veřejná instituce

Annotation

The paper analyses the setting of ethical management policy and CSR in public institutions in the Czech Republic. The aim of the presented research was to find to which extent this policy is implemented by these institutions. The authors are based on the generally accepted theory of ethics management (Integrity management), which is currently a progressively used corporate governance instrument. This element of management examines the level of implementation in the most important public institutions in the Czech Republic, especially at the offices of Czech ministries, regional offices, offices of statutory cities of the Czech Republic and state-owned enterprises. Apart from the theoretical sources, the authors draw on their own questionnaire electronic survey conducted at the turn of 2017/2018. Research has examined the extent of implementation of external and internal ethical tools. The contribution then presents the current state of ethical management in public institutions of the Czech Republic, especially analyses problems and risks in the implementation of ethical tools. Finally, the authors come up with their own proposals to deepen the successful implementation of ethics in this area in public institutions for the future.

Key words

CSR management, code of conduct, public institutions

JEL classification: H10

ÚZEMNÍ DISPARITY ZÁKONNÝCH PODNĚTŮ PŘI TRANSFORMACI KONTRIBUČENSKÝCH FONDŮ A PROCES NÁSLEDNÉ HOMOGENIZACE

Territorial disparity of legal framework and consequential process of homogenization of contribution funds

ING. VOJTĚCH MÜLLNER

Katedra veřejné ekonomie *Department of Public Economics*
Ekonomicko-správní fakulta *Faculty of Economics and Administration*
Masarykova univerzita *Masaryk University*

Anotace: Implementací odlišného právního rámce v jednotlivých územně samosprávných celcích může dojít k disparitě rozvoje. Rozdílný rozvoj je schopný zasáhnout jak celý územně samosprávný celek, tak jen sektor, ke kterému se právní úprava vztahuje. Nevhodně zvolené zákonné podněty, nebo jejich úplná absence, může být příčinou stagnace, nebo zániku sektoru. Práce za pomoci příkladu z konce devatenáctého a počátku dvacátého století ukazuje rozdílnou transformaci kontribučních fondů na území Čech, Moravy a Slezska. Místodržitelství Čech zákonným podnětem podpořilo rychlou transformaci těchto fondů na kapitál dostupný jak velkostatkářům, tak malým rolníkům. Na Moravě a ve Slezsku zákonný podnět chyběl a tak zůstaly fondy nevyužity a rolníci bez přístupu ke kapitálu. Homogenizace bankovního sektoru na území Čech, Moravy a Slezska na počátku dvacátého století, byla způsobena zejména aktivním soukromým sektorem, který deficit právní úpravy překonal vlastním působením. Můžeme tedy hovořit o situaci, kdy soukromý sektor napravuje selhání veřejného sektoru. Tento příklad z historie může být analogií k disparitě vývoje na území jednotlivých územních celků, popřípadě států.

Klíčová slova: disparity, homogenizace, kontribuční fond, okresní záložny hospodářské, soukromý sektor, veřejný sektor

Annotation: Implementation of a different legal framework in various self-governing territory may lead to a disparity in development. Disparity in development can affect all territory or just concrete economic sector, which is changed by new legal framework. Inappropriate choice of regulation or total absence of it can be source of stagnation or destruction of whole sector. This article focus on case study from the middle of nineteenth and early twentieth centuries, which shows a different transformation of contribution funds in territory of Bohemia, Moravia and Silesia. The "territory constitution of Bohemia" supported immediate transformation of funds into capital by territory act. Transformed funds were available to landowners, farmers and other agriculturalist in form of loans with low interest rate. In Moravia and Silesia territory was missing legal framework for this transformation. Because of this situation most of the money stayed in old funds without any benefit for locals. This implicated difficult access to capital for agriculturist. Visible homogenization of retail banking sector in Czech lands at the beginning of the twentieth century was cause of active private sector. In the territory of Moravia and Silesia active private sector overcame lack of legal framework and found way to provide access of capital to agriculturist. In this article we found situation where private sector replaces failing public sector. This example from history can be analogous to the disparity of development in territories of self-governing units or states.

Key words: disparity, homogenization, contribution funds, district credit union, private sector, public sector

JEL classification: G18, K32, N23, R12

SVĚTOVÉ TURISTICKÉ PROUDY 2015

World tourism flows 2015

ING. MARTIN ŠAUER, PH.D. - DOC. RNDR. JIŘÍ VYSTOUPIL, CSc. -
ING. ANETA KRAJÍČKOVÁ

*Katedra regionální ekonomie a správy
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita*

*Depart. of Regional Economics and Administration
Faculty of Economics and Public Administration
Masaryk University*

Anotace

Príspevek se zabývá rozložením výjezdového cestovního ruchu ve světě. Cílem je analýza a hodnocení hlavních turistických proudů. Přináší kartografickou analýzu jejich prostorové distribuce. V článku jsou identifikovány nejvýznamnější zdrojové země mezinárodního cestovního ruchu, které stojí za dlouhodobým růstem rozvoje mezinárodního cestovního ruchu. Výsledkem analýz je identifikace tří základních procesů, které se v mezinárodním výjezdovém cestovním ruchu prosazují. Prvním z nich je koncentrace turistických proudů na úrovni jednotlivých makroregionů, druhým je rostoucí počet cílových destinací, které se zapojují do mezinárodního cestovního ruchu, a konečně třetí je stále dominantní, i když postupně oslabující postavení Evropy a s tím související posilování východní a jihovýchodní Asie.

Klíčová slova

mezinárodní cestovní ruch, světové turistické proudy

Annotation

The paper deals with the distribution of outbound tourism around the world. The aim is to analyse and evaluate the main tourist flows. It brings a cartographic analysis of their spatial distribution. The article identifies the most important source countries of international tourism, which are the main cause of long-term growth of international tourism development. The result of the analyses is the identification of three basic processes that are being enforced in international outbound tourism. The first is the concentration of tourist flows at the level of individual macro-regions, the other is the growing number of destinations that are involved in international tourism, and finally the third is the still prevailing - even though gradually weakening - position of Europe and the related strengthening of East and Southeast Asia.

Key words

international tourism, world tourist flows

JEL classification: Z32, F63

‘DISCOVER CENTRAL EUROPE’ – PROMOTION OF THE VISEGRAD GROUP’S CROSS-BORDER TOURIST PRODUCTS

**DR. TOMASZ STUDZIENIECKI, PhD.¹ - PROF. BEATA MEYER, PhD.² -
DR. MARZENA WANAGOS, PhD.¹**

*¹Department of Economics of Services
Faculty of Entrepreneurship and Commodity Science
Gdynia Maritime University*

*²Department of Tourism Management
Faculty of Management and Economics of Services
University of Szczecin*

Annotation

This paper raises the issue of branding cross-border destinations. It analyses the Visegrad Group (V4) promoted in the tourist market under the "Central Europe" brand. The authors seek an answer to the question whether the V4 is a part of the Central Europe brand and if so, whether all its countries are beneficiaries of such branding to the same degree. In order to answer the question, the authors delimit and visualise Central Europe in the academic and tourist approach. In the former case, they use 10 randomly selected references, in the latter case – 10 randomly selected tourist products offered by tour operators. Furthermore, they conduct a comparative analysis of these products and products provided by the V4 Group. The research has shown that the V4 Group is a part of the Central Europe brand to a significant degree. Tourist products provided by tour operators are very similar, but they differ from those offered by the V4 Group. The V4 Group puts focus on domestic products, tour operators – on transnational ones. A model product provided by tour operators is a one-week coach trip across Central European cities, with particular consideration of capital cities and sites on the UNESCO list. The "Central Europe" brand seems to be the most rational and, therefore, the most effective tool for the tourist promotion of the Visegrad Group.

Key words

tourism, product, branding, Visegrad, Europe

JEL classification: Z32, Z33, H77

URBAN TOURISM AND REGIONAL DEVELOPMENT

Městský cestovní ruch a regionální rozvoj

DOC. ING. ALŽBETA KIRÁČOVÁ, PH.D.¹ - ING. IVETA HAMARNEH, PH.D.²

¹*Katedra marketingu, managementu a spol. věd*

¹*Dep. of Marketing, Management and Social Sciences*

²*Katedra cestovního ruchu*

²*Department of Tourism*

Vysoká škola obchodní v Praze, o. p. s.

University College of Business in Prague

Annotation

Combining a rich tourist potential, an essential material basis of accommodation, food, entertainment and transportation, numerous facilities for business and services of good quality, the city offers optimal conditions for developing tourism, which is true nodes on the convergence of national and international tourist flows. Urban areas that are committed to developing a tourism destination for visitors and residents alike can ensure sustainability and economic benefits for the community and region. This paper aims to discuss how urban tourism can influence regional development in the Czech Republic by comparing the urban tourism of the Capital City of Prague and the Statutory City of Ostrava in the Moravian-Silesian Region. To measure tourism intensity in Prague City and Ostrava City the indicators as Tourist Intensity Ratio, Tourist Density Ratio, Tourism Penetration Ratio, Augmented Tourism Density Ratio, Impact of Tourism Activities on the Locality, Relative Beds per Establishment, and Defert's tourist function index were calculated. At the same time, the selected elements of urban tourism in both Cities were presented. Literature Review, content analysis of documents been also conducted to answer the research question: Can urban tourism influence the regional development?

Key words

Ostrava City, Prague City, regional development, urban tourism

Anotace

Město nabízí optimální podmínky pro rozvoj cestovního ruchu prostřednictvím bohatého potenciálu cestovního ruchu a kvalitního zázemí pro jeho rozvoj – ubytovací a stravovací kapacity, zařízení pro zábavní průmysl, dopravní zařízení i zařízení pro podnikání. Městské oblasti, které jsou odhodlány rozvíjet cestovní ruch v destinaci, jak pro návštěvníky, tak i pro rezidenty, mohou zajistit udržitelnost a hospodářské výhody pro komunitu i region. Cílem studie je zjistit, jak městský cestovní ruch může ovlivnit regionální rozvoj v České republice, a to porovnáním městského cestovního ruchu hlavního města Prahy a Statutárního města Ostravy v Moravskoslezském kraji. Za účelem měření intenzity cestovního ruchu v Praze a městě Ostravě byly vypočteny následující ukazatelé: míra turistické intenzity, hustota cestovního ruchu, míra turistické penetrace, hustota výskytu turistů, index turistického zatížení území, relativní počet lůžek na ubytovací zařízení, Defertova funkce. Také byly prezentovány vybrané prvky městského cestovního ruchu v obou městech. Součástí příspěvku je i literární rešerše a obsahová analýza dokumentů, které byly využity k odpovědi na výzkumnou otázku: Může městský cestovní ruch ovlivnit regionální rozvoj?

Klíčová slova

Ostrava, Praha, regionální rozvoj, městský cestovní ruch

JEL classification: R11, Z32

ECONOMIC TRANSITION AND TOURISM DEVELOPMENT – MASS TOURISM IN PRAGUE

Ekonomická transformace a rozvoj cestovního ruchu – masový cestovní ruch v Praze

ING. BC. ANDREA HOLEŠINSKÁ, PH.D. - ING. MARTIN ŠAUER, PH.D.

*Katedra regionální ekonomie a správy
Institut cestovního ruchu
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita*

*Depart. of Regional Economics and Administration
Institute of Tourism
Faculty of Economics and Administration
Masaryk University*

Annotation

Prague, a metropolitan city, with the privilege in its historical and cultural heritage (since 1992 on the UNESCO heritage list) has the predominant position in inbound tourism in the Czech Republic. Thus tourism is an important part of Prague's economy and therefore tourism impacts are reflected in life of residents, and in urban planning as well. The aim of the paper is to present how considerably the tourism development in Prague has transformed since 1990s. Primarily, the political and economic transition in 1990s is introduced to highlight the major implications of the political-economic regime change in field of urban tourism. The research focuses on the development of the nature and structure of tourism demand (tourist flows) and at the same time on the policy of urban planning. The effects of "the urban tourism strategy" (changes in the functional-spatial structure of the tourism supply) describe a survive covering the historical core of the city. Undoubtedly, Prague turned out as a product of mass tourism and to cope with this situation policy-makers and responsible authorities in tourism have to come up with a new strategy that makes Prague competitive of the future.

Key words

Prague, economic transition, touristification, urban tourism, mass tourism

Anotace

Praha jako metropolitní město s významným kulturně-historickým dědictvím (od roku 1992 je zapsána na seznamu dědictví UNESCO) má dominantní postavení v příjezdovém cestovním ruchu v České republice. Cestovní ruch je tak důležitou součástí ekonomiky Prahy, a tudíž i dopady cestovního ruchu se odrážejí na životech místních obyvatel i na územním plánování města. Cílem článku je ukázat, jak se významně se změnil rozvoj cestovního ruchu v Praze od devadesátých let minulého století. Článek nejprve prezentuje politickou a ekonomickou transformaci v devadesátých letech a zdůrazňuje hlavní dopady politicko-ekonomických změn v kontextu městského cestovního ruchu. Výzkum se orientuje na rozvoj struktury poptávky cestovního ruchu (tj. turistické proudy) a současně i na politiku v oblasti územního plánování. Dopady „přijaté“ strategie rozvoje městského cestovního ruchu (řešící změny ve funkci a prostorové struktuře nabídky cestovního ruchu) odhaluje terénní šetření, jež se zaměřuje na historické centrum Prahy. Bez pochyby se Praha vyvíjí jako produkt masového cestovního ruchu a je na politických představitelích a odpovědných institucích, aby se s touto skutečností vypořádali a přijali novou strategii, která z Prahy do budoucna vytvoří konkurenceschopnou destinaci.

Klíčová slova

Praha, ekonomická transformace, turistifikace, městský cestovní ruch, masový cestovní ruch

JEL classification: Z32, P31

VYBRANÉ STATISTIKY CESTOVNÍHO RUCHU MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE V OBDOBÍ 2012 – 2016

Selected tourism statistics of the Moravian-Silesian Region in 2012 – 2016

ING. PATRIK KAJZAR, PH.D.

*Katedra cestovního ruchu a volnočasových aktivit
Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné
Slezská univerzita v Opavě*

*Department of Tourism and Leisure Activities
School of Business Administration in Karvina
Silesian University in Opava*

Anotace

Příspěvek se věnuje problematice vybraných statistik cestovního ruchu v Moravskoslezském kraji za období 2012 – 2016. Jedná se zejména o kapacitu hromadných ubytovacích zařízení, návštěvnost v hromadných ubytovacích zařízeních, počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních podle zemí a čisté využití lůžek (ČVL) a využití pokojů (VP) v hotelech a podobných ubytovacích zařízeních v krajích. Cílem příspěvku je zhodnotit vybrané statistiky cestovního ruchu v Moravskoslezském kraji. V příspěvku je použita metoda analýzy, syntézy, komparace. V Moravskoslezském kraji se nachází jak vhodné přírodní podmínky, tak i tradice a řada kulturních památek. Nesmíme zapomenout ani na oblast lázeňství, která je využívána turisty, kteří dávají přednost lázeňským pobytům. Tito turisté v Moravskoslezském kraji nacházejí množství míst nabízejících wellness pobyty či špičkový servis moderních lázeňských komplexů. V období 2012 – 2016 došlo ke zvýšení počtu turistů v Moravskoslezském kraji. Cestovní ruch představuje odvětví s vysokým potenciálem růstu, nejen v Moravskoslezském kraji, ale také v celé České republice.

Klíčová slova

vybrané statistiky, cestovní ruch, Moravskoslezský kraj

Annotation

The paper deals with the selected statistics of the tourism in the Moravian-Silesian Region in 2012 - 2016. This is mainly the capacity of collective accommodation establishments, the occupancy in collective accommodation establishments, the number of guests in collective accommodation establishments by country and the Net use of beds (NUB) and use of rooms (UR) at hotels and similar accommodation establishments in regions. The aim of this paper is to evaluate selected statistics of the tourism in Moravian-Silesian Region. In the paper is used the method of analysis, synthesis, comparison. The Moravian-Silesian region has both good conditions, traditions and a number of cultural monuments. We must not forget the spa area that is used by tourists who prefer spa stays. These tourists in the Moravian-Silesian Region will find a number of places offering wellness stays or top services of modern spa complexes. In the period 2012 -2016 the number of tourists in the Moravian-Silesian Region increased. Tourism is a sector with high growth potential not only in the Moravian-Silesian Region but also throughout the Czech Republic.

Key words

selected statistics, tourism, Moravian-Silesian Region

JEL classification: L83

PŘÍLEŽITOSTI A BARIÉRY SPOLUPRÁCE AKTÉRŮ CESTOVNÍHO RUCHU V MIKROREGIONU OLOMOUCKO

Opportunities and barriers to cooperation among tourism stakeholders in the micro-region of Olomoucko

BC. ELIŠKA BECKERTOVÁ - ING. MARKÉTA BOBKOVÁ

*Katedra regionální ekonomie a správy
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita*

*Department of Reg. Economics and Administration
Faculty of Economics and Administration
Masaryk University*

Anotace

Středem zájmu mnoha výzkumů v oblasti cestovního ruchu se stává hodnocení spolupráce mezi klíčovými aktéry z veřejného i soukromého sektoru. Úroveň této spolupráce, její bariéry a potenciální příležitosti bývají zkoumány s využitím řízených rozhovorů, dotazníkových šetření či s pomocí teorie interorganizačních sítí. Cílem tohoto příspěvku je zhodnotit úroveň spolupráce mezi aktéry cestovního ruchu v mikroregionu Olomoucko a následně identifikovat příležitosti, které mohou přispět ke zlepšení současného stavu a překonání bariér, bránících vstupu aktérů do kooperativních aktivit. Vlastní výzkum ve zvolené destinaci byl realizován v roce 2017 prostřednictvím dotazníkového šetření a řízených rozhovorů. Osloveno bylo celkem 168 aktérů působících v cestovním ruchu. Z výsledků lze usuzovat, že mikroregion Olomoucko má předpoklady pro rozvoj spolupráce, a to zejména z důvodu poměrně vysoké vzájemné důvěry a aktivit místní destinační společnosti. Za hlavní bariéru zvyšování úrovně spolupráce lze na druhou stranu považovat nízké povědomí o nutnosti kooperace a jejich přínosech.

Klíčová slova

důvěra, přínosy spolupráce, Olomoucko

Annotation

The evaluation of cooperation among key stakeholders from the public and private sector is in the centre of interest of many researchers in tourism. The level of this collaboration, its barriers, and potential opportunities are explored by employing of interviews, questionnaire surveys, or inter-organization network theory. The aim of this paper is to evaluate the level of cooperation among tourism stakeholders in the micro-region of Olomoucko. It should also contribute to the identification of opportunities, which would improve the current state and help to overcome barriers to entry into cooperative activities. Own research in the selected destination was conducted in 2017 employing questionnaire survey and interviews. A sample of 168 tourism stakeholders was involved. According to the results, the micro-region of Olomoucko has prerequisites for the development of cooperation, especially due to the relatively high mutual trust and activities of the local destination management organization. As a major barrier to increasing the level of cooperation, low awareness of the benefits of the cooperation can be considered.

Key words

trust, benefits of cooperation, Olomoucko

JEL classification: L14, L83

POTENCIÁL VELKOPLOŠNÝCH CHRÁNĚNÝCH ÚZEMÍ PRO JEDNODENNÍ REKREACI OBYVATEL PLZNĚ

The potential of the large-size protected areas for a one-day recreation of the Pilsen's residents

BC. PAVEL HANUŠ - RNDR. JAN KOPP, PH.D.

*Katedra geografie Department of Geography
Fakulta ekonomická Faculty of Economics
Západočeská univerzita v Plzni University of West Bohemia*

Anotace

Príspevek je zaměřen na hodnocení velkoplošných chráněných území s potenciálem pro jednodenní rekreaci v plzeňském regionu. Prvním cílem je posouzení lokalizačních faktorů s využitím analytických nástrojů GIS. Druhá část je věnována posouzení dopravní dostupnosti z Plzně do vybraných velkoplošných chráněných oblastí v jednodenním režimu. Vybraná velkoplošná chráněná území rastrově klasifikujeme podle parametrů dostupnosti pro automobilovou dopravu a veřejnou dopravu vlakem a autobusem. Potenciál studovaných oblastí převážně tvoří přírodní složky rekreačního potenciálu. Kvalita dopravní dostupnosti je ovlivněna zejména vzdáleností od Plzně a přítomností nebo nepřítomností hlavních dopravních komunikací. Výsledky ukazují disparity mezi atraktivitami území pro rekreaci a dopravní dostupností veřejnou dopravou, například na území CHKO Český les nebo CHKO Brdy. Príspevek poskytuje doporučení pro strategické řízení velkoplošných chráněných území v kontextu plánování dopravy v plzeňském regionu.

Klíčová slova

chráněná území, jednodenní výlety, rekreace, veřejná doprava, dostupnost, plzeňský region

Annotation

This paper is focused on the evaluation of the large-size protected areas with potential for a one-day recreation trips in the Pilsen region. The first goal is to assess localization factors with use of GIS analytic tools. The second part is devoted to the assessment of the transport accessibility from Pilsen to selected large-size protected areas in a one-day regime. We classify selected large-size protected areas by raster parameters of accessibility for private car transport and public transport by train and bus. The potential of studied areas mainly consists of natural components of recreation potential. The quality of transport access is influenced in particular by a distance from Pilsen and by presence or absence of the main transport routes. The results show the disparities between the attractiveness of the territory for recreation and transport accessibility by public transport, for example in the PLA Český les or PLA Brdy. The paper gives some recommendations for strategic management of a large-size protected areas in the context of transport planning in the Pilsen region.

Key words

protected areas, day trips, recreation, public transport, accessibility, Pilsen region

JEL classification: Q26, R41, R58

MARKET MONITORING AND ITS IMPORTANCE IN THE DEVELOPMENT OF TOURISM ON A LOCAL SCALE

DR. MARZENA WANAGOS, PHD.¹ - AGNIESZKA SMALEC, PHD.² -
DR. TOMASZ STUDZIENIECKI, PHD.¹

*¹Department of Service Economics
Faculty of Entrepreneurship and Commodity Science
Gdynia Maritime University*

*²Department of Services Marketing
Faculty of Management and Economics of Services
University of Szczecin*

Annotation

The new economic concepts emphasize the importance of intellectual capital including knowledge and social relations. The skill of obtaining information and using it makes an important factor in the management processes. The range of the entities cooperation within a specific area and the effectiveness of such cooperation depend among others on the local market awareness. Such cooperation may be supported by a systematic market monitoring by the local government. This opens up the opportunities for not only reasonable targeted cooperation but an effective management of the resources owned by particular local organisations, and development creation as well. The aim of this paper is to present the importance of tourist market monitoring in tourism development on the local scale and the manner it is built, taking the city of Gdynia as an example. This article is based on the respective literature study and research, including surveys spread among travel agencies for inbound tourists located in the city of Gdynia. For the surveyed entities the knowledge about the tourist market is of great importance and the urge to mutually cooperate and have access to the current information big enough to have the local government of the city of Gdynia implement a special “Tourist Market Monitoring Programme”.

Key words

economic development, monitoring, government, tourist market, management

JEL classification: R11, R19, O29, O35

FUNGOVÁNÍ POLITIKY CESTOVNÍHO RUCHU Z POHLEDU MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ

Functioning of tourism public policy from the view of small and medium-sized enterprises

ING. ONDŘEJ REPÍK

*Katedra regionální ekonomie a správy
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita*

*Depart. of Regional Economics and Administration
Faculty of Economics and Administration
Masaryk University*

Anotace

Článek je věnován problematice veřejné podpory cestovního ruchu z pohledu malých a středních podniků. Pohled podnikatelů na funkčnost veřejného sektoru a jeho efektivitu představuje nový vhléd do problematiky a je často zdrojem neotřelých názorů. Základ článku tvoří sumarizace zjištění z provedeného terénního šetření mezi vybranými zástupci podnikatelských subjektů v cestovním ruchu. Součástí článku je také sumarizace hlavních názorů a přístupů, které zaznívají v odborné literatuře. Cílem článku je seznámit čtenáře a odbornou veřejnost s výstupy prvotní fáze terénního šetření provedeného mezi podnikatelskými subjekty v cestovním ruchu a dílčím cílem je komparace výstupů s tvrzeními autorů odborné literatury. V průběhu zpracování článku byly použity metody induktivně-deduktivní, dále komparace, deskripce, abstrakce a analogie.

Klíčová slova

cestovní ruch, MSP, bariéry, veřejná podpora, spolupráce, vzdělávání, dotace, infrastruktura

Annotation

The article deals with public support of tourism from the perspective of SMEs. The view of entrepreneurs on the functioning of public sector and its effectiveness is a new insight into the issue and is often a source of fresh opinions. Basis of the article is summing up the main findings from the field survey carried out among selected representatives of business entities in tourism. The article also summarize the main ideas and approaches that sound in literature. Aim of the article is to acquaint reader and professional public with the outcomes of initial phase of field survey carried out among entrepreneurial subjects in tourism. Partial aim is the comparison of outputs with claims of the authors of scientific literature. In the text of this article there were used induction-deductive methods, methods of comparison, description, abstraction and analogy.

Key words

tourism, SME, barriers, public support, cooperation, education, subsidy, infrastructure

JEL classification: H20, H32, H40, O10, R11, Z30

ZMENY V ŠTRUKTÚRE A FINANČNEJ VÝKONNOSTI PODNIKOV CESTOVNÉHO RUCHU V REGIÓNOCH SR

Changes in the structure and financial performance of firms of tourism in regions of the
Slovak Republic

ING. ELENA MORAVČÍKOVÁ, PH.D.¹ - ING. MAREK DVOŘÁK, PH.D.²

¹*Katedra podnikových financií
Fakulta podnikového manažmentu
Ekonomická univerzita v Bratislave*

¹*Department of Business Finance
Faculty of Business Management
University of Economics in Bratislava*

²*Katedra řízení
Provozně ekonomická fakulta
Česká zemědělská univerzita v Praze*

²*Department of Management
Faculty of Economics and Management
Czech University of Life Sciences in Prague*

Anotácia: Ponúkaný produkt cestovného ruchu v území v značnej miere ovplyvňuje aj postavenie cestovného ruchu v regióne, čím v konečnom dôsledku ovplyvňuje aj samotnú ekonomiku regiónu. Postavenie cestovného ruchu v ekonomike jednotlivých regiónov je značne diferencované. V niektorých regiónoch sa cestovný ruch nejaví len ako faktor ovplyvňujúci štruktúru regionálnej ekonomiky, ale ako dominantný faktor rozvoja regiónu. Jednou zo súčastí produktu cestovného ruchu sú ubytovacie a stravovacie služby. Cieľom príspevku je hodnotenie zmien v štruktúre a finančnej výkonnosti podnikov cestovného ruchu v regiónoch SR v období rokov 2011 – 2016. Podkladmi pre analýzu boli podnikateľské subjekty, ktorých základnou podnikateľskou činnosťou sú ubytovacie a stravovacie služby. Pre hodnotenie finančnej výkonnosti týchto podnikateľských subjektov sme zúžili analyzované obdobie na roky 2014, 2015 a 2016. Z analýzy sme zistili, že najviac podnikov v rámci ubytovacích a stravovacích služieb sa nachádza v Bratislavskom kraji, naopak najmenej v Trenčianskom kraji. Z hľadiska vlastníckej štruktúry takmer 95% týchto podnikov funguje ako s.r.o.. Pri hodnotení finančnej výkonnosti týchto podnikov sme zistili, že najlepšie výsledky vykazujú fyzické osoby zapísané v obchodnom registri Slovenskej republiky a to aj napriek tomu, že z hľadiska vlastníckej štruktúry si túto právnu formu zvolilo iba 0,3% podnikateľských subjektov poskytujúcich ubytovacie a stravovacie služby.

Kľúčové slová: podniky cestovného ruchu, ubytovacie a stravovacie služby, finančná výkonnosť

Annotation: The product of tourism which offered the region also greatly affects the position of tourism in the region, thereby ultimately affects the region's own economy. The position of tourism in the economies of individual regions is greatly differentiated. In some regions, tourism is not only a factor which influencing the structure of the regional economy, but appears to be a dominant factor in the development of the region. One of the components of the tourism product is accommodation and catering services. The aim of the paper is to evaluate the changes in the structure and financial performance of firms of tourism in the regions of the Slovak Republic in the period 2011-2016. The basis for the analysis was the business entities whose basic business is accommodation and catering services. For evaluation of the financial performance of these businesses, we narrowed the analyzed period for 2014, 2015 and 2016. From the analysis, we found that most firms in accommodation and catering services are located in the Bratislava region, on the contrary, at least in the Trenčín Region. In terms of ownership, nearly 95% of these firms operate as Limited Liability Company. In evaluating the financial performance of these firms, we found that the best results are recorded by natural persons registered in the Slovak Republic's Commercial Register even though only 0.3% of firms providing accommodation and catering services have chosen this legal form in terms of ownership structure.

Key words: firms of tourism, accommodation and catering services, financial performance

JEL classification: Z32, R1, M21, G30

MOŽNOSTI ROZVOJE REGIONU POMOCÍ VENKOVSKÉHO TURISMU A AGROTURISMU

Regional development possibilities through rural and agro tourism

ING. MARTIN MUSIL, PH.D. - MGR. ING. MARTIN LUŠTICKÝ, PH.D.

*Katedra managementu Department of Management
Fakulta managementu Faculty of Management
Vysoká škola ekonomická v Praze University of Economics, Prague*

Anotace

Příspěvek se zaměřuje na téma rozvoje regionu prostřednictvím venkovského turismu a agroturismu. Na příkladu území Místní akční skupiny Česká Kanada analyzuje sekundární předpoklady rozvoje v podobě nabídky služeb provozovatelů zařízení venkovského turismu a agroturismu. Jedná se o případovou studii v typickém venkovském území. Příspěvek mapuje možnosti využití zázemí venkova pro rozvoj turismu a tím i dosažení rozvoje venkovské oblasti. Cílem příspěvku je analyzovat skladbu nabídky služeb venkovského turismu a agroturismu a poukázat na její vliv na rozvoj daného území. Na základě výsledků PAPI/CAPI dotazování všech oficiálně podnikajících subjektů v regionu příspěvek identifikuje významná rozvojová omezení, kterými jsou především nedostatečná nabídka služeb, nízká rozmanitost nabídky a téměř neexistující spolupráce aktérů. Tyto limity resultují do omezeného potenciálu rozvoje území pomocí služeb venkovského turismu a agroturismu. Výstupy výzkumu jsou součástí pokladů pro podporu v rámci MAS a budou využity i pro nově se tvořící destinační management.

Klíčová slova

venkovský turismus, agroturismus, regionální rozvoj

Annotation

The paper is focused on the topic of regional development through rural and agro tourism. It analyses the secondary development conditions in a form of services of different tourism operators in a field of rural and agro tourism. The paper has a form of the case study covering a typical rural region - the area of Local Action Group Česká Kanada. It maps different ways how to use service facilities in rural area for tourism development and consequent overall development of the region. The aim of the paper is to analyze a structure of rural tourism and agro tourism services and point out to their impact on development of the region. The paper uses PAPI/CAPI interviews of all business in the region. Based on their results it identifies some significant development limits, e.g. in a form of insufficient offer of the services, low variety of the services and low level of cooperation between local actors. These limits result into low development potential of the region caused by services in rural and agro tourism. The research findings help the LAG to improve the development support aiming. It should be used for the activities of newly-formed destination management organization as well.

Key words

rural tourism, agro tourism, regional development

JEL classification: Z32, R11

PRODUKT VIDIECKEHO TURIZMU

Product of rural tourism

ING. JANKA BERESECKÁ, PHD. - ING. LUKÁŠ VARECHA

*Katedra regionalistiky a rozvoja vidieka
Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre*

*Department of Regional and Rural Development
Faculty of European Studies and Regional Develop.
Slovak University of Agriculture in Nitra*

Anotácia

Charakteristickou črtou turizmu je rastúca nezhoda medzi poskytovanými produktmi a očakávaniami jeho účastníkov. Produkt vidieckeho turizmu zahŕňa súbor produktov a služieb ako ubytovanie, stravovanie a doplnkové služby, využívané v neskazenej prírode náročnými, sofistikovanejšími účastníkmi. Cieľom príspevku bolo analyzovať doplnkové služby produktu turizmu, identifikovať možnosti akvizície potenciálu vidieckeho turizmu a postoje k zloženiu produktu turizmu. V práci boli použité primárne a sekundárne zdroje, štatistické metódy a GIS. Výsledky naznačujú, že prevádzkovatelia malokapacitných ubytovacích zariadení turizmu v Nitrianskom kraji nevyužívajú potenciál lokality pre rozvoj pri tvorbe produktu doplnkových služieb. Účastníci turizmu nie sú s ponúkanými doplnkovými službami spokojní a pri hľadaní príčin použitím testu chi-kvadrát nezávislosti sa nepotvrdila závislosť medzi spokojnosťou účastníkov turizmu s doplnkovými službami a vekom. Postavenie turizmu vo vidieckom prostredí je ovplyvnené viacerými príčinami: veľkosťou podnikov, zložením produktov, znalosťami súčasných trendov turizmu ako aj očakávaniami turistov, ktorí túžia po autentických, interaktívnych a kvalitných cestovných zážitkoch.

Kľúčové slová

produkt turizmu, potenciál, chi-kvadrát test, trendy turizmu

Annotation

A growing disagreement between provided products and the expectations of consumers is a distinctive feature of tourism. The products of rural tourism consists of a set of products and services such as accommodation, catering and additional services, utilized in an unspoiled nature by demanding, more sophisticated consumers. The aim of the paper was to analyse the additional services of the rural tourism product, to identify the possibilities of its acquisition and the attitude towards the composition of the product of tourism. We utilized primary and secondary sources, statistical methods and a geographic information system. The results indicate that providers of low-capacity tourist accommodation establishments in the Nitra region do not exploit the potential of the site for development in the creation of additional services. Consumers in tourism are not satisfied with the additional services offered, and the use of chi-squared test did not confirm the dependence between the satisfaction of the participants of the tourism with the additional services and the age. The status of tourism in the rural environment is influenced by several factors: the size of businesses, the composition of products, the knowledge of current tourism trends as well as the expectations of tourists who wish for authentic, interactive and quality travel experiences.

Key words

product of tourism, potential, chi-squared test, tourism trends

JEL classification: Z32

BUDOVANIE ZNAČKY REGIONÁLNEHO PRODUKTU V MIKROREGIÓNE CEDRON - NITRAVA

Creation of Regional Product Brand in the CEDRON – NITRAVA Microregion

**RNDR. HILDA KRAMÁREKOVÁ, PhD.¹ - DOC. RNDR. ALENA DUBCOVÁ, CSC.¹ -
RNDR. DAŠA OREMUSOVÁ, PhD.¹ - RNDR. KAMIL HUSLICA² -**

*¹Katedra geografie a regionálneho rozvoja
Fakulta prírodných vied
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre*

*¹Depart. of Geography and Regional Development
Faculty of Natural Sciences
Constantine the Philosopher University in Nitra*

*²Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka
Slovenskej republiky*

*²Ministry of Agriculture and Rural Development of the
Slovak Republic*

Anotácia: S pojmom „značka regionálneho produktu“ na Slovensku prichádzame do kontaktu na regionálnej a lokálnej úrovni už viac ako 10 rokov. Počas tejto krátkej histórie sa pojem na Slovensku ustálil a priniesol nový pohľad na regióny. Značka regionálneho produktu je akýmsi protipólom globalizácie a uniformity, pričom prináša niečo nové, charakteristické pre dané územie, čo nemá charakter bežných masových produktov. Podporu značiek regionálneho produktu deklaruje aj Európska únia. Cieľom príspevku je predstaviť proces kreovania značky regionálneho produktu v Mikroregióně CEDRON – NITRAVA. Mikroregión stručne predstavíme v kontexte súčasnej situácie a potrieb smerujúcich k tvorbe predmetnej značky. Dosiahnutie cieľa sa zabezpečilo prostredníctvom analýzy a komparácie relevantných teoretických poznatkov, skúseností z už existujúcich regionálnych značiek a vypracovaním dotazníka, ktorého zameranie viedlo k identifikovaniu vhodného názvu novej značky regionálneho produktu a potenciálnych uchádzačov. Záverečná časť je venovaná podpore tejto iniciatívy v programovom období 2014 – 2020, ktorú majú možnosť mikroregióny v súčasnosti využívať z pozície štátu, resp. aktivít Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja.

Kľúčové slová: značka regionálneho produktu Mikroregión CEDRON – NITRAVA, CLLD stratégia, LEADER, Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja

Annotation: In Slovakia, the term "regional product brand" is known contact at regional and local level for more than 10 years. During this short history, this term stabilized and brought a new look to the regions in Slovakia. The regional product brand is a counterpart to globalization and uniformity bringing something new to a given territory which has not a typical mass product character. Support for regional product brands is also declared by the European Union. The aim of the paper is to present the process of creating the regional product brand in the CEDRON - NITRAVA Microregion. The microregion will be briefly presented in the context of the current situation and the needs leading to the creation of given brand. The goal was achieved through the analysis and comparison of relevant theoretical knowledge, experience from existing regional brands and the elaboration of a questionnaire which focused on the identification of the appropriate new brand name of the regional product and potential candidates. The final part is devoted to the support of this initiative in the 2014-2020 programming period which can be currently used by microregions from the state or from the activities of the Office of the Nitra Self-governing Region.

Key words: regional product, the CEDRON – NITRAVA Microregion, CLLD strategy, LEADER, Office of the Nitra Self-governing Region

JEL classification: L66, L83, M31, Q13, Z32

IDENTITA PODNIKOV VO VIDIECKOM TURIZME

Identity of businesses in rural tourism

ING. JANKA BERESECKÁ, PHD.¹ - DOC. ING. MONIKA HUDÁKOVÁ, PHD., MBA²

Katedra regionalistiky a rozvoja vidieka *Department of Regional and Rural Development*
Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja *Faculty of Europ. Studies and Regional Development*
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre *Slovak University of Agriculture in Nitra*

Ústav ekonomiky a manažmentu *Institute of economics and management*
Fakulta prírodných vied *Faculty of Natural Sciences*
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre *Constantine the Philosopher University in Nitra*

Anotácia

Veľkosť podnikov má vplyv na efektívnosť podnikových činností, ako je kvalifikovanosť manažmentu, zavádzanie a efektívnosť využívania moderných technológií, čo ovplyvňuje postavenie medzi konkurentmi na trhu a následne veľkosť trhového podielu. Cieľom príspevku bolo identifikovať príčiny nepriaznivého postavenia turizmu v Nitrianskom kraji Slovenskej republiky a navrhnúť nástroje na zefektívnenie tvorby ponuky produktov v podnikoch vidieckeho turizmu. V práci boli použité primárne zdroje zo strany ponuky ako aj dopytu turizmu, spracované štatistickými metódami. Výsledky naznačujú, že Nitriansky kraj na základe vybraného ekonomického ukazovateľa dosahuje najnižšiu intenzitu rastu turizmu. Prevádzkovatelia podnikov vidieckeho turizmu dostatočne nepoznajú právnu normu, ktorá umožňuje širokú škálu výberu kategórií ubytovacích zariadení, ktoré sú pútavé, zvučné, vhodné pre poskytovanie služieb vo vidieckom turizme. Táto nevedomosť čiastočne ovplyvňuje úspech či neúspech týchto podnikov. Výsledky závislosti merané Chi-kvadrátom nepotvrdili závislosť medzi spokojnosťou účastníkov vidieckeho turizmu s ubytovacími službami a vekom.

Kľúčová slova

veľkosť podnikov, bariéry rozvoja, kategorizácia ubytovacích zariadení, závislosť

Annotation

The size of businesses affects the efficiency of business activities such as management skills, implementation and efficiency of using modern technologies, which affects the position among competitors on the market and consequently the size of the market share. The aim of the contribution was to identify the causes of the unfavorable status of tourism in the Nitra region of the Slovak Republic and to propose tools for making the product offer more efficient in rural tourism enterprises. In the work were used primary sources on the supply side as well as the demand for tourism, processed by statistical methods. The results indicate that the Nitriansky region, on the basis of the selected economic indicator, reaches the lowest intensity of the growth of tourism. The operators of rural tourism enterprises are not sufficiently aware of a legal standard that allows for a wide range of categories of accommodation facilities that are attractive, sound, and suitable for rural tourism services. This lack of knowledge partly affects the success or failure of these businesses. The Chi-square dependency results did not confirm the dependence between the satisfaction of rural tourism participants with accommodation services and the age.

Key words

enterprise size, development barriers, categorization of accommodation facilities, addiction

JEL classification: Z32

POTENCIÁL VENKOVSKÝCH REGIONŮ ČR PRO ROZVOJ LOVECKÉHO CESTOVNÍHO RUCHU

Potential of rural region of the Czech Republic for the development of hunting tourism

ING. ET ING. MARKÉTA KALÁBOVÁ - MGR. PETR BURDA

Katedra cestovního ruchu Department of Tourism
Fakulta mezinárodních vztahů Faculty of International Relations
Vysoká škola ekonomická v Praze University of Economics in Prague

Anotace

Lovecký cestovní ruch představuje dobrou příležitost pro rozvoj venkovských regionů České republiky. Cílem příspěvku je vyhodnotit potenciál regionů pro lovecký cestovní ruch. Potenciál byl hodnocen na základě skutečného ročního odstřelu zvěře za rok 2016, který představuje maximální možnou nabídku daného území. Data byla hodnocena na úrovni obcí s rozšířenou působností jako nejmenších administrativních jednotek České republiky. Zvlášť byl hodnocen odstřel srstnaté a pernaté zvěře. Výsledky výzkumu byly prezentovány přehlednými kartogramy. Data poskytl Ústav pro hospodářskou úpravu lesa. Celkem bylo zjištěno, že 34 % území České republiky má velký potenciál pro rozvoj loveckého cestovního ruchu z hlediska odstřelu srstnaté zvěře. Největší potenciál je soustředěn v severozápadní oblasti – tedy Karlovarský, Plzeňský, Ústecký region, dále některé oblasti v Libereckém a Středočeském regionu. Další oblast s vysokým potenciálem byla lokalizována v Jihomoravském regionu. V případě pernaté zvěře bylo vyhodnoceno, že 18 % území regionů má velký potenciál pro rozvoj loveckého cestovního ruchu. Konkrétní oblasti byly soustředěny do povodí hlavních velkých řek – Labe, Vltavy a Moravy.

Klíčová slova

lovecký cestovní ruch, venkovské regiony, regionální rozvoj

Annotation

Hunting tourism represents a great opportunity for the development of rural regions of the Czech Republic. The aim of the contribution is to evaluate the potential of regions for hunting tourism. The potential was assessed on the basis of the actual annual hunt of 2016, which represents the maximum possible supply of the territory. Data were assessed at the level of municipalities with extended power as the smallest administrative units of the Czech Republic. In particular, the hunt of furry and feathered game was evaluated separately. The research results were presented by clear cartograms. The data was provided by The forest management institute. In total 34 % of the territory of the Czech Republic has a great potential for the development of hunting tourism from the point of view of the furry game. The greatest potential is concentrated in the northwest region - Karlovarský, Plzeňský, Ústecký region, and some areas in the Liberecký and Středočeský regions. Another area with high potential was located in the Jihomoravský region. In the case of feathered game, it was estimated that 18 % of the regions' territories have a great potential for the development of hunting tourism. Specific areas were concentrated in the main river basins - Elbe, Vltava and Moravia.

Key words

hunting tourism, rural region, regional development

JEL classification: Q26, R11

PERCEPCE SAKRÁLNÍ A DUCHOVNÍ KRAJINY NA ÚSTECKU

Sacral and spiritual landscape perception in Ústecký Region

MGR. LADISLAV BOBR¹ - RNDR. MGR. GUSTAV NOVOTNÝ²

¹*Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
Přírodovědecká fakulta
Univerzita Karlova*

¹*Depart. of Social Geography and Regional Develop.
Faculty of Science
Charles University*

²*Katedra geografie
Přírodovědecká fakulta
Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem*

²*Department of Geography
Faculty of Science
J. E. Purkyně University in Ústí nad Labem*

Anotace

Príspevek se zaměřuje na duchovní vnímání sakrální krajiny v Ústí nad Labem a v Ústeckém kraji, tedy v oblastech, které jsou dlouhodobě řazeny mezi nejméně religiozní v rámci České republiky. Cílem je zhodnocení percepce krajiny očima mladých osob v Ústeckém kraji - se zaměřením na jejich duchovní představy a preference související s konkrétními místy. Text diskutuje tři hlavní, navzájem propojená témata týkající se percepce krajiny v Ústeckém kraji. Prvním tématem je sakrální krajina spojená s vnímáním duchovních a osobně důležitých míst, dále je řešena percepce krajiny v rámci konceptu scénických silnic a třetím cílem je přiblížení vnímání sakrálních a duchovních prvků krajiny, jako jsou kostely, kaple, lesy, vyvýšená místa v krajině, ale i pietní místa sloužící jako památníky obětem dopravních nehod. Bylo využito dotazníkového šetření, které zkoumá duchovní postoje mladých osob studujících geografii v Ústí nad Labem. Výsledky přibližují duchovní postoje vůči konkrétním místům za splnění podmínky velmi nízké deklarované religiozity a přinášejí přehled míst a pocitů s nimi spojenými. Výsledky zároveň poukazují na specifické a relativně výrazné duchovní vnímání určitých krajinných prvků mladými lidmi působícími v Ústeckém kraji.

Klíčová slova

sakrální krajina, percepce, Ústecký kraj

Annotation

The contribution strives to study the spiritual perception of the sacral landscape in Ústí nad Labem and Ústecký Region, i.e. in those areas which are ranked among the least religious within the Czech Republic. The aim of the article is to explore the landscape perception from the viewpoint of young people in Ústecký Region – with the focus on their spiritual imagery and preferences related to concrete places. The paper discusses three main interrelated topics, which are linked with the landscape perception in Ústecký Region. The first theme is the sacral landscape associated with the perception of spiritual and personally important places; then the perception of the landscape through the concept of scenic roads; third aim is to approximate the perception of sacral and spiritual elements of the landscape such as churches, chapels, forests, elevated places in the landscape and roadside memorials. A questionnaire survey has been used to explore the spiritual attitudes of young people studying geography in Ústí nad Labem. The results point out the specific spiritual attitudes toward specific places assuming the condition of very low declared religiosity and provide an overview of the places and feelings associated with them. The results also point to the specific and relatively significant spiritual perception of certain landscape elements by young people which act in the Ústecký Region.

Key words

sacral landscape, perception, Ústecký Region

JEL classification: Z12

ECONOMIC, SPATIAL AND ENVIRONMENTAL ASPECTS OF GROWING GEOTOURISM IN ISLAND ICELAND

Ekonomický, priestorový a environmentálny aspekt rastúceho geoturizmu na ostrove Island

RNDR. LUCIA ŠOLCOVÁ, PH.D. - MGR. SIMONA DYSKOVÁ

*Katedra geografie a regionálneho rozvoja
Fakulta prírodných vied
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre*

*Depart. of Geography and Regional Development
Faculty of natural Sciences
Constantine The Philosopher University*

Annotation

The article focuses on Iceland and its growing tourism, which has grown in recent years, the larger dimensions. The paper discusses with the reasons and consequences of the growth of visitors to this island, the most visited places, the nationalities most visited this country and the number of visitors regard to the individual months during the years 2014 - 2017. Island begins with great development in the tourism sector more especially in the field of geotourism. This trend indicates an increased number of overnight stays. The number of tourists in accommodation facilities increased by 85%. Increase in the number of tourists and foreigners has also negative consequences to the primary landscape.

Key words

Iceland, geotourism, tourism and growth, tourism and environment

Anotácia

Článok je zameraný na ostrovny štát Island a jeho rastúci turizmus, ktorý za posledné roky nadobúda čím ďalej, tým väčšie rozmery. V článku sa zaoberáme príčinami a dôsledkami rastu návštevníkov na tento ostrov, najnavštevovanejšími miestami, národnosťami, ktoré najviac navštevujú Island a hodnotíme návštevnosť vzhľadom na jednotlivé mesiace v rokoch 2014-2017. Ostrov začína veľký rozvoj v oblasti cestovného ruchu presnejšie v oblasti geoturizmu. Na tento trend poukazuje zvýšený počet prenocovaní. Počet turistov v ubytovacích zariadeniach stúpol o 85 %. Nárast počtu turistov a cudzincov má aj negatívne následky na prírodnú krajinu.

Kľúčové slová

Island, geoturizmus, turizmus a nárast, turizmus a prostredie

JEL classification: Q56, R58, Z32

ZJIŠŤOVÁNÍ PERCEPCE DESTINAČNÍ BEZPEČNOSTI JAKO NÁSTROJ ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU (NA PŘÍKLADU KOLUMBIE)

Survey of destination security perception as a tool for tourism development (an example from Colombia)

DOC. ING. ARCH. VLADIMÍRA ŠILHÁNKOVÁ, PH.D.¹ -
MGR. JEFFERSON ARIAS GOMÉZ, PH.D.² - ING. GABRIELA ANTOŠOVÁ, PH.D.¹ -
MGR. MICHAEL PONDĚLÍČEK, PH.D.¹

¹Katedra regionálního rozvoje
Institut regionálního rozvoje
VŠ regionálního rozvoje a Bankovní institut - AMBIS

¹Department of regional development
Institute of regional development
College of reg. develop. and Bank institute - AMBIS

²Programa Administración de Empresas
Facultad de Ciencias Empresariales
Corporación Universitaria Minuto de Dios

²Program for Enterprises Administration
Faculty of Enterprises Science
University Minuto de Dios (UNIMINUTO)

Anotace: Výběr turistické destinace je stále více podrobován zkoumání její bezpečnostní situace. Cílem práce bylo najít jednoduchou a obecně použitelnou metodu, jak identifikovat percepci bezpečnosti turistické destinace a tuto ověřit na příkladu Kolumbie. Pro hodnocení bezpečnostní situace turistické destinace byla z metod užívaných pro analýzu rizik zvolena metoda expertních odhadů DELPHI, doplněná o specifické prvky územní / destinační bezpečnosti, kde do role expertů byli dosazeni potenciální turisté. Pro vlastní sběr dat byl vyvinut samostatný dotazník s výběrem standardizovaných hrozeb zpracovaných dle Antušáka (2009). Následně proběhla pilotní fáze hodnocení, kde vyplynulo, že za vyslovené „nebezpečnou“ Kolumbii považuje 11% respondentů a za spíše nebezpečnou 43%. Dále byla provedena analýza percepcí jednotlivých hrozeb a ukázalo se, že z 33 vyjmenovaných hrozeb byla více než polovina hodnocena jako nebezpečné. Výzkum bude pokračovat se širším vzorkem respondentů tak, aby byla vytvořena dostatečná informační základna percepcí destinační bezpečnosti Kolumbie. Jednotlivé percepcie dotázaných potenciálních turistů budou analyzovány pomocí statistické metody komponentní analýzy či shlukové analýzy. Výzkum bude doplněn o dotazníkové šetření mezi turisty, kteří již Kolumbii navštívili a tyto dvě percepcie budou vzájemně komparovány tak, aby mohl být vytvořen návrh na eliminaci hrozeb vyhodnocených jako reálných i návrh na komunikační kampaň představující Kolumbii jako bezpečnou turistickou destinaci.

Klíčová slova: bezpečnost, riziko, cestovní ruch, destinace cestovního ruchu, Kolumbie

Annotation: The digest of tourist destination is more and more depend on its security situation. The aim of the work was to create simple and commonly usable method, how to identify the destination security perception and to validate it on the example from Colombia. For the survey of destination security perception was chosen on of the risk analysis method – the DELPHI method which was enlarged by specific questions urban / destination security and where in the role of experts works potential tourists. For the data collection was created new questionnaire with the selected standard threats prepared by Antušák (2009). Then was realized the pilot phase of perception investigation. There was identify than 11% of respondents find the Colombia as really unsafe and 43% as more or less unsafe. The analysis of 33 threats shown than more than half of them are felt as big or medium threat. The survey will continue by investigation with the bigger number of respondents to be able to collect appropriate informational perception of Colombia destination security. Those data will be analyzed by statistical method of component or fuzzy analysis. The survey will be enlarged by questionnaire investigation with tourists who's just visited Colombia and those two perception will be compared. As a result there will be created the plan for real threats elimination as well as a communication campaign plan which will show the Colombia as safe tourist destination.

Key words: safety, risk, tourism, tourist destination, Colombia

JEL classification: Z320

ÚZEMNÍ LIMITY JAKO NÁSTROJ PODPORY NEBO BRZDA PRO ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU?

Territorial limits as a tool of support or break of tourism?

**MGR. MICHAEL PONDĚLÍČEK, PH.D. - DOC. ING. ARCH. VLADIMÍRA ŠILHÁNKOVÁ, PH.D.
- BC. ZDEŇKA JUŘÍČKOVÁ**

*Katedra regionálního rozvoje Department of regional development
Institut regionálního rozvoje Institute of regional development
VŠ regionálního rozvoje a Bankovní institut - AMBIS College of reg. develop. and Bank institute - AMBIS*

Anotace

Při tvorbě strategických a územních plánů dochází ke stanovení cílů a plánů rozvoje území se zásadami udržitelného rozvoje a limity využití území. Limity zde hrají důležitou roli, protože mohou rozvoj území výrazně omezit. Cílem práce je analýza a zhodnocení limitů využití území a jejich vliv na rozvoj cestovního ruchu ve vybrané destinaci, porovnání limitů a vyhodnocení pozitivních a negativních vlivů. K dosažení stanoveného cíle bude na základě rešerší a analýzy textů vytvořena mentální matice pro hodnocení vlivu územních limitů na rozvoj cestovního ruchu. Jako případová studie pak bude zpracován region Orlické hory - destinace Deštné v Orlických horách. Z provedené analýzy územních limitů vyskytujících se v řešeném území vyplývá, že při umísťování a změnách staveb, činnosti, modernizaci a dalším využití je na základě platné legislativy a zároveň fyzických podmínek krajiny a prostředí nutno dodržovat stanovené limity využití území vyplývající nejenom z právních předpisů a z rozhodnutí správních orgánů. Je pak na diskuzi mezi úřady a investory jak vytvořit rovnováhu mezi stanovováním limitů a potřebami rozvoje území tak, aby se tyto limity staly hybatelem, nikoli brzdou pro rozvoj území.

Klíčová slova

cestovní ruch, limity využití území, životní prostředí, Orlické hory, Deštné v Orlických horách

Annotation

Setting goals and plans for urban development plans with sustainability principles and territorial limits are created during the creation of strategic and urban territorial plans. The limits play an important role as they can limit the territorial development significantly. The goal of this paper is to provide an analysis and evaluation of the territorial limits and its positive and negative impacts. To achieve the set goal a mental matrix for evaluation of territorial limits impact on tourism development based on recherche and text analyses will be created. Orlické hory region –Deštné v Orlických horách will be analysed as a case study. Based on the realized analysis of territorial limits it is obvious that it is necessary to respect the existing territorial limits of law regulations and decisions of administrative organs when it comes to change, location or modernization of construction. Authorities and investors should further discuss how to create a balance between setting limits and territorial development needs, so that these limits can support the process instead of limiting it.

Key words

tourism, land use limits, the environment, Orlické hory, Deštné v Orlických horách

JEL classification: Z320

GREEN MANAGEMENT HOTELU JAKO NÁSTROJ OCHRANY DESTINACE CESTOVNÍHO RUCHU: PŘÍPADOVÁ STUDIE

Green management in a hotel as a tool for tourism destination protection: a case study

ING. PETR SCHOLZ, DIŠ., PH.D. - BC. KRISTÝNA VEVERKOVÁ

Katedra cestovního ruchu Department of Travel & Tourism
Vysoká škola polytechnická Jihlava College of Polytechnics Jihlava

Anotace

Dopad celosvětového růstu cestovního ruchu na životní prostředí se stal hlavním tématem v oblasti hotelnictví. Většina ubytovacích zařízení začíná mít environmentální uvědomění a cítí, že by se hotely a penziony měly více angažovat v udržitelných postupech a přispět tak ke zlepšení životního prostředí na lokální i národní úrovni. Cílem příspěvku je analyzovat uplatňování environmentálních opatření ve vybraném zahraničním hotelu, který nedisponuje žádným environmentálním certifikátem, přesto ale uplatňuje některé prvky green managementu. Data byla sesbírána prostřednictvím kvalitativních polostrukturovaných rozhovorů a byla doplněna zjištěními ze záměrných pozorování v období od května do října 2016. Byla použita metoda analýzy, matematické a statistické metody. Zkoumané ubytovací zařízení považuje za nejpřínosnější prvek zavedení biopotravin a nakupování certifikovaných a šetrných produktů k životnímu prostředí.

Klíčová slova

green management, hotelnictví, ubytovací zařízení přátelské k životnímu prostředí

Annotation

The impact of global tourism growth on the environment has become a major theme in the hotel industry. Most accommodation facilities have begun to have environmental awareness and feel that hotels and guest-houses should be more involved in sustainable practices, contributing to the improvement of the local and national environment. The aim of the paper is to analyze the application of environmental measures in a selected foreign hotel, which has no eco-friendly certificate; nevertheless it applies some elements of green management. The data was collected through qualitative semi-structured interviews and were supplemented by findings of observed intentions from May to October 2016. We used the method of analysis, mathematical, and statistical methods. The surveyed accommodation facility is considered to be the most beneficial part of organic food introduction and the purchase of certified and environmentally friendly products.

Key words

eco-friendly accommodation facility, green management, hotel industry

JEL classification: L83, Q56

SELECTED MODERN APPROACHES TO HOTEL MANAGEMENT

Vybrané moderné prístupy k manažmentu hotelov

DOC. ING. ANDREJ MALACHOVSKÝ, PHD.¹ - ING. EUDMILA MAZÚCHOVÁ, PHD.²

¹*Katedra cestovného ruchu a spoločného stravovania
Ekonomická fakulta
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici*

¹*Department of tourism and hospitality
Faculty of Economics
Matej Bel University in Banská Bystrica*

²*Katedra cestovného ruchu
Fakulta stredo európskych štúdií
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre*

²*Department of Tourism
Faculty of Central European Studies
Constantine the Philosopher University in Nitra*

Annotation: Selected modern approaches for hotel industry, are opening the chances to accelerate development and increase competitiveness. Therefore, it is necessary to carry out the management theory and management practices of large enterprises in practice SMEs and large number of various methods that enable them to effectively achieve strategic objectives. Most of these methods was founded on the principles of strategic and process management, and today is actively used in successful companies of different industries. The paper is focused on the use of selected modern management approaches in Slovak hotel industry. This paper aims to identify the level of utilization management methods in hotels in Slovakia and confront it with the current level of use in other companies in Slovakia and abroad. In evaluating the use of 14 modern management methods we used mathematical and statistical methods, including mean values and standard deviation. The result of the research is identifying weaknesses in the use of various methods of management and design of their efficient use in the Slovak hotel industry. There are partial differences between knowledge and the use of key modern approaches to hotel management such as controlling, benchmarking, strategic planning. Essential shortcomings are in knowing and using more than half of the methods under review.

Key words: hotel, management approaches, strategy

Anotace: Osvedčené postupy v oblasti cestovného ruchu a hotelového priemyslu otvárajú šance na urýchlenie rozvoja a zvyšovanie konkurencieschopnosti. Preto je potrebné vykonávať teóriu riadenia a postupy riadenia veľkých podnikov v praxi malých a stredne veľkých podnikov a aplikovať veľký počet rôznych metód, ktoré im umožňujú efektívne dosiahnuť strategické ciele. Väčšina týchto metód bola založená na princípoch strategického a procesného riadenia a dnes sa aktívne využíva v úspešných spoločnostiach rôznych priemyselných odvetví. Príspevok je zameraný na používanie moderných metód riadenia v slovenských hoteloch. Cieľom príspevku je určiť úroveň metód riadenia využitia v hoteloch na Slovensku a porovnať ho so súčasnou úrovňou využitia v iných spoločnostiach na Slovensku aj v zahraničí. Pri hodnotení využívania 14 moderných metód riadenia sme použili matematické a štatistické metódy vrátane stredných hodnôt a štandardnej odchýlky. Výsledkom výskumu je identifikácia slabých stránok v používaní rôznych metód riadenia a navrhovania ich efektívneho využitia v slovenskom hotelierstve. Existujú čiastkové rozdiely medzi poznaním a využitím kľúčových moderných prístupov k manažmentu hotelov ako sú controlling, benchmarking, strategické plánovanie ap. Zásadné nedostatky sú v poznaní a využití viac ako polovice skúmaných metód.

Klíčová slova: hotel, prístupy v manažmente, stratégia

JEL classification: M16, Z32

HODNOTENIE PRÍRODNÝCH PREDPOKLADOV MAS MAGURA-STRÁŽOV PRE REGIONÁLNY ROZVOJ

Assessment of the natural assumptions of the Magura-Strážov LAG for regional
development

RNDr. TOMÁŠ KOVÁČ¹ - MGR. IVAN LACO¹ - ING. MARTINA TURANOVIČOVÁ¹ -
PROF. PHDr. RNDr. MARTIN BOLTÍŽIAR, PhD.²

*¹Katedra ekológie a environmentalistiky
Fakulta prírodných vied
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre*

*¹Department of Ecology and Environmental Sciences
Faculty of Natural Sciences
Constantine the Philosopher University in Nitra*

*²Ústav krajinskej ekológie
Slovenská akadémia vied
Bratislava - pobočka Nitra*

*²Institute of Landscape Ecology
Slovak Academy of Sciences
Bratislava, Branch Nitra*

Anotácia: Pre rozvoj akéhokoľvek regiónu majú špecifický význam prírodné podmienky, nakoľko každý región možno charakterizovať odlišnými prírodnými atribútmi, ktorých potenciál vytvára podmienky pre ekonomickú činnosť, formuje sídelnú štruktúru a ovplyvňuje spôsob života ľudí v danom regióne no istým spôsobom ho aj limitujú. Z nich najvýraznejší vplyv na rozvoj územia majú reliéf, klíma, fauna a flóra a vodstvo. Cieľom príspevku je poukázať na potenciál prírodných predpokladov, ktorými disponuje Miestna akčná skupina Magura-Strážov (ďalej MAS) a ich pozitívnym vplyvom na regionálny rozvoj prostredníctvom cestovného ruchu v kontexte zachovania trvalo udržateľného rozvoja. Zo získaných informácií o území a vypracovanej SWOT analýze sme navrhli konkrétne opatrenia na podporu miestneho rozvoja MAS a taktiež na zlepšenie životnej úrovne obyvateľstva. Informácie o území sme získali z odbornej literatúry, návštevu inštitúcií ako aj terénny prieskumom spojeným s fotodokumentáciou. Optimálnym spôsobom ako využiť prírodné predpoklady MAS na podporu a rozvoj daného územia ako aj zvýšenie kvality života miestneho obyvateľstva, vidíme najmä v ich prepojení na vybrané formy a druhy cestovného ruchu, čím by došlo aj k jeho výraznému skvalitneniu jednak prostredníctvom prilákania turistov a tiež potenciálnych investorov.

Kľúčové slová: MAS Magura-Strážov, prírodné predpoklady, regionálny rozvoj, cestovný ruch, SWOT analýza

Annotation: For the development of any region, natural conditions have a specific meaning, as each region has different attributes which can be characterized by natural attributes which potential creates the conditions for economic activity, forms the municipality structure, and affects the life of people in the region but, in some ways, the conditions also limit it. Of them, the most significant effect on the development of the territory is represented by the relief, climate, fauna and flora, and the waters. The aim is to highlight the potential contribution of natural conditions available to the LAG Magura-Strážov and their positive impact on the regional development through tourism, in the context of maintaining sustainable development. From the information received on the territory of the SWOT analysis, we designed and drawn up specific measures to encourage local development of the LAG and improve the standard of living of the population. Information on the territory was obtained from the scientific literature, visiting institutions as well as the fieldwork associated with photo documentation. The optimal way to make use of the natural conditions of the LAG to support and develop the territory as well as to increase the quality of life of the local population, can be seen, in particular, in their links to selected forms and types of tourism, which might be significantly improved both by attracting tourists and also by potential investors.

Key words: LAG Magura-Strážov, natural conditions, regional development, tourism, SWOT analysis

JEL classification: R11

ASSESSMENT OF THE ENVIRONMENTAL ASPECT OF POLISH VOIVODESHIP CITIES

IWONA KRZYWNICKA, PhD, ENG

*Department of Real Estate Resources
Faculty of Geodesy, Geospatial and Civil Engineering
University of Warmia and Mazury in Olsztyn*

Annotation

How a city operates and, in particular, what the quality of life of its citizens is, depends to a great extent on the presence of green areas, forests, protected areas and areas valuable due to environmental reasons. Such areas fulfill numerous functions: aesthetical, educational, recreational and cleansing ones. The purpose of the article is to assess the environmental aspects of voivodeship cities in Poland with the use of generally available statistical data included in the Local Data Bank of the Main Statistical Office. The rating indicators of environmental aspects which were encountered in the literature (presented in Methods and Materials) were selected for the analysis. The conducted analysis showed that the city with the highest rating of environmental aspects is Olsztyn where four out of five indicators have the highest level. Other cities, which environmental aspects are on a similar level, include Szczecin and Poznań. However, Rzeszów has the lowest ratings and the lowest rating of environmental aspects among all voivodeship cities. Also Katowice, Opole and Lublin are the cities with a lower rating of environmental aspects.

Key words

green areas, city planning, environmental system of a city

JEL classification: Q56, R52

LOKALITY ENVIRONMENTÁLNYCH ZÁŤAŽÍ VÝCHODNÉHO SLOVENSKA AKO LIMITUJÚCE FAKTORY REGIONÁLNEHO ROZVOJA

Localities of environmental loads of Eastern Slovakia as limiting factors of regional development

PROF. PHDR. RNDR. MARTIN BOLTÍŽIAR, PHD.¹ - PROF. RNDR. EVA MICHAELI, PHD.² -
RNDR. VLADIMÍR SOLÁR, PHD.² - RNDR. MONIKA IVANOVÁ, PHD.²

Katedra geografie a regionálneho rozvoja *Department of geography and regional development*
Fakulta prírodných vied *Faculty of natural sciences*
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre *Constantine the Philosopher university in Nitra*

Katedra geografie a aplikovanej geoinformatiky *Department of geography and applied geoinformatics*
Fakulta humanitných a prírodných vied *Faculty of humanities and natural sciences*
Prešovská univerzita v Prešove *Prešov university in Prešov*

Anotácia: V literatúre problematiku regionálneho rozvoja vnímame ako ekonomický rast prezentovaný v pozitívnom slova zmysle. Zvyčajne predstavuje zvýšenie ekonomických ukazovateľov a životnej úrovne obyvateľstva. Hospodársky rast však nemusí nutne byť spojený s rozvojom regiónov, aj keď tento nie je možné si predstaviť bez neho. Regionálny rozvoj každého regiónu musí byť založený aj na kvalite životného prostredia, ktoré okrem iného má vplyv aj na kvalitu života. Jedným z negatívnych aspektov sú aj environmentálne záťaž. Cieľom príspevku je podrobnejšia charakteristika lokalít environmentálnych záťaž Východného Slovenska, ktoré predstavujú významné limitujúce faktory regionálneho rozvoja. Údaje o vybraných záťažiacich sme získali terénnym výskumom, analýzou leteckých snímok, ako aj literárnych a iných prameňov a neposlednom rade aj z interview. Riešenie problematiky environmentálnych záťaž na Slovensku spomaľuje absencia zákona, nedostatok finančných prostriedkov, jednoznačne neurčená zodpovednosť za environmentálne záťaž a vysoký počet lokalít, čo nebude možné riešiť bez krytia výdavkov z európskych fondov prostredníctvom OP ŽP a štátneho rozpočtu. Riešenie problematiky bude dlhodobou záležitosťou a predpokladá sa, že bude trvať do roku 2030. Rok 2027 by mal byť cieľovým rokom sanácie najrizikovejších environmentálnych záťaž, čo vyplýva z aplikácie povolených výnimiek, napr. Rámcovej smernice EÚ o vode, podľa ktorej musia členské štáty dosiahnuť dobrý stav kvality povrchových a podzemných vôd.

KLúčové slová: environmentálne záťaž, životné prostredie, regionálny rozvoj, rekultivácia, Východné Slovensko

Annotation: Regional development is perceived in literature as the economic growth presented in a positive sense. Economic growth does not necessarily have to be associated with the development of regions, although it is hard to imagine the latter without the former. Regional development of any region must be based on the quality of the environment which influences, among other areas, the quality of the life of inhabitants. The negative aspects of the regional development include also environmental loads. The aim of this paper is to provide detailed characteristics of the environmental loads in the Western Slovakia, which present limiting factors of regional development. The data about have been obtained from field research, analysis of aerial photographs, as well as bibliography and other resources, and from interviews. Management of the issue of environmental loads in the Slovakia is being slowed down due to the absence of legislation, lack of financial resources, failure to clearly assign responsibilities for environmental loads, and high number of localities. Solving the issue of environmental loads will not be possible without financial support of European funds by means of Operational Programme for Environment and from the state budget. However, the solution to the whole issue will be a long-term matter and it is assumed to last until 2030. The year 2027 is the target year for sanitation of the most risky environmental loads resulting from the application of allowed exceptions, e. g. EU general directive on water according to which the member states must reach good quality of surface and underground waters.

Key words: environmental loads, environment, regional development, recultivation, Eastern Slovakia

JEL classification: Q53

DICHOTOMIE CÍLŮ EU V OBLASTI ENERGETIKY A ODLIŠNOSTI PŘI JEJICH NAPLŇOVÁNÍ ČLENSKÝMI ZEMĚMI

Dichotomy of the EU's Objectives in the Field of Energy and Differences in their Implementation by Member States

DOC. ING. IVANA KRAFTOVÁ, CSC.¹ - PROF. ING. JIŘÍ KRAFT, CSC.²

¹*Ústav regionálních a bezpečnostních věd
Fakulta ekonomicko-správní
Univerzita Pardubice*

¹*Institute of Regional and Security Sciences
Faculty of Economics and Administration
University of Pardubice*

²*Katedra ekonomie
Ekonomická fakulta
Technická univerzita v Liberci*

²*Department of Economics
Faculty of Economics
Technical University in Liberec*

Anotace

Príspevek sa zaoberá problematikou udržateľného rastu v oblasti energetiky. Jeho cieľom je posúdiť naplnovanie cieľov EU v tejto oblasti a overiť platnosť hypotézy o negatívnom dôsledku zvyšovania podílu obnoviteľných zdrojov energie na energetickú produktivitu. Pozornosť je sústredená na hrubou domácu spotrebu energie, energetickú náročnosť, energetickú produktivitu a podíl obnoviteľných zdrojov energie. Hodnotenie zemí EU-28 v období let 2010-2016 je provedeno na základě indexů růstu, disperze, variačního koeficientu a analýzy citlivosti. Ukazuje se, že disperze samotné spotřeby energie není v EU-28 vysoká, avšak u relativních ukazatelů (energetická náročnost, energetická produktivita) je caa dvojnásobně vyšší. Až na výjimku Řecka došlo k pozitivním změnám ve vývoji energetické produktivity členských zemí. Analýza citlivosti za EU-28 jako celek prokázala negativní důsledky zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie na vývoj energetické produktivity, ale při zkoumání jednotlivých zemí nejsou závěry tak jednoznačné.

Klíčová slova

spotřeba energie, energetická produktivita, podíl obnovitelných zdrojů energie, země EU

Annotation

The paper deals with issues of sustainable growth in the field of energy. Its aim is to assess the achievement of the EU's objectives in this area and to verify the validity of the hypothesis on the negative impact of increasing the share of renewable energy sources on energy productivity. The focus is on gross inland consumption of energy, energy intensity, energy productivity and share of renewable energy sources. The EU-28 assessment for the 2010-2016 period is based on growth, dispersion, coefficient of variation, and sensitivity analysis. It turns out that the dispersion of energy consumption itself is not high in the EU-28, but it is about twice as high for the relative indicators (energy intensity, energy productivity). Except for Greece, there has been positive changes in the energy productivity in the EU member states. The sensitivity analysis for the EU-28 as a whole has shown the negative consequences of increasing the share of renewable energy sources for the development of energy productivity, but the conclusion is ambiguous when examining individual countries.

Key words

consumption of energy, energy productivity, share of renewable energy, EU countries

JEL classification: O13, P11

INDEX STRATEGIE EVROPA 2020 V ZEMÍCH V4

The Europe Strategy Index in countries V4

ING. DOMINIKA TÓTHOVÁ¹ - ING. JAN TURČÍNEK, PH.D.²

¹*Katedra regionální ekonomie a správy
Ekonomicko-správní fakulta
Masarykova univerzita*

¹*Depart. of Regional Economics and Administration
Faculty of Economics and Administration
Masaryk University*

²*Ústav informatiky
Provozně ekonomická fakulta
Mendelova univerzita v Brně*

²*Department of Informatics
Faculty of Business and Economics
Mendel University in Brno*

Anotace

Článek se zabývá hodnocením pokroku zemí V4 vzhledem k naplnění cílů Strategie Evropa 2020. Cílem tohoto článku je vytvořit kompozitní index Strategie Evropa 2020 na základě vybraných prioritních oblastí stanovených Evropskou komisí (zaměstnanost, investice do výzkumu a vývoje, klimatická změna a energie, vzdělání). Index byl vytvořen ve 3 variantách: X1, index vypočítaný na základě hodnot evropského minima ukazatele za sledované období a stanoveného evropského cíle; X2, index vypočítaný na základě hodnot národního minima ukazatele za sledované období a stanoveného národního cíle; X3, index vypočítaný na základě hodnot národního minima ukazatele za sledované období a stanoveného evropského cíle. Dosahené výsledky byly navzájem porovnány, zachycen byl jejich vývoj od roku 2010 do 2015. V dosahování evropských cílů (X1) měly v roce 2015 nejlepší postavení Maďarsko a Česká republika, národních cílů (X2) nejrychleji dosáhla Česká republika.

Klíčová slova

Strategie Evropa 2020, kompozitní index, země V4

Annotation

The article deals with the assessment of progress made by the V4 countries in fulfilment of the objectives of the Europe 2020 Strategy. The aim of this article is to create a composite index of the Europe 2020 Strategy based on selected priority areas set by the European Commission (employment, R&D, climate change and energy, education). The index was created in 3 variants: X1, an index calculated on the basis of the European minimum for the reference period and the European target set; X2, an index computed on the basis of the national minimum values of the indicator for the reference period and the national target set; X3, index computed on the basis of the national minimum values of the indicator for the reference period and the European target set. The achieved results were compared to each other, it was recorded their development from 2010 to 2015. In 2015, Hungary and the Czech Republic were best placed to achieve the European objectives (X1). National targets (X2) were the fastest in the Czech Republic.

Key words

Europe 2020 Strategy, composite index, V4 countries

JEL classification: C02, O18, R11

JAKÉ PENÍZE PŘINÁŠÍ VÍTR? EKONOMICKÝ PŘÍNOS VĚTRNÉ ENERGIE PRO MÍSTNÍ ROZVOJ V ČESKÉ REPUBLICE

What money does the wind bring? Economic benefits of wind energy for local development in the Czech Republic

RNDR. BOHUMIL FRANTÁL, PH.D. - DOC. RNDR. JOSEF KUNC, PH.D. - MGR. STANISLAV MARTINÁT, PH.D. - DR. DAN VAN DER HORST, PH.D.

*Oddělení environmentální geografie Department of Environmental geography
Ústav geoniky AV ČR v.v.i. Institute of Geonics of the CAS*

Anotace

Cílem příspěvku je analyzovat a zhodnotit přímé ekonomické přínosy z projektů větrných elektráren pro obce v České republice, způsoby jejich reinvestování a vnímání užitečnosti projektů. Výzkum probíhal formou semi-strukturovaných řízených rozhovorů se starosty vybraných obcí. Výše a forma finančních zisků se velmi liší v závislosti na stáří a měřítku projektu, ale také na schopnosti vedení obcí vyjednat výhodnější podmínky. Oslovení zástupci obcí se shodli, že i přes vnímání určitých negativních dopadů větrných elektráren ze strany části obyvatel (narušení krajiny, občasná hlučnost), dokáží materiální dopady „peněz z větru“ investované do projektů místního rozvoje, přesvědčit většinu obyvatel o užitečnosti větrné energie pro místní rozvoj a získat její podporu. Efekt ekonomických benefitů na sociální akceptaci je ovšem faktorem, který je významně determinován prostorovým rozsahem (exkluze sousedních obcí z ekonomických benefitů), časovou dynamikou (vývoj technologií, vnímání a zkušenosti v průběhu času) a perspektivou stakeholderů (rozdílné priority různých zájmových skupin).

Klíčová slova

větrná energie, ekonomický přínos, místní rozvoj, Česká republika

Annotation

The aim of the paper is to analyse and assess the direct economic benefits of wind energy projects for municipalities in the Czech Republic, the ways of their reinvestment and the perception of the usefulness of projects. The results are based on semi-structured managed interviews with mayors of selected municipalities. The amount and form of financial profits varies greatly depending on the age and scale of the project, but also on the ability of municipality leaders to negotiate more favourable conditions. The surveyed mayors agreed that, despite the perception of some negative impacts of wind turbines (landscape disruption, noise annoyance) reported by part of the population, the material effects of "windy money" invested into local development projects, can convince majority of residents of the usefulness of wind energy for local development and gain its support. The effect of economic benefits on social acceptance is, however, a factor that is significantly determined by the spatial scale (exclusion of neighboring communities from economic benefits), time dynamics (changes of technologies, perceptions and experiences over time) and the perspective of stakeholders (different priorities of specific interest groups).

Key words

wind energy, economic benefits, local development, Czech Republic

JEL classification: Q42, Q56, R58

INTERPRETÁCIA VÝSLEDKOV MODELU ERÓZIE PÔDY VO VYBRANEJ ČASTI NITRIANSKEJ PAHORKATINY

Interpretation of soil erosion model results in the selected part of the Nitrianska
pahorkatina

RNDR. ZUZANA RAMPÁŠEKOVÁ, PH.D. - RNDR. LUCIA ŠOLCOVÁ, PH.D. -
MGR. MATÚŠ MORAVČÍK

Katedra geografie a regionálneho rozvoja Department of Geography and Regional Development
Fakulta prírodných vied Faculty of natural Sciences
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre Constantine the Philosopher University in Nitra

Anotace

Erózia pôdy patrí medzi jednu z najvýraznejších degradačných procesov pôdy. Aby sme jej predchádzali, použili sme matematický model vodnej erózie pôdy USLE, ktorý umožňuje odhadnúť potenciálnu stratu pôdy a identifikovať areály náchylné k vzniku eróznym foriém. Zámerne bolo vybrané poľnohospodársky využívané územie obce Ríšaňovce, ktoré je hodnotené ako územie s výraznou vodnou eróziou. Pomocou výsledkov uvedeného modelu sme vygenerovali plochy, ktorých monitoring je nutný častejšie opakovať z dôvodu protieróznej ochrany. V príspevku kladieme dôraz na správnu interpretáciu faktorov, ktoré sa podieľajú na procese erózie a pokúsime sa stanoviť aj dominantný faktor, ktorý v danom území najviac ovplyvňuje eróznou činnosť vybraného územia.

Klíčová slova

erózia pôdy, voda, ochrana pôdy, erózne procesy, protierózne opatrenia

Annotation

Soil erosion is one of the most pronounced degradation processes in the soil. In order to prevent this, we used the USLE water erosion mathematical model, which allows the potential loss of soil and to be identified the areas prone to erosion. It was deliberately chosen agricultural area of the Ríšaňovce municipality, which is evaluated as an area with significant water erosion. By using the results of this model, we generated areas that need to be repeated more frequently due to counter-defense. In the contribution, we emphasize the correct interpretation of the factors involved in the process of erosion and try to determine the dominant factor which in the given area is most affected by the erosion of the territory.

Key words

soil erosion, water, soil protection, erosive processes, counter-measures

JEL classification: Q15, Q24, Q56

ZMENY VO VYUŽÍVANÍ PŮDNEHO FONDU NITRIANSKEHO KRAJA V ROKOCH 2004 A 2016

Changes in utilization of Nitra region's soil fund in 2004 and 2016

RNDR. JANA NĚMETHOVÁ, PH.D.¹ - DOC. ING. MELÁNIA FESZTEROVÁ, PH.D.²

¹*Katedra geografie a regionálního rozvoje*

¹*Department of Geography and Regional Development*

²*Katedra chemie*

²*Department of Chemistry*

Fakulta přírodních věd

Faculty of Natural Sciences

Univerzita Konstantina Filozofa v Nitre

Constantine the Philosopher University in Nitra

Anotácia: Zaberanie ornej pôdy, teda jej úbytok je problémom nielen na Slovensku. Každoročne poľnohospodársky pôdny fond prichádza o ornú pôdu v dôsledku zástavby, urbanizácie, rozvoja dopravy a cestovného ruchu a budovania infraštruktúry. Podobná situácia je aj na území Nitrianskeho kraja, kde tiež dochádza k nárastu nepoľnohospodárskeho pôdneho fondu. Cieľom príspevku je poukázať na faktory, ktoré ovplyvňujú úbytok poľnohospodárskej pôdy v Nitrianskom kraji, ktorý patrí medzi oblasti Slovenska s najúrodnejšou pôdou. Detailnejšie sa venujeme zmenám vo využívaní poľnohospodárskeho pôdneho fondu v období rokov 2004 a 2016 na úrovni obcí Nitrianskeho kraja. Prostredníctvom zmien, ku ktorým dochádza môžeme konštatovať, že sa zvýšila výmera zastavanej plochy, na úkor poklesu ornej pôdy, čoho príčinou bol proces urbanizácie v intravilánoch miest, ale aj v súčasnosti prebiehajúca suburbanizácia, výstavba výrobných komplexov, nákupných centier, logistických prevádzok a priemyselných parkov. Uvedené zmeny sú ovplyvnené prírodnými (terénnymi) faktormi, demografickými charakteristikami a sídelnou štruktúrou, polohou miest a obcí. Na druhej strane ich ovplyvňuje kvalita pôdy a pôdne typy ako aj možnosti rozvoja poľnohospodárstva a dopyt po poľnohospodárskych produktoch. Príspevok hodnotí nakoľko sa zmenili výmery jednotlivých kategórií poľnohospodárskej pôdy a ich využívanie za obdobie rokov 2004 a 2016 na území Nitrianskeho kraja.

Kľúčové slová: poľnohospodárstvo, pôdny fond, poľnohospodárska a orná pôda, Nitriansky kraj, pôdny typ

Annotation: Concerning arable land, its decline is a problem not only in our country. Every year, there is a decrease in the amount of agricultural land due to development, urbanization, transport and tourism development and the building of infrastructure. The same situation can also be observed in the territory of Nitra region, where the amount of non-agricultural land is also growing. The aim of this article is to point out the factors that affect the decline of agricultural land in Nitra region, which is one of the areas with the most fertile soil. In more details, we are focused on agricultural land changes used in 2004 and in 2016 at the municipalities level in the Nitra region. Through changes that have occurred we can say that the size of built-up areas has increased, to the detriment of arable land, which has declined. This is due to a process of urbanization in urban areas, as well as the current suburbanization, the construction of production complexes, shopping centres, logistics centers, and industrial parks. These changes are influenced by natural (terrain) factors, demographic characteristics and settlement structures, and the location of communes. In addition, soil quality and soil types as well as opportunities for agricultural development and demand for agricultural products have influence too. The main purpose of this paper is to examine the changes in the amount of individual categories of agricultural land for the period 2004 and 2016 in the given territory and how it is used.

Key words: agriculture, soil fund, agricultural and arable land, Nitra region, soil type

JEL classification: Q01

INHIBITORY EFFECT OF THE ENVIRONMENT FOR THE MANAGEMENT OF HUMAN CAPITAL OF PUBLIC HOSPITALS IN THE OPINION OF POLISH MANAGERS

PIOTR LENIK, PhD., ENG.

*Department of Management
Polytechnic Faculty
State Higher Vocational School S. Pigoń in Krosno*

Annotation

The article refers to the researches carried out by the author concerning the problem of dysfunctionality identified in the public health care of many countries, in particular in the area of limitations occurring in the external environment and management of human resources in Polish public hospitals. The aim of this article is to present the opinion of hospital managers related to the negative impact of individual elements of external and internal environment on the effectiveness of human factor management in the examined entities, supported by questionnaire field studies conducted in Poland. The questionnaire survey with the use of a survey sheet (based on the five-level Likert scale) was carried out in 2017 on a group of 80 directors of public hospitals and presidents of non-public hospitals from all over Poland. 58 persons from this group represented public entities, and 22 persons – non-public units (a comparative group). The most important elements, negatively affecting human capital management in public healthcare institutions, included: trade unions, systemic conditions, financial policy created by the public payer, local politician at various levels and groups of interest.

Keywords

management, public health care, human capital management, public management, management barriers

JEL classification: M12

THE SUPPLY OF OUTPATIENT SERVICES AND ITS GEOGRAPHICAL DISTRIBUTION WITHIN THE REGIONS OF THE CZECH REPUBLIC

Nabídka ambulantních služeb a její rozdělení v rámci krajů České republiky

ING. JANA ROZMARINOVÁ

*Katedra veřejné ekonomie Department of Public Economics
Ekonomicko-správní fakulta Faculty of Economics and Administration
Masarykova univerzita Masaryk University*

Annotation

Equal quality of care for everyone should be an important public policy goal. The goal of this paper is to analyze the geographical distribution of the health care in the Czech Republic; the method used in the research is the calculation of the four inequalities measurements: the absolute range, relative range, Robin Hood index and the Gini coefficient. The trend over time is analyzed quantitatively in the case of 1) the outpatient care and 2) the dentist care. The results of our analysis show that the supply of outpatient services and the supply of the dental care are inequitably distributed in the Czech Republic. For example, 13 % of the dentist was concentrated in the capital in 2003 and even 15.5 % of the dentists in 2013. The analysis showed that the distribution of the outpatient physicians has become less equitable during the observed period both for the physicians and for the special case of the outpatient care – the dentists. In the second part, we focus on the central government's activities encouraging the supply in the undersupplied regions. In this context, the role of the region's government is discussed.

Klíčová slova

health economics, resource allocation

Anotace

Rovný přístup ke zdravotní péči by měl být jedním z hlavních cílů veřejné politiky. Cílem našeho výzkumu bylo analyzovat regionální rozdělení zdravotní péče v České Republice. Metodou použitou k výzkumu byl výpočet nerovnosti na základě čtyřech ukazatelů: absolutní variační rozpětí, relativní variační rozpětí, Robin Hood indexu and Gini koeficientu. Trend byl analyzován kvantitativně a to na příkladu 1) rozdělení ambulantní péče a 2) rozložení ambulantních ordinací zubařů. Výsledky naší analýzy ukazují, že nabídka ambulantní péče lékařů je v České Republice rozložena nerovnoměrně. Například v roce 2003 bylo 13 % zubařů koncentrováno v hlavním městě, v roce 2013 se jednalo o 15.5 % zubařů. Analýza ukázala zejména rostoucí trend směrem k nerovnoměrnému rozložení (2003, 2013) a to jak pro ambulantní lékaře, tak i pro speciální případ ambulantní péče (zubaře). V další části jsme se zaměřili na aktivity centrální vlády, které by měly vést ke zvýšení nabídky zdravotních služeb v relativně méně zásobených regionech, v daném kontextu je také navíc diskutována role regionálních vlád.

Klíčová slova

ekonomie zdravotnictví, rozdělení zdrojů

JEL classification: I14, I18

REGIONÁLNÍ DIFERENCIACE (GEO)DEMOGRAFICKÝCH UKAZATELŮ NEMOCNOSTI NA PŘÍKLADU JIHOMORAVSKÉHO KRAJE

Regional differentiation (geo)demographic indicators of morbidity in the South Moravian Region

PHDR. DANA HÜBELOVÁ, PH.D.¹ - ING. ALICE KOZUMPLÍKOVÁ, PH.D.² -
MGR. JITKA KOMINÁČKÁ, PH.D.³

¹Ústav demografie a aplikované statistiky ¹Department of Applied Statistics and Demography
²Ústav environmentalistiky a přírodních zdrojů ²Department of Environmental and Natural Resources
Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií Faculty of Regional Development and Internat Studies
Mendelova univerzita Mendel University

³Odbor rozvoje a správy ³Department of development and service
Městský úřad Břeclav Municipality of Břeclav

Anotace: Nemocnost je jedním z důležitých faktorů demografických procesů. Také v epidemiologických studiích jsou často sledovány demografické faktory a socioekonomické vlivy. Z tohoto důvodu bylo pro hodnocení nemocnosti vybráno celkem 19 determinantů, které odpovídají pěti hlavním oblastem používaným Evropskou komisí v evaluaci zdravotních ukazatelů (naděje dožití, index stáří, struktura úmrtnosti, počet lékařů a ordinací, index tělesné hmotnosti aj.). Cílem příspěvku je zhodnotit ukazatele nemocnosti a jejich regionální diferenciace na úrovni okresů Jihomoravského kraje v období let 2006–2015. Vývoj ukazatelů nemocnosti v okresech je srovnáván pomocí koeficientů růstu a výsledky pro strukturu úmrtnosti jsou vizualizovány (program ArcGIS). Nástrojem pro hodnocení determinantů zdraví bylo dotazníkové šetření (255 respondentů), jehož výsledky byly přeneseny do polygonové vrstvy v geografických informačních technologiích a také vizualizovány. Výsledky ukázaly regionální diferenciace ve vývoji ukazatelů nemocnosti. Nejlépe hodnocenými se staly okresy Brno-město a Brno-venkov, naopak nejhorší výsledky napříč hodnocenými oblastmi vykazují okresy Blansko, Hodonín a zejména Břeclav, což může v budoucnosti vést k prohlubování regionálních disparit.

Klíčová slova: nemocnost, struktura úmrtnosti, demografické a socioekonomické ukazatele, determinanty zdraví, okresy Jihomoravského kraje

Annotation: Morbidity is one of the important factors in demographic processes. Demographics and socio-economic influences are also often monitored in epidemiological studies. For this reason, we have selected a total of 19 determinants that correspond to the five main themes used by the European Commission in the evaluation of health indicators (life expectancy, age index, mortality structure, number of doctors, Body Mass Index, etc.). The aim of this paper is to evaluate morbidity indicators and their regional differentiation at district South Moravian region in the period 2006-2015. The development of morbidity indicators is compared using growth coefficients and the results for the mortality structure are visualized (ArcGIS). Health determinants were evaluated using a questionnaire survey (255 respondents), the results of which were transferred to the polygon layer in geographic information technologies and visualized. Results showed regional differentiation in the development of morbidity indicators. The best results are in the districts of Brno-city and Brno-country, while the worst performances across the evaluated themes are described by the districts Blansko, Hodonín and especially Břeclav. In the future this could affect the increase of regional disparities in general.

Key words: morbidity, mortality, demographic and socio-economic indicators, health determinants, districts of the South Moravian Region

JEL classification: J10

SPATIAL CORRELATIONS IN DEMOGRAPHIC PHENOMENA ON THE EXAMPLE OF THE REGION OF WARMIA AND MAZURY IN POLAND

AGNIESZKA SZCZEPAŃSKA, PhD

*Department of Real Estate Resources
Faculty of Geodesy, Geospatial and Civil Engineering
University of Warmia and Mazury in Olsztyn*

Annotation

Demographic potential is a significant determinant of the development of spatial units. Quantitative and qualitative descriptions of analyses potential provide vital inputs for development and management at different levels of governance. Methods that support the identification of spatial correlations play an important role in analyses of demographic processes. Spatial statistics are used to evaluate and compare various phenomena based on spatial correlations (autocorrelations). This article analyzes demographic changes (population growth) in the Polish Region of Warmia and Mazury with the use of local Moran's I. This statistic supported the identification of clusters of homogeneous areas and outliers in the studied region. Two homogeneous areas were identified: the Olsztyn Functional Urban Area with the city of Elk and local instabilities in the proximity of Elbląg and Szczytno urban areas. The analysis did not reveal significant spatial correlations in demographic growth between small urban areas in the Region of Warmia and Mazury and their surroundings.

Keywords

region, population growth, spatial correlation, Moran's I

JEL classification: J1, C1

DYNAMIKA VYBRANÝCH DEMOGRAFICKÝCH UKAZOVATEĽOV OBYVATEĽSTVA V ZÁZEMÍ MESTA NITRA

Dynamics of selected demographic indicators of population in the hinterland of the Nitra City

RNDR. KATARÍNA VILINOVÁ, PhD. - RNDR. GABRIELA REPASKÁ, PhD.

*Katedra geografie a regionálneho rozvoja
Fakulta prírodných vied
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre*

*Dept. of Geography and Regional Development
Faculty of Natural Sciences
University of Constantine the Philosopher in Nitra*

Anotácia

Jedným z aspektov, ktoré do značnej miery vplyvávajú na charakter demografických ukazovateľov je poloha skúmaného územia. Do roku 1990 malo mesto Nitra najväčšiu rozlohu v histórii práve pričlenením susedných obcí (146 km²). Po odčlenení štyroch obcí (Nitrianske Hrnčiarovce Lužianky, Ivanka pri Nitre a Štitáre) sa mení charakter územia mesta. Okrem územných zmien sa mení aj demografický charakter samotného mesta Nitra ako aj odčlenených obcí. Skúmané územie je vymedzené štyrmi odčlenenými obcami okresu Nitra. Cieľom príspevku je charakteristika vybraných demografických ukazovateľov obyvateľstva v zázemí mesta Nitra v období rokov 1993 – 2016. Z hľadiska sledovaných demografických ukazovateľov, ktoré charakterizujú dynamiku obyvateľstva odčlenených obcí možno konštatovať, že sa jedná o obce, kde dominantnú pozíciu vzhľadom k celkovému pohybu obyvateľstva zohráva práve migračný pohyb. Práve hodnoty hrubej miery imigrácie dosahujú v týchto obciach nadpriemerné hodnoty v okrese Nitra. Príspevok je spracovaný metódou analýzy, syntézy, ako aj grafickými a kartografickými metódami.

Kľúčové slová

dynamika obyvateľstva, prirodzený pohyb, migračný pohyb, obec, Nitra

Annotation

One aspect that influences the character of the demographic indicators to a large extent is the location of the surveyed territory. By 1990, the Nitra City had the largest area in history due to the attached neighboring municipalities (146 km²). After the separation of the four municipalities (Nitrianske Hrnčiarovce, Lužianky, Ivanka pri Nitre, and Štitáre), the character of the city's territory has changed. Apart from territorial changes, the demographic character of the Nitra City itself as well as the separated municipalities has changed. The investigated territory is defined by four separated municipalities in the Nitra District. The aim of the article is to characterize selected demographic indicators of the population in the hinterland of the Nitra city from 1993 to 2016. From the point of view of the demographic indicators, which characterize the dynamics of the population of the separated municipalities, it can be stated that these are municipalities where the migratory movement plays a dominant position in view of the overall movement of the population. It is the values of the gross rate of immigration that reach above average values in the Nitra district. In the article, the method of analysis, synthesis as well as graphic and cartographic methods were used.

Key words

dynamics of population, natural change, migration change, municipality, Nitra

JEL classification: I14, C20

PROGRAMME OF THE SLOVAK AND CZECH GOVERNMENT AS THE CHIEF ISSUE FOR THE SENIORS' SOCIAL ENSURANCE

Programové vyhlásenia vlád Slovenskej republiky a Českej republiky ako východiská pre sociálne zabezpečenie seniorov

DOC. PHDR. OĽGA BOČÁKOVÁ, PHD. - PHDR. MAROŠ POTOČNÝ

*Katedra sociálnych služieb a poradenstva
Fakulta sociálnych vied
Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave*

*Department of Social Services and Counselling
Faculty of Social Sciences
University of Ss. Cyril and Methodius in Trnava*

Annotation

The paper outlines the system of social insurance for seniors in selected countries of the European Union. Slovak Republic and Czech Republic were selected as reference countries, since both states shared common socio-economic as well as cultural scheme in the Central Europe. Presented article focuses on the system of social insurance of seniors as a point in the Program of the Slovak Government for the period 2016-2020 and the Program of the Czech Government for the period 2017-2021. The social insurance designed for senior citizens as a key point included in the Program of the Slovak and Czech Governments is analyzed and discussed in our paper. The method of description is employed while discussing the scheme of the governmental documents. The conclusions include comparison of the systems of social insurance for senior citizens included in the Program of the Slovak and Czech Government.

Keywords

region, Slovak Republic, Czech Republic, social security, senior

Anotácia

Cieľom príspevku je poukázať na sociálne zabezpečenie seniorov vo vybraných krajinách Európskej únie. Za tieto štáty sme zvolili Slovenskú republiku a Českú republiku, nakoľko v minulosti zdieľali spoločný hospodársko-sociálno-kultúrny priestor v strednej Európe. Predkladaný príspevok sa venuje sociálnemu zabezpečeniu seniorov ako problematike, ktorej sa venuje programové vyhlásenie vlády SR vo volebnom období 2016 – 2020 a programovému vyhláseniu vlády ČR vo volebnom období 2017 – 2021. V príspevku aplikujeme metódu štúdia dokumentov a analýzy pri identifikovaní sociálneho zabezpečenia seniorov ako súčasť programových vyhlásení vlád SR a ČR. Súčasne využívame metódu deskripcie pri interpretácii obsahovej náplne programových vyhlásení v nami vybranej oblasti. Jadro záveru predstavuje komparácia programových vyhlásení vlád SR a ČR v oblasti sociálneho zabezpečenia seniorov.

Kľúčové slová

región, Slovenská republika, Česká republika, sociálne zabezpečenie, senior

JEL classification: I00, I38

FAMILY POLICY IN COMPARISON OF THE SLOVAK REPUBLIC AND THE CZECH REPUBLIC

Rodinná politika v komparácii Slovenskej republiky a Českej republiky

MGR. MARTIN VAVRUŠ - PHDR. ET MGR. ANDREJ HRNČÁRIK

*Katedra sociálnych služieb a poradenstva Department of Social Services and Counseling
Fakulta sociálnych vied Faculty of Social Sciences
Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave University of Ss. Cyril and Methodius in Trnava*

Annotation

This contribution focuses on family policy in the context of social policy. It discusses definition of family as the key building block of each society. We deal with functions that fulfill the family, which represents a unique element of society. We identify risky types of families that require specific approach and increased support from the state. We present problems that current families often encounter and must resist to be successful in trying to maintain their harmonious functioning. We discuss the family policy on the example of two selected states of the European Union: the Slovak Republic and the Czech Republic. We deal closer with the document named Concept of State Family Policy, which is the basis for the setting of family policy in the Slovak Republic and sets its goals. We provide information on the extent of financial support of families in mentioned states.

Key words

family policy, social policy, family, Czech Republic, Slovak Republic.

Anotácia

Predkladaný príspevok sa venuje rodinnej politike v kontexte sociálnej politiky. Pojednáva o vymedzení pojmu rodina ako o kľúčovej stavebnej jednotke každej spoločnosti. Hovoríme o funkciách, ktoré rodina plní, čo z nej robí jedinečný prvok spoločnosti. Identifikujeme rizikové typy rodín, ktoré si vyžadujú špecifický prístup a zvýšenú podporu zo strany štátu. Uvádzame problémy, s ktorými sa súčasné rodiny často stretávajú, a ktorým musia odolávať, aby boli úspešné pri snahe o zachovanie svojho harmonického fungovania. Rodinnú politiku bližšie rozoberáme na príklade dvoch vybraných štátov Európskej únie: Slovenskej republiky a Českej republiky. Bližšie sa zaoberáme dokumentom Konceptia štátnej rodinnej politiky, ktorý predstavuje východiská pre nastavenie rodinnej politiky na Slovensku a stanovuje jej ciele. Prinášame informácie o rozsahu finančnej podpory týchto štátov smerom k rodinám.

Kľúčové slová

rodinná politika, sociálna politika, rodina, Česká republika, Slovenská republika

JEL classification: G28, I38

SOCIÁLNÍ INOVACE JAKO ZÁKLADNÍ PRVEK ROZVOJE SOCIÁLNÍHO PODNIKU

Social innovation as a basic element of social enterprise development

ING. MIRKA WILDMANNOVÁ, PH.D., MBA

*Katedra veřejné ekonomie Department of Public Economics
Ekonomicko-správní fakulta Faculty of Economics and Administration
Masarykova univerzita Masaryk University*

Anotace

Sociální inovace mají zásadní význam pro ekonomický a sociální rozvoj společnosti. Sociální inovace jsou poměrně starším fenoménem, avšak do popředí pozornosti a diskusí se začaly dostávat až v posledních letech. V České republice je zavádění sociálních inovací podpořeno projekty z Evropského sociálního fondu, stejně tak rozvoj sociálních podniků. Sociální podniky jsou v dnešní době považovány za jeden z typických reprezentantů sociálních inovací. Cílem příspěvku je ověřit tezi, zda jsou sociální podniky inovativní a zároveň odpovědět na otázku, do jaké míry vybrané sociální podniky využívají pravidelně sociální inovace. Výzkum byl realizován na vzorku sociálních podniků v České republice a na Slovensku. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že sociální podniky jsou nuceny inovovat, aby si udržely konkurenceschopnost na trhu a zároveň si udržely zájem svých zákazníků.

Klíčová slova

sociální inovace, sociální podnik, konkurenceschopnost

Annotation

Social innovation is essential for the economic and social development of society. Social innovation is a relatively old phenomenon, but to the forefront of attention and discussion have only begun to get in last years. In the Czech Republic, the implementation of social innovation is supported by projects from the European Social Fund, as well as the development of social enterprises. Social enterprises are nowadays regarded as one of the typical representatives of social innovation. The aim of the paper is to verify the thesis that social enterprises are innovative and at the same time to answer the question of the extent to which selected social enterprises regularly use social innovations. The survey was carried out on a sample of social enterprises in the Czech Republic and Slovakia. The questionnaire survey showed that social enterprises are forced to innovate in order to maintain their competitiveness on the market while retaining the interest of their customers.

Key words

social innovation, social entrepreneurship, competitiveness

JEL classification: D64, H43, O22, O35

SOCIAL ENTERPRISE - CASE STUDY FROM AFRICA

Realizace sociálního podnikání - případová studie z afrického prostředí

PHDR. MONIKA NOVÁ, Ph.D.

*Katedra psychosociálních věd a etiky Psychosocial Sciences and Ethics
Husitská teologická fakulta Hussite Theological Faculty
Univerzita Karlova Charles University*

Annotation

On the strength of her past experience, the author of the paper describes a project of social enterprise undertaken in the African country of Malawi. The paper seeks mainly to assess a bakeshop project in the context of a social enterprise being implemented from 2014 to 2017. Having chosen the qualitative method of research, the author relied on the techniques of observation, semi-standard interview and the SWOT analysis. The research sample consisted of the bakeshop personnel, namely young people aged 15 to 25 who were never employed but always depended on financial and material assistance. These people could not complete their basic education. The research results can be beneficial, among others, for those who plan to offer developmental cooperation in the form of social enterprise. Particularly the SWOT analysis laid bare the associated strengths, weaknesses, opportunities and threats. If the poor of the world, about a billion persons, are to be lifted from poverty, the financial aid provided from abroad will have to be channeled into specific territories most threatened by the problem. As follows from our conclusion, foreign developmental assistance will have to be preceded by a closer analysis of environment and of impacts that the process may have on individuals and communities. Such analysis should be culturally sensitive and should also consider the aspects of cultural anthropology.

Key words

Africa, opportunity, social enterprise

Anotace

Autorka příspěvku představuje na základě své praxe zrealizované sociální podnikání v africkém státě Malawi. Hlavním cílem příspěvku je zhodnotit projekt pekárenské dílny v kontextu sociálního podnikání v časovém horizontu r. 2014-2017. Pro výzkum byla zvolena metoda kvalitativní a technika pozorování, polostandardizovaný rozhovor a SWOT analýza. Výzkumný soubor byl tvořen účastníky, kteří pracují v pekárenské dílně. Mladí lidé ve věku 15-25, kteří nikdy nepracovali a jsou závislí na pomoci finanční a materiální. Disponují nedokončeným základním vzděláním. Výsledky jsou určeny i pro potencionální realizátory, kteří chtějí do rozvojové spolupráce vstoupit na úrovni sociálního podnikání. Ukazují na základě analýzy SWOT možná rizika, ohrožení, příležitosti. Uvádíme, že vyananit zhruba miliardu světové populace z chudoby patříujeme v konstatování, že pravděpodobně bude nutné naleznout kompromis mezi finanční pomocí od dárců ze zahraničí do konkrétních územních jednotek, které jsou ohroženy chudobou. V závěrech potvrzujeme, že bude nutné pro rozvojovou pomoc plynoucí ze zahraničí, provádět důkladnější analýzu konkrétního prostředí a dopadů směrem ke komunitě a jednotlivci a to i v kontextu kulturní antropologie s využitím kulturně senzitivního přístupu.

Klíčová slova

Afrika, příležitost, sociální podnikání

JEL classification: I25, L31, N37

HYBRID V SYSTÉMU REGIONÁLNÍHO ŠKOLSTVÍ? POSTAVENÍ A SPECIFIKA UMĚLECKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ V ČR

A hybrid in the regional education system?
The position and specifics of arts education in the Czech Republic

PHDr. PAVLA HRADECKÁ - DOC. ING. GABRIELA VACEKOVÁ, PhD.

*Katedra veřejné ekonomie Department of Public Economics
Ekonomicko-správní fakulta Faculty of Economics and Administration
Masarykova univerzita Masaryk University*

Anotace

Umělecké vzdělávání je v české vzdělávací soustavě pevně zakotveno. Jasná návaznost mezi jednotlivými rámcovými vzdělávacími programy a prostor věnovaný základním uměleckým školám poukazuje na důležitou pozici těchto škol v systému regionálního školství ČR. Cílem příspěvku je na základě deskripce historického vývoje, obsahové a kauzální analýzy současného stavu uměleckého vzdělávání v ČR a syntézy takto získaných poznatků vymezit jeho specifika a navrhnout další směr výzkumu v dané oblasti, a to zejména ve vztahu k vzdělávací politice a reformě financování regionálního školství ČR. Hlavním zjištěním příspěvku je, že komplexní systém uměleckého vzdělávání v ČR je svou strukturou, provázaností či způsobem financování unikátní a současně vykazuje prvky hybridity, čímž otevírá nové problémové otázky vyžadující systémové řešení. Kromě teoretických a praktických přínosů plynoucích z naplnění vytyčeného cíle nabízíme náměty a prostor pro diskusi v oblastech, které přesahují meze řešené problematiky v rámci předkládaného příspěvku.

Klíčová slova

vzdělávací politika, umělecké vzdělávání, ZUŠ, regionální školství, hybridita, Česká republika

Annotation

Arts education is firmly embedded in the Czech education system. The clear connection between individual Framework Education Programmes and the attention paid to the primary arts schools emphasises the important position of these schools in the regional education system in the Czech Republic. The main aims of the paper are to define the specifics of arts education on the basis of a description of the historical development and contents; to present a causal analyses of the current state of arts education in the Czech Republic; to offer a synthesis of the obtained findings; and to propose a new direction for research in the area, especially in relation to education policy and reforms related to funding regional education in the Czech Republic. The main findings of the paper are that the complex system of arts education in the Czech Republic is unique in its structure, interconnection, and funding methods. At the same time, the arts education displays elements of hybridity by raising new issues requiring changes in the system. In addition to the theoretical and practical benefits resulting from the achievement of the declared objectives, we offer suggestions and a space to discuss the areas that go beyond the issues presented in the paper.

Key words

education policy, arts education, primary arts schools, regional education, hybridity, Czech Republic

JEL classification: H44, I25

KRAJSKÁ BEZPEČNOST: SKUTEČNOST A MEDIÁLNÍ OBRAZY

Regional security: reality and media portrayals

DOC. ING. JAN SUCHÁČEK, PH.D.

*Katedra regionální a environmentální ekonomiky
Ekonomická fakulta
VŠB-Technická univerzita Ostrava*

*Depart. of Regional and Environmental Economics
Faculty of Economics
VŠB-Technical University of Ostrava*

Anotace

Tento článek je zaměřen na bezpečnost jako jeden z atributů kvality života. Konkrétně je zde analyzován počet trestných činů v jednotlivých samosprávných krajích v České republice. Tento počet je posléze konfrontován s počtem příspěvků o bezpečnosti, které se objevují v regionálně orientovaném celostátním televizním zpravodajství. Cílem příspěvku je posoudit, zda počet trestných činů v samosprávných krajích koresponduje s počtem příspěvků o bezpečnosti v regionálně zaměřeném celostátním televizním zpravodajství. Jak se ukázalo, mezi kraji existuje zřejmá diferenciací týkající se jak skutečného počtu trestných činů, tak také jejich mediální reflexe, tj. počtu příspěvků o jednotlivých krajích zaměřených na bezpečnost, které se objevují v celostátním televizním zpravodajství. I přesto, že se jedná tabloidní téma náchylné k tzv. gatekeepingu, ukázalo se, že se příspěvky televizního zpravodajství výrazněji neodchylují od reálného počtu trestných činů v regionálním profilu.

Klíčová slova

samosprávné kraje, bezpečnost, televizní zpravodajství

Annotation

This article concentrates on security as one of attributes of living standards. We particularly deal with the amount of criminal offences in individual self-governing regions of the Czech Republic. This number is subsequently confronted with the amount of the contributions related to the security that appear in regionally-orientated national TV reporting. The objective of this article consists in the assessment whether the number of criminal offences in self-governing regions corresponds to the amount of contributions on the security in regionally aimed national TV coverage. As shown, there exists a distinct differentiation among regions concerning both the real number of criminal acts and their media reflection, i.e. the amount of contributions about individual regions concentrating on security and appearing within national TV reporting. In spite of the fact tabloid themes are apt to the gatekeeping, it turned out the contributions within TV reporting do not deviate so much from the real number of criminal acts in regional profile.

Key words

self-governing regions, security, TV news reporting

JEL classification: R10, R19, Z10

POCIT BEZPEČÍ A OBAVY Z KRIMINALITY V BRNĚ

Feeling of safety and fear of crime in Brno

PHDR. JOSEF SMOLÍK, PH.D., MBA, LL.M.

*Ústav sociálního rozvoje
Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií
Mendelova univerzita v Brně*

*Department of Social Development
Faculty of Reg. Develop. and International Studies
Mendel University in Brno*

Anotace

Předložený text se týká kriminality v městě Brně. Na základě empirického šetření se snaží zachytit pocity bezpečí a obav z kriminality u občanů zvoleného města. Text v teoretické části diskutuje základní pojmy a kriminologické přístupy, které se v souvislosti s kriminalitou v konkrétní lokalitě nabízí. Diskutovány jsou i možnosti, jak měřit pocity bezpečí i obav v konkrétní lokalitě či regionu. Následně se text věnuje samotnému empirickému šetření v podobě sociologické ankety, seznamuje s hlavními výsledky a jsou diskutována i možná opatření ke snížení kriminality v konkrétních lokalitách města Brna. Cílem studie bylo identifikovat lokality v městě Brně, které jsou vnímané obyvateli jako nebezpečné. Z výsledků vyplynulo, že se jedná především o ulice Francouzská, Cejl, Bratislavská a také o hlavní nádraží a centrum města Brna.

Klíčová slova

obavy z kriminality, geografie kriminality, Brno

Annotation

The presented text deals with crime in the city of Brno. Based on an empirical survey, it tries to capture the feelings of safety and the fear of criminality among the citizens of the chosen city. The text in the theoretical part discusses the basic concepts and criminological approaches that should be taken into account in relation to crime in a particular location. Also discussed are methods to measure the feeling of safety and concern in a particular location or region. Subsequently, the paper deals with the empirical survey itself in the form of a sociological survey, introduces the main results and discusses possible measures to reduce crime in specific localities of the city of Brno. The aim of the study was to identify the localities in the city of Brno, which are perceived by their inhabitants as dangerous. The results showed that it is mainly the streets Francouzská, Cejl, Bratislavská, as well as the main railway station and the city center of Brno that are perceived in that way.

Key words

fear of criminality, geography of criminality, Brno

JEL classification: K140

HOSPODÁŘSKÁ KRIMINALITA V REGIONECH JAKO MEDIÁLNÍ TÉMA

Economic criminality in regions as a media topic

ING. JAROSLAV URMINSKÝ

*Katedra regionální a environmentální ekonomiky Dep. of Regional and Environmental Economics
Ekonomická fakulta Faculty of Economics
Vysoká škola báňská-Technická univerzita Ostrava VŠB-Technical University of Ostrava*

Anotace

Masová média selektují, vytvářejí a publikují informace prostorového charakteru. Konstruují virtuální portréty jednotlivých území, které se mohou odlišovat od reálných charakteristik regionů, tak jak jsou zaznamenány v širokém spektru statistických databází. Za cíl příspěvku si klademe analyzovat a zhodnotit regionálně zaměřené zpravodajské příspěvky z oblasti hospodářské kriminality. Analýza je provedena na úrovni NUTS III regionů v České republice. Pearsonův korelační koeficient je aplikován pro ověření vztahu mezi hospodářskými trestnými činy evidovanými ve statistické databázi Policie České republiky a jejich virtuální reflexí v rámci zpravodajských relací televizních stanic. Pro ověření statistické významnosti používáme t – test. Výsledky ukazují na silnou statisticky významnou celkovou korelaci sledovaných indikátorů. Tato skutečnost je platná také v případě prostorové distribuce obou statistik. Naopak časový vývoj relativních profilů indikátorů je odlišný.

Klíčová slova

hospodářská kriminalita, regiony, TV vysílání

Annotation

The mass media select, create and publish spatial information. They design virtual portrayals of particular territories, which could be different with real characteristics contained in the wide spectrum of statistical databases. The objective of the paper is analysed and evaluate media news from the area of economic criminality. The analysis is done on the level of NUTS III regions in the Czech Republic. Pearson correlation coefficient is applied in order to express relationship between economic crimes registered in the statistical databases of the Police of the Czech Republic and their virtual reflexion within national TV news reporting. For validation values of correlation coefficient is used t-test. The results shows strong, statistically significant, overall correlation between indicators. This is also valid for spatial distribution of both statistic. Contrary to that time development of relative profiles of the indicators is different.

Key words

economic criminality, regions, TV broadcasting

JEL classification: R10, R19, M30

DOPRAVNÍ NEHODY V KRAJÍCH ČESKÉ REPUBLIKY A JEJICH MEDIÁLNÍ OBRAZ

Traffic accidents in regions of Czech Republic a their media reflection

ING. PETRA DANÍŠEK MATUŠKOVÁ

*Katedra regionální a environmentální ekonomiky
Ekonomická fakulta
VŠB – Technická univerzita Ostrava*

*Department of Regional and Environmental Economics
Faculty of Economics
VŠB-Technical University of Ostrava*

Anotace

Stěžejní funkcí médií je filtrování informací, jejich zpracování a následné podání veřejnosti. Přestože média poskytují pouze dílčí informace o prvcích komplexního systému, je zřejmé, že intenzitou a strukturou podávaných informací, představují relevantní prvek, jež spoluurčuje územní image. V současnosti tak lze média považovat za aktivního spolutvůrce reality. Cílem příspěvku je zhodnotit, zda nehodovost v regionech NUTS III v České republice, nachází adekvátní zobrazení v regionálních příspěvcích, které se objevují v rámci zpráv, vysílaných v národních zpravodajských zprávách. Tento článek se pokusí odhalit, zda podíl zpráv týkajících se daného tématu v jednotlivých regionech odpovídá přítomnosti témat v územní statistice. Provedená kvantitativní analýza neprokázala vliv reálných dopravních nehod na počet článků týkajících se nehodovosti v krajích České republiky.

Klíčová slova

televizní zpravodajství, dopravní nehody, regiony

Annotation

The main function of media is filtering, processing and providing information to the public. Media are providing only partial information about elements of the complex system, but the intensity and structure of the providing information is an important element that co-shapes the territorial image. Currently media can be seen as an active cocreator of reality. The aim of this paper is to evaluate whether the traffic accidents in NUTS III regions in the Czech Republic find their adequate portrayals in the regional contributions appearing within the national TV news reporting. This article attempts to find out if the share of news concerning the given topic in individual regions corresponds to the presence of the theme in territorial statistics. Quantitative analysis found out that the distribution of contributions of traffic accidents is not significantly influenced by the number of traffic accidents.

Key words

TV news reporting, traffic accidents, regions

JEL classification: Z20, M30, R10

MASARYKOVA UNIVERZITA
EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA
Katedra regionální ekonomie a správy

XXI. MEZINÁRODNÍ KOLOKVIUM O REGIONÁLNÍCH VĚDÁCH

Sborník anotací

Editoři:

Ing. Viktorie Klímová, Ph.D.
doc. Ing. Vladimír Žitek, Ph.D.

©2018 Masarykova univerzita

www.econ.muni.cz/kolokvium
www.econ.muni.cz/colloquium